

Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg
Christiansborg
1240 København K

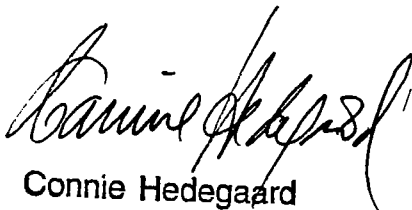
DEPARTEMENTET

J.nr. M 3034-0126

**Vedr. lovforslag nr. 100 om ændring af lov om miljøbeskyttelse
(producentansvar for elektronikskrot m.v.)**

Den 19 NOV. 2004

- ./ Til udvalgets orientering fremsendes konsulentrapporten
"Evaluering af model for implementering af WEEE-
direktivet", som DI har fået udarbejdet til brug for erhvervets
videre arbejde med opfyldelse af producentansvaret.

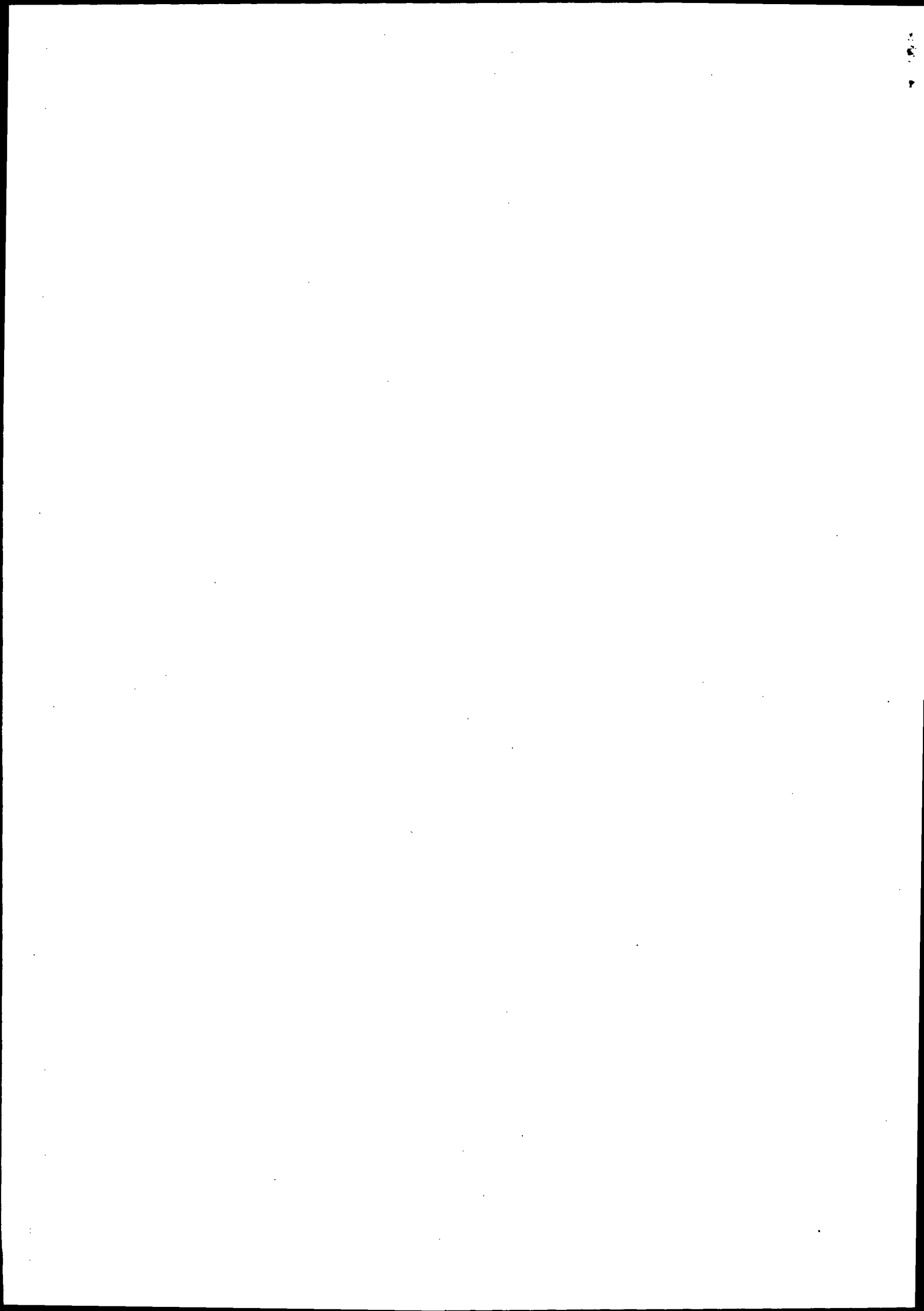
Connie Hedegaard

HELGE ANDREASEN

Miljøministeriet
Departementet
Højbro Plads 4
1200 København K

Tlf. 33 92 76 00
Fax 33 32 22 27
E-post (Internet): mem@mem.dk
www.mem.dk
CVR-nr.: 12-85-43-58

Dansk Industri

**Evaluering af model for implementering af
WEEE-direktivet**

6. oktober 2004

Indhold

1.	Indledning	1
1.1	WEEE-direktivet	1
1.2	Erhvervsorganisationernes koncept	1
1.3	Ramme for konsortiets arbejde	1
2.	Sammenfatning	4
2.1	WEEE-direktivet	4
2.2	Erhvervsorganisationernes koncept	5
2.3	Konsortiets hovedkonklusion	5
2.4	Konsortiets supplerende bemærkninger i hovedtræk	7
2.5	Kommende arbejde	8
3.	WEEE-direktivet	9
3.1	Hovedpunkterne i direktivet	9
3.1.1	Formål	9
3.1.2	Særskilt indsamling	9
3.1.3	Behandling og nyttiggørelse	10
3.1.4	Finansiering af husholdningsaffald	10
3.1.5	Finansiering af erhvervsaffald	11
3.1.6	Oplysningsforpligtelser og mærkning af produkter	11
3.1.7	Producentregister	11
3.1.8	Sanktioner	12
3.2	Fortolkningsselementer i direktivet	12
3.2.1	Husholdningsaffald/erhvervsaffald	12
3.2.2	Indholdet af individuelle og kollektive ordninger	13
3.2.3	Garantistillelse	14
3.2.4	Historisk/nyt affald	16
3.2.5	Historisk erhvervsaffald	16
3.2.6	Oplysningsforpligtelsen	16
3.2.7	Oplysningsretten	16
3.2.8	Distributør	18
3.3	Samspil med national ret	18
3.3.1	Indholdet af lovgivningen	18
3.3.2	Foreliggende forslag	18
3.3.3	Særskilte emner	19
3.4	Erfaringer fra andre lande	23
3.4.1	Norge	23
3.4.2	Sverige	25
3.4.3	Holland	26

3.4.4	Tyskland	27
3.4.5	England	29
4.	Kollektive og individuelle ordninger	32
4.1	Organisation og opgaver	33
4.2	Generelle betingelser for affaldsordninger	34
4.3	Ind- og udtræden af ordninger	35
4.4	Sikkerhedsstillelse og garantier	36
5.	Erhvervsorganisationernes koncept	37
5.1	Konceptets hovedstruktur	37
5.2	Analyse og vurdering af konceptet	39
5.2.1	Afvejning af detailstyring i modellen	39
5.2.2	Afvejning af væsentlige produkt- og affaldsstrømme	39
5.2.3	Afregningsmodel	40
5.2.4	Korrektioner til konceptet	43
5.2.5	Statistisk materiale	43
5.2.6	Kommunal indsamling	44
5.3	Affaldsmængder og priser i Danmark	45
5.3.1	Datagrundlag	45
5.3.2	Affaldsmængder	45
5.3.3	Priser	46
5.3.4	Samlet omkostning ved affaldshåndteringen	46
5.4	Konceptet sammenholdt med andre lande	46
5.4.1	Legal struktur	47
5.4.2	Analyse af aktiviteten i Norge og Sverige	47
5.4.3	Mængder	48
5.4.4	Priser	49
5.4.5	Konkurrence	49
5.4.6	Afregningssystemer	50
5.5	Tidsplan og udeståender i forhold til konceptet	50
5.5.1	Overordnet projektledeelse	52
5.5.2	Juraen omkring konceptet	52
5.5.3	Etablering af organisation (HR)	53
5.5.4	Praktisk opgave med at finde lokaler, inventar m.v.	53
5.5.5	Forberedelse af udbud/aftaler om it-værktøjer	53
5.5.6	Forberedelse af kontrakter om affaldsbehandling	53
5.5.7	Statistisk analyse om priser og affaldsmængder	53
5.5.8	Fjernsalg og internethandel	54
5.5.9	Information og oplysning	54
5.5.10	Drifts-, status- og likviditetsbudgetter	54
6.	WEEE-system	55
6.1	Organisation	55
6.1.1	Hensyn	55
6.1.2	Forslag til juridisk form	55
6.1.3	Anden juridisk struktur	57
6.1.4	Ledelse	58
6.2	Opgaver	58
6.2.1	Clearingfunktion	59
6.2.2	Øvrige driftsopgaver	60
6.2.3	Udbud af specialisopgaver	61
6.2.4	Statens rolle	61
6.3	Konkurrence og databeskyttelse	62
6.3.1	Konkurrenceretlige overvejelser	62
6.3.2	Databeskyttelse	64
6.4	Finansieringsmodel	65
6.4.1	Etablering	65
6.4.2	Drift	66
6.5	Kontrol og sanktionsmuligheder	66

7. WEEE-management	68
7.1 Organisation	68
7.1.1 Hensyn	68
7.1.2 Forslag til juridisk form	68
7.1.3 Anden juridisk struktur	69
7.1.4 Medlemmer og ledelse	70
7.1.5 Hæftelsen	71
7.1.6 Underforeninger	71
7.2 Opgaver	71
7.2.1 Særligt om erhvervsaffald	72
7.3 Konkurrence og databeskyttelse	73
7.3.1 Konkurrenceretlige overvejelser	73
7.3.2 Databeskyttelse	75
7.4 Finansieringsmodel	75
7.4.1 Etablering	76
7.4.2 Drift	76
7.4.3 Afregningsmodel	77
7.4.4 Differenceafregning for individuelle ordninger	77
8. Lovgivning og aktører	79
8.1 Samspil med markedsaktører	82

A. Internationale erfaringer

- A.1 Grundlaget for analyserne i dette bilag
- A.2 Specifikationer vedrørende nuværende modeller i Sverige og Norge
- A.3 Affaldsstatistikker, Sverige, Norge og flere EU-lande
- A.4 Økonomien i de svenske og norske kollektive selskaber
- A.5 Eksempler på affaldsgebyrer i Sverige og Norge

B. Koncept for implementering af WEEE-direktivet i Danmark

1. Indledning

1.1 WEEE-direktivet

WEEE-direktivet omhandler den fremtidige indsamling og behandling af affald af elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE). Direktivets formål er, sammen med RoHS-direktivet om begrænsning af brugen af visse farlige stoffer, at løse problemet med den hurtigt voksende strøm af affald til endelig bortskaffelse.

Med direktivet får producenter og importører (herefter producenter) ansvaret for at finansiere tilbagetagelsen og genvindingen af WEEE fra forbrugere og erhvervsbrugere, hvilket samlet set skulle øge incitamentet til mere miljøvenlig produktion i retning af adskillelige og genanvendelige produkter.

Fristen er den 13. august
2005

Direktivet skal være implementeret i dansk lovgivning og trådt i kraft senest den 13. august 2005.

1.2 Erhvervsorganisationernes koncept

Erhvervsorganisationerne FABAF/FAFGE, FEHA, BFE, DH&S, DI, HTS og ITEK har i fællesskab udarbejdet et fælles oplæg af 1. juli 2004 til brug for implementeringen af WEEE-direktivet i dansk lovgivning.

Oplægget indeholder en beskrivelse af et samlet, overordnet koncept for den fremtidige affaldshåndtering af WEEE efter den 13. august 2005. Oplægget er vedlagt som bilag B.

1.3 Ramme for konsortiets arbejde

Revisions- og rådgivningsfirmaet KPMG og advokatfirmaet Lassen Ricard er blevet bedt om at evaluere og konkretisere erhvervsorganisationernes fælles koncept.

Formålet med analysen er at:

- Gennemanalysere erhvervsorganisationernes koncept, herunder vurdere, om konceptet er bæredygtigt
- Fremkomme med konkrete forslag til forbedringer
- Konkretisere og/eller modificere erhvervsorganisationernes forretningsmodel under hensyntagen til den gennemførte analyse af konceptet
- Beskrive placeringen af ansvar og opgaver hos de involverede organer, organisationer samt virksomheder, der forudsættes oprettet i medfør af organisationernes koncept
- Udarbejde en anbefaling til en juridisk og organisatorisk konstruktion, der lever op til dansk og europæisk lovgivning samt understøtter en effektiv implementering af direktivet og kontrol med ordningen på det danske marked
- Beskrive de krav, implementeringen af en effektiv ordning stiller til dansk lovgivning, herunder opstille konkrete anbefalinger til indholdet af en kommende ændring af lovgrundlaget
- Udarbejde et udkast til detaljeret tidsplan for implementeringen af direktivet, herunder etablering af den juridiske og organisatoriske konstruktion for opbygningen af WEEE-system og WEEE-management
- Indhente erfaringer fra udvalgte lande med indførelse af producentansvar på WEEE.

Konsortiet skal ud fra en juridisk og forretningsmæssig synsvinkel vurdere de strukturelle, økonomiske og konkurrencemæssige muligheder og begrænsninger inden for konceptet. Det er således ikke hensigten, at konsortiet skal beskæftige sig med de bagvedliggende miljømæssige formål med direktivet.

Analyseperiode

Analysen er udarbejdet i perioden fra den 16. juli til den 7. september 2004, og de foreløbige resultater af analysen blev præsenteret for erhvervsorganisationerne på et møde i Dansk Industri den 25. august 2004.

I analysefasen har konsortiet inddraget repræsentanter fra relevante interessekategorier, dvs. staten, erhvervsorganisationer, brancheforeninger, producenter, importører, distributører, kommunale organisationer, affaldsfællesskaber, oparbejdere og transportører.

Herudover har vi inddraget og indhentet oplysninger via vore internationale netværk og erhvervsorganisationernes kontakter i Sverige, Norge, England, Tyskland og Holland.

Analysen er gennemført ved gennemførelse af interview og workshops med repræsentanter fra de nævnte interessegrupper.

Efterfølgende analyser

Efter afslutningen af nærværende opgave udestår en sammenstilling af analysens resultater med de lovforberedende tiltag hos Miljøstyrelsen. Herudover vil modellen skulle uddybes på konkrete områder med detaljerede analyser og tekstbidrag. Konsortiet foretager som en del af nærværende opgave

en opstilling af mulige efterfølgende analyser og opgaver ud fra en væsentlighedsvurdering, men vi forholder os ikke til disses nærmere indhold og gennemførelse.

2. Sammenfatning

2.1 WEEE-direktivet

I henhold til det såkaldte WEEE-direktiv skal den enkelte producent af visse nærmere afgrænsede elektriske og elektroniske produkter med virkning fra den 13. august 2005 finansiere indsamling, nyttiggørelse og miljørigtig bortskaffelse af husholdningsaffald fra sådanne produkter. Affald fra elektriske og elektroniske produkter forkortes WEEE. Vi omtaler efterfølgende husholdningsaffald som husholdnings-WEEE.

WEEE fra husholdningsprodukter

Med hensyn til husholdningsprodukter solgt efter den 13. august 2005 kan producenten vælge at opfylde sin WEEE-forpligtelse individuelt eller ved at deltage i en kollektiv affaldsordning. Producenten skal samtidig stille garanti for, at håndteringen af WEEE vil blive finansieret. Dette kan ske ved deltagelse i en passende ordning, en genvindingsforsikring eller en spærret bankkonto.

Med hensyn til affald fra produkter solgt før den 13. august 2005 (historisk affald) kan producenten kun opfylde forpligtelsen gennem deltagelse i en eller flere affaldsordninger, som producenterne på markedet bidrager til, eksempelvis i forhold til deres markedsandel.

WEEE fra erhvervsprodukter

Tilsvarende forpligtelse gælder for WEEE fra erhvervsprodukter, der er solgt efter den 13. august 2005, men producenten kan aftale andet med sin erhvervskunde.

Med hensyn til affald fra produkter solgt før den 13. august 2005 bærer slutbrugeren affaldsforpligtelsen, men slutbrugeren har dog en afleveringsret over for producenten ved køb af nye produkter, der tjener samme formål.

Oplysningsforpligtelser

Direktivet indeholder en række oplysningsforpligtelser for producenten, ligesom producenten har mærkningspligt på nye produkter.

Endelig foreskriver direktivet, at der skal oprettes et producentregister.

2.2 Erhvervsorganisationernes koncept

Forvaltningen af bestemmelserne i WEEE-direktivet medfører en række myndighedslignende opgaver.

Etablering af system-
ansvarlig funktion kaldet
WEEE-system

Det er erhvervsorganisationernes oplæg, at der under navnet WEEE-system etableres en systemansvarlig funktion i privat regi. WEEE-system får via lovgivningen pålagt en række myndighedslignende systemopgaver såsom producentregistrering og produktsalgsregister, godkendelse af og tilsyn med affaldsordninger blandt producenterne, opstilling af krav til bortskaffelsesgarantien, generelle informationsaktiviteter, udarbejdelse af statistik til myndighederne etc.

Erhvervsorganisationerne foreslår, at WEEE-system ledes af en bestyrelse bestående af repræsentanter for de organisationer, der repræsenterer producenter og importører.

Statens opgave skal primært være at føre tilsyn med WEEE-system og fungere som klageinstans.

Etablering af kollektiv
affaldsordning kaldet
WEEE-management

Den operationelle opgave - ansvaret for bortskaffelse af affald - skal varetages af producenterne affaldsordninger. Erhvervsorganisationerne har skitseret rammerne for en kollektiv ordning, der oprettes af erhvervsorganisationerne under navnet WEEE-management. Det kan være flere kollektive ordninger, hvor WEEE-management er et konkret eksempel herpå. WEEE-management tilbyder producenter og importører af elektriske og elektroniske produkter at varetage deres producentansvar. Dette sker ved indsamling og behandling af WEEE, formidling af de nødvendige oplysninger til WEEE-system, indgåelse af kontrakter med transportører og behandlingsvirksomheder samt dækning af omkostningerne hos de virksomheder, der er tilknyttet WEEE-management.

2.3 Konsortiets hovedkonklusion

Erhvervsorganisationernes koncept indeholder en overordnet ramme til fremtidig håndtering af producentansvaret for WEEE. Konsortiets primære opgave har været at evaluere konceptets grundprincipper samt foretage præciseringer på de udvalgte områder, der må formodes at have betydning for det fremtidige lovgivningsarbejde.

Konsortiet har på baggrund af konceptet sammenholdt direktivet og fortolkning af direktivet med etablering af forretningsmæssige principper, der dels tilgodeser behovet for en retfærdig model for alle producenter, dels tilgodeser behovet for en effektiv ordning uden bureaukrati og unødvendig regulering.

Konceptet vil sikre inten-
tionen om effektivitet og
rimelig byrdefordeling
mellem producenterne

Det er konsortiets konklusion, at erhvervsorganisationernes koncept i sin grundsubstans vil sikre, at langt hovedparten af WEEE-mængden fra hovedparten af producenterne kan håndteres billigt og effektivt, samtidig med at byrdefordelingen mellem producenterne er rimelig retfærdig, og man lever op til WEEE-direktivet.

Ved konsortiets sammenligning af konceptet med WEEE-direktivet og de foreslåede modeller i andre lande fremgår, at konceptet i store træk svarer til foreslåede ordninger hos sammenlignelige europæiske lande. På dette grundlag er det konsortiets opfattelse, at erhvervsorganisationernes koncept er bæredygtigt.

Kommende lovgivning

Rapporten indeholder i den forbindelse en lang række overvejelser og anbefalinger til brug for den kommende lovgivning. Det er for disse anbefalinger et gennemgående træk, at WEEE-direktivet af bl.a. harmoniseringshensyn bør implementeres så strikt som muligt, men at der på den anden side skal tages hensyn til den praksis for returnering af WEEE, der gælder i dag.

Overordnet ansvarsfordeling

Dette betyder, at følgende ansvarsfordeling kan opretholdes:

- WEEE-system:
  - Registreringsfunktion (producent- og produktregistret)
  - Tilsyn med producenter (herunder godkendelse og administration af ordninger)
  - Indberetningsfunktion over for myndighederne
  - Informationsvirksomhed.
- Staten:
  - Tilsyn med WEEE-system
  - Klageinstans
  - Videreformidling af data til EU og andre
  - Sanktionsgiver.
- WEEE-management (som eksempel på en kollektiv ordning):
  - Anmeldelse hos WEEE-system med henblik på godkendelse som kollektiv ordning og løbende kontakt med WEEE-system på deltageres vegne
  - Udarbejdelse af regler for deltagernes ansvar
  - Udveksling af informationer med deltagere, affaldsoperatører og WEEE-system
  - Kontrakter med affaldsoperatører.

En række af opgaverne forudsættes indarbejdet i det lovgrundlag, der implementerer WEEE-direktivet.

Organisering

Under hensyntagen til de opgaver, der skal løses, anbefales, at WEEE-system etableres som en selvejende institution med skattefrihed, mens WEEE-management etableres som en forening, eventuelt med underforeninger. Det er konsortiets vurdering, at de data, der udveksles i og mellem WEEE-system og WEEE-management samt andre producentordninger, ikke vil give anledning til problemer med hensyn til konkurrenceregler og datahæmmelighed.

2.4 Konsortiets supplerende bemærkninger i hovedtræk

Præciseringer til koncept

Ved vurderingen af konceptet foreslår konsortiet følgende præciseringer:

- WEEE-system (som er den myndighedslignende registrerings- og kontrolenhed) skal være uafhængig af alle kollektive og individuelle ordninger (affaldsordninger), herunder WEEE-management (som er foreslået som en kollektiv ordning til at styre håndtering af WEEE)
- WEEE-system påtager sig en clearing-rolle til fordeling af den kollektive affaldsstrøm fra de kommunale og private opsamlingssteder til de etablerede affaldsordninger
- WEEE-system skal godkende alle affaldsordninger ud fra ensartede kriterier, der sikrer, at man lever op til direktivets krav og opnår reelle konkurrencevilkår.

Generelle betingelser for en succesfuld model

Vi har fundet følgende helt generelle betingelser, der skal være opfyldt for etablering af en succesfuld model:

- At WEEE-system skal være handlekraftig over for producenter og importører, der forsøger at undgå producentforpligtelsen
- At ordningerne omfatter en vis volumen, idet store mængder giver lavere administrationsomkostninger og billigere kontrakter med transportører og operatører (operatører)
- At det offentlige sikrer, at der findes let tilgængelige indsamlingssteder
- At statens rolle begrænses til tilsyn og klageinstans.

Særligt om erhvervsaffald

Erhvervsaffald fra produkter solgt efter 13. august 2005 skal i lighed med husholdningsaffald håndteres af producenter under en kollektiv eller individuel affaldsordning. De praktiske muligheder og begrænsninger henholdsvis fordele og ulemper ved, at en kollektiv ordning håndterer både husholdnings- og erhvervsaffald, bør analyseres nærmere i det kommende arbejde. Analysen må foretages under hensyntagen til, at husholdningsaffald og erhvervsaffald retligt set finansieres forskelligt.

WEEE-direktivets regler om erhvervsaffald giver dog anledning til en række særlige problemstillinger. Hvad angår en producents adgang til ved aftale med sin kunde at fralægge sig bortskaffelsesforpligtelsen bør dette kombineres med et krav om, at erhververen lader sig registrere i producentregistret, og at producenten indtil da bærer ansvaret for bortskaffelse af affaldet.

Modellen kan anvendes på øvrige affaldsarter

Den foreslåede model om flytning af affaldsansvar til producenterne vil ligeledes være anvendelig på øvrige affaldsarter, såfremt dette måtte være politisk ønskeligt.

Derudover indeholder rapporten en række forslag til mindre korrektioner af konceptet.

2.5 Kommende arbejde

Konsortiet foreslår, at der i de kommende måneder arbejdes med:

- Lovgivning, bekendtgørelser m.v. samt juridiske dokumenter for WEEE-system og WEEE-management
- Etablering af organisation
- Praktisk opgave med at finde lokaler, inventar m.v.
- Forberedelse af udbud/aftaler om it-værktøjer
- Forberedelse af kontrakter om affaldsbehandling
- Statistiske analyser om priser og affaldsmængder
- Fjernsalg og internethandel
- Nærmere analyse af problemstillinger vedrørende erhvervsaffald
- Information og oplysning
- Udarbejdelse af drifts-, status- og likviditetsbudgetter.

Derudover viser analyserne, at der er en række detaljer i konceptet, som bør analyseres yderligere fremover. Som eksempler kan nævnes:

- Arbejdet for at reducere antallet af free ridere
- Modeller til nettoafregning, når en producent (individuel eller kollektiv) selv hjemtager og oparbejder WEEE
- Eksempler, der viser konsekvenserne, hvis en producent har stigende omsætning, henholdsvis faldende omsætning
- Eksempler, der viser konsekvenserne i situationer, hvor en producent er inde og ude af markedet på meget kort tid
- Analyser vedrørende erhvervs-WEEE, hvor brugeren har finansieringsforpligtelsen, men tilsidesætter denne ved at aflevere WEEE på kommunale og private opsamlingssteder.

Konsortiets parter takker de mange, der har hjulpet med informationer og viden og god dialog under det korte projektforsøg.

3. WEEE-direktivet

3.1 Hovedpunkterne i direktivet

I dette afsnit gennemgås hovedpunkterne i Europaparlamentets og Rådets direktiv af 27. januar 2003 om affald af elektrisk og elektronisk udstyr (2002/96) som ændret ved Europaparlamentets og Rådets direktiv af 8. december 2003 (2003/108).

3.1.1 Formål

Direktivets formål er i første række (1) at forebygge frembringelse af affald af elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE), (2) at tilsigte genbrug, genvinding og andre former for nyttiggørelse af dette affald og (3) at sigte mod bedre miljøpræstationer hos alle aktører, der er involveret i elektrisk og elektronisk udstyrs livscyklus.

Dette formål søges fremmet ved at opstille fællesskabsregler for særskilt indsamling, behandling og nyttiggørelse af WEEE inddelt i ti produktkategorier.

3.1.2 Særskilt indsamling

Medlemsstaterne skal træffe passende foranstaltninger til at minimere bortskaffelse af WEEE sammen med usorteret husholdningsaffald og til at opnå et højt niveau for særskilt indsamling af WEEE.

Hvad angår WEEE fra private husholdninger skal medlemsstaterne sikre, at der senest den 13. august 2005 er etableret ordninger, som medfører, at brugere og forhandlere som minimum kan returnere WEEE gratis. Til opnåelse af dette formål skal medlemsstaterne sikre, at der findes let tilgængelige indsamlingssteder. Det er direktivets mål, at der senest den 31. december 2006 indsamles mindst 4 kg årligt pr. indbygger.

Medlemsstaterne skal desuden sikre, at WEEE gratis kan returneres til distributørerne (forhandlerne) på et et-til-et-grundlag. Denne bestemmelse kan dog fraviges, hvis det ikke herved bliver vanskeligere for den sidste indehaver af returnere WEEE gratis.

Endvidere skabes der adgang for producenterne til at oprette og administrere individuelle og/eller kollektive tilbagetagelsesordninger.

Det bemærkes, at WEEE fra private husholdninger i direktivet defineres således, at det også omfatter WEEE fra handel, industri, institutioner og andre kilder, som på grund af dets art og mængde kan sidestilles med WEEE fra private husholdninger.

Hvad angår andet affald end husholdningsaffald (erhvervsaffald) skal medlemsstaterne sikre, at producenterne eller tredjemand, der handler på deres vegne, sørger for indsamling af sådant affald.

Endelig skal medlemsstaterne sikre, at indsamlet WEEE transporteres til behandlingsvirksomheder.

3.1.3 Behandling og nyttiggørelse

Medlemsstaterne skal i medfør af direktivet sikre, at producenterne eller tredjemand, der handler på deres vegne, etablerer ordninger til behandling og nyttiggørelse af WEEE. Sådanne ordninger kan etableres individuelt og/eller kollektivt.

Direktivet fastsætter nogle nyttiggørelsesmål, som producenterne senest den 31. december 2006 skal opfylde. Med henblik på beregning af disse mål skal medlemsstaterne sikre, at producenterne eller tredjemand, der handler på deres vegne, holder regnskab med WEEE-massen og komponenter, materiale eller stoffer, når de ankommer til og forlader behandlingsvirksomheden, og/eller når de ankommer til nyttiggørelses- eller genvindingsvirksomheden.

3.1.4 Finansiering af husholdningsaffald

Senest den 13. august 2005 skal producenterne sørge for finansiering af indsamling, behandling, nyttiggørelse og miljørigtig bortskaffelse af WEEE afleveret til indsamlingssteder. Med hensyn til produkter markedsført efter den 13. august 2005 (nyt affald) bærer hver enkelt producent ansvaret for finansieringen vedrørende producentens egne produkter. Dette kan ske individuelt eller ved deltagelse i en kollektiv ordning.

Hver enkelt producent skal stille garanti for, at håndtering af alt nyt affald vil blive finansieret, og at der sker mærkning af producentens produkter med et særligt piktogram. Garantien kan stilles ved producentens deltagelse i passende ordninger til finansiering af håndteringen af WEEE, en genvindingsforsikring eller spærret bankkonto.

Hvad angår affald efter produkter markedsført før den 13. august 2005 (historisk affald) kan finansieringen for den enkelte producent kun ske gennem deltagelse i en eller flere ordninger, som alle de producenter, der er på markedet, når de respektive omkostninger påløber, bidrager forholdsmæssigt til, f.eks. i forhold til deres markedsandel pr. type apparat.

Ifølge direktivet er producenterne i en overgangsperiode på otte år (dog ti år for store husholdningsapparater) berettiget til ved salg af nye produkter at gøre køberne bekendt med omkostningerne til indsamling, behandling og miljørigtig bortskaffelse af historisk affald. Producenterne er derimod ikke berettiget til at gøre køberne særskilt bekendt med omkostningerne ved indsamling, behandling og miljørigtig bortskaffelse af nyt affald.

3.1.5 Finansiering af erhvervsaffald

Senest den 13. august 2005 skal producenterne sørge for finansiering af omkostningerne ved indsamling, behandling, nyttiggørelse og miljørigtig bortskaffelse af nyt erhvervsaffald. Producenterne har dog ret til at indgå andre aftaler med deres erhvervs kunder.

Hvad angår historisk affald påhviler finansiering af omkostningerne brugeren. Hvis historisk affald erstattes af tilsvarende nye produkter eller nye produkter, der tjener samme formål, skal producenten dog sørge for finansiering af omkostningerne på det tidspunkt, hvor de nye produkter leveres, medmindre medlemsstaten beslutter, at erhvervs kunderne gøres helt eller delvist ansvarlig for denne finansiering.

3.1.6 Oplysningsforpligtelser og mærkning af produkter

Medlemsstaterne skal sikre, at brugerne af elektrisk og elektronisk udstyr i private husholdninger modtager en række oplysninger, herunder om de indsamlingsordninger, der står til rådighed, og forbrugernes rolle i forløbet. Som led heri skal producenterne på passende måde mærke elektrisk og elektronisk udstyr, som markedsføres efter den 13. august 2005, med et piktogram.

Over for behandlingsvirksomheder skal producenterne stille genbrugs- og behandlingsoplysninger til rådighed for hver enkelt type nyt udstyr, der bringes på markedet, senest et år efter udstyrets første markedsføringsdato. Samtidig skal producenten af udstyr, der markedsføres efter den 13. august 2005, entydigt kunne identificeres gennem mærkning af apparatet.

3.1.7 Producentregister

Medlemsstaterne skal udarbejde et producentregister, som på årsbasis indsamler oplysninger om mængde og kategorier af udstyr, der er markedsført, indsamlet via alle kanaler, genbrugt, genvundet og nyttiggjort og om den eksporterede mængde indsamlede affald angivet i vægt eller, hvis dette ikke er muligt, i antal. Dette indebærer en rapporteringsforpligtelse for producenterne.

Medlemsstaterne skal stille oplysninger til rådighed for Kommissionen.

3.1.8 Sanktioner

I henhold til direktivet skal medlemsstaterne fastsætte sanktioner for overtrædelse af de nationale bestemmelser, der vedtages til gennemførelse af direktivet. Sanktionerne skal være effektive, stå i et rimeligt omfang til overtrædelsen og have en afskrækkende virkning.

3.2 Fortolkningselementer i direktivet

De dokumenter, som især må antages at indeholde fortolkningsbidrag til direktivet, er følgende:

- Kommissionens direktivforslag af 13. juni 2000 (KOM 2000/347)
- Europaparlaments 1. betænkning af 3. maj 2001 (A5-0148/2001)
- Kommissionens ændrede direktivforslag af 6. juni 2001 (KOM 2001/315)
- Europaparlaments 2. betænkning af 25. marts 2002 (A5-0100/2002)
- Kommissionens udtalelse af 27. juni 2002 (KOM 2002/353)
- Europaparlaments 3. betænkning af 5. december 2002 (A5-0438/2002)
- Kommissionens forslag til ændring af direktiv 2002/96 af 29. april 2003 (KOM 2003/219).

Det må konstateres, at de nævnte dokumenter kun i ringe omfang indeholder oplysninger, der kan bidrage til fortolkningen af direktivet. En fortolkning må derfor tage udgangspunkt i formuleringerne i direktivet sammenholdt med direktivets formål.

Af betydning for det foreliggende koncept for implementering af WEEE-direktivet i Danmark skal peges på følgende forhold, der lægger op til en fortolkning.

3.2.1 Husholdningsaffald/erhvervsaffald

Som anført ovenfor omfatter husholdningsaffald også affald fra "handel, industri, institutioner og andre kilder, som på grund af dets art og mængde kan sidestilles med WEEE fra private husholdninger."

Fortolkning af art og mængde

Ifølge bemærkningerne til direktivudkastet vil specialudstyr såsom strålebehandlingsudstyr i sagens natur ikke falde ind under direktivets krav til udstyr fra private husholdninger. Pc'er, som kan anvendes af private husholdninger, og som i et givet tilfælde anvendes af en lille virksomhed, f.eks. et advokatfirma, vil imidlertid blive omfattet af definitionen på WEEE fra private husholdninger. Hvis et sådant advokatfirma anvender flere pc'er, som klart overskrider antallet af pc'er, man normalt ville finde i private hushold-

ninger, vil de udtjente pc'er - i kraft af deres mængde - ikke falde ind under definitionen på WEEE fra private husholdninger.

WEEE fra erhvervsvirksomheder m.v. betragtes således som husholdningsaffald, såfremt det efter sin art (herunder anvendelsesmuligheder) og mængde må antages også at ville kunne forefindes i en privat husholdning.

Miljøstyrelsens fortolkning

Konsortiet er i projektforløbet blevet gjort opmærksom på, at Miljøstyrelsen forventer at afgrænse erhvervsaffald og husholdningsaffald efter arten af WEEE. Dette indebærer, at alt husholdningslignende WEEE-affald vil blive omfattet af reglerne for husholdningsaffald, uanset om affaldet stammer fra erhverv. Denne fortolkning af direktivet har bl.a. følgende konsekvenser:

- Producenten vil ikke kunne indgå aftale om "andre finansieringsordninger" ved salg af disse produkter til erhvervs kunder og vil under alle omstændigheder have affaldsansvaret for de markedsførte produkter.
- En erhvervs kunde vil kunne kræve en-til-en-ombytning af både historisk og nyt affald ved køb af nyt tilsvarende udstyr. For almindelige erhvervsprodukter er det alene historisk affald, der vil kunne indgå som bytning ved køb af nyt tilsvarende udstyr.

Konsekvenserne af Miljøstyrelsens fortolkning af direktivet er uddybet i afsnit 3.3.

3.2.2 Indholdet af individuelle og kollektive ordninger

Hverken i direktivet eller i forarbejderne er beskrevet særlige krav til indholdet af kollektive og individuelle ordninger blandt producenterne. Det må antages, at dette er bevidst, og det anføres således i bemærkningerne til direktivudkastet, at der blandt de hørte interessenter blev slået til lyd for, at medlemsstaterne fik et vist spillerum med hensyn til finansieringsordninger for WEEE. Dette skal formentlig ses i lyset af, at der allerede i dag i en række medlemsstater, herunder Holland og Sverige, findes producentordninger for håndtering af WEEE.

Ordninger skal være effektive

Dette betyder samtidig, at der er spillerum for indholdet af ordninger i eksempelvis Danmark, og det overordnede krav må antages at være, at de forskellige ordninger er effektive med hensyn til behandling af WEEE. Dette kræver selvsagt, at medlemsstaterne fører kontrol med ordningerne, og forudsætter således ligeledes, at ordningerne anmeldes til de nationale myndigheder.

Valgfrihed

Det må under alle omstændigheder antages, at der skal kunne være valgfrihed mellem individuelle og kollektive ordninger, og at muligheden for at etablere flere kollektive ordninger må stå åben. Kommissionen har præciseret dette, og der henvises bl.a. til afsnit 3.2.3 nedenfor.

Indsamlingssteder skal stilles til rådighed

Om ordningernes dækningsområde er i direktivudkastet anført, at producenterne skal finansiere behandling, nyttiggørelse og miljørigtig korrekt bortskaffelse af affald af elektrisk og elektronisk udstyr fra private husholdninger.

ger afleveret til indsamlingssteder. Medlemsstaterne skal sikre, at der i nødvendigt omfang findes let tilgængelige indsamlingssteder. Dette må naturligt forstås således, at producenternes økonomiske ansvar først træder i kraft, når WEEE er afleveret på indsamlingsstederne, og at der ikke kan kræves vederlag af producenterne for, at der stilles indsamlingssteder til rådighed.

3.2.3 Garantistillelse

Det fremgår af WEEE-direktivet, at hver enkelt producent skal stille garanti for håndteringen af nyt WEEE, og at "garantien kan stilles i form af producentens deltagelse i passende ordninger til finansiering af håndteringen af WEEE, en genvindingsforsikring eller en spærret bankkonto."

Om garantistillelsen anføres alene i Europaparlamentets 3. betænkning, at der med Kommissionen var opnået enighed om, "at hver producent i forbindelse med markedsføringen af et produkt skal stille garanti for, at håndteringen af al WEEE vil blive finansieret", idet "dette vil forhindre, at producenter, der forsvinder fra markedet, undlader at opfylde deres finansielle forpligtelser."

Producenten kan som nævnt opfylde kravet om garanti ved at deltage i "en passende" ordning. Da der ikke er noget fortolkningsbidrag herom i direktivets forarbejder, må fortolkningen af begrebet som udgangspunkt ske på grundlag af direktivets formål.

Afgrænsning af "passende ordning"

Med begrebet må formentlig forstås en ordning, der er så effektiv, at der er sikkerhed for, at deltagerne i ordningen er i stand til at finansiere den fremtidige håndtering af WEEE fra en deltager, der ophører med at eksistere eller i øvrigt ikke kan eller vil betale til ordningen. Dette må forudsætte en kollektiv ordning af en vis størrelse, hvor deltagerne hæfter solidarisk for affaldsforpligtelsen. Krav om særskilt sikkerhed vil formentlig også kræves i tilfælde, hvor der er så få og kapitalsvage deltagere, og hvor der ikke er sikkerhed for den fremtidige affaldshåndtering. En individuel ordning vil kræve, at vedkommende producent stiller en særskilt økonomisk sikkerhed.

Anden sikkerhed

Da en producent bør have mulighed for at forlade en ordning, vedkommende er tilmeldt, må det antages, at der løbende skal tages stilling til, om ordningen er passende. Det betyder tilsvarende, at der fra starten skal fastlægges kriterier (økonomiske og praktiske) for udtræden af en affaldsordning.

Såfremt der skal stilles særskilt sikkerhed, anfører direktivet, at det kan ske ved en genvindingsforsikring eller en spærret bankkonto. Med hensyn til spærret bankkonto er det væsentligt, at den ikke etableres på en sådan måde, at indestændet tilfalder producentens bo i tilfælde af producentens konkurs. Som et alternativ kunne man forestille sig deponering hos den systemansvarlige, hvilket ikke vurderes at være i strid med direktivet. Indlånsrenter på deponikonti vurderes at skulle tilfalde producenten.

I princippet er der intet til hinder for en kollektiv ordning, hvor de deltagere, der ikke ønsker at hæfte solidarisk over for de øvrige deltagere, stiller indi-

viduel finansiel sikkerhed. Sådanne deltagere vil da ikke skulle medregnes, når ordningens soliditet opgøres.

Hvis en kollektiv ordning ønsker at undgå den solidariske hæftelse, vil der eksempelvis kunne tegnes en samlet genvindingsforsikring svarende til den fremtidige affaldsforpligtelse. Det må i sidste række være op til de enkelte ordninger at afgøre, hvorledes man vil indrette sig. Der er således mulighed for, at den kollektive ordning kan begrænse den kollektive hæftelse ved at stille yderligere sikkerhed.

Det skal bemærkes, at Kommissionen på det såkaldte TAC-møde den 28. juni 2004 udtalte følgende:

**Kommissionens
opfattelse**

"The Commission clarified the producer financial responsibility under Article 8 of the WEEE directive. It was brought to the Commission's attention that in transposing the directive Member States might depart from the provisions of the directive and give the producer no choice on how to fulfil its obligation. According to the letter of the directive, the producer was responsible for financing the WEEE and could choose to fulfil the obligation individually or by joining a collective scheme. The choice of how to fulfil the obligation was for the producer and not the Member State. The producer has to provide a financial guarantee irrespective of whether it decides to fulfil the obligation individually or by joining the collective scheme."

Det er utvivlsomt, at udtalelsen primært er en præcisering af, at producenten skal have valgfrihed mellem deltagelse i en individuel og kollektiv ordning, og at det ikke tilkommer medlemsstaterne at bestemme, hvorledes producenten skal opfylde sin forpligtelse. At der skal være valgfrihed for producenten, er tillige antaget ovenfor under afsnit 3.2.2.

Det væsentlige i denne sammenhæng er imidlertid, at Kommissionen i slutningen af udtalelsen fastslår, at producenten både i en kollektiv og en individuel ordning skal stille en finansiel garanti ("financial guarantee"). Spørgsmålet er, om dette betyder, at deltagerne i en kollektiv ordning skal stille en individuel garanti i form af bankgaranti, forsikringsløsning, depotering eller lignende.

Som nævnt ovenfor indeholder direktivet ingen fortolkningsbidrag til, hvad der skal forstås ved en "passende" ordning. Konsortiet har i overensstemmelse med direktivets formål fortolket begrebet således, at ordningen har en sådan soliditet, at der er sikkerhed for den fremtidige håndtering af WEEE.

**Solidarisk hæftelse er
finansiel garanti**

For deltagere i en kollektiv ordning vil dette formentlig indebære en solidarisk hæftelse. Såfremt den kollektive ordning omfatter tilstrækkeligt mange deltagere med tilstrækkelig soliditet, vil der være sikkerhed for, at affaldsforpligtelsen vil blive håndteret. I denne situation er det konsortiets opfattelse, at der ikke er grundlag for at kræve yderligere sikkerhed.

Dette betyder, at den solidariske hæftelse kan betragtes som en finansiel garanti. Det skal i den forbindelse tilføjes, at WEEE-system efter konsortiets opfattelse løbende skal tage stilling til, om en kollektiv ordning har tilstræk-

kelig soliditet, og hvis det ikke er tilfældet, bør der være mulighed for at kræve yderligere sikkerhed.

Der opfordres til en mere konkret Kommissions-afklaring vedrørende "financial guarantee".

Konsortiet går ud fra, at Miljøstyrelsen tager stilling til dette spørgsmål i forbindelse med implementeringen af direktivet.

3.2.4 Historisk/nyt affald

Mens der ikke kan være tvivl om forskellen mellem historisk og nyt affald, anfører direktivet ingen retningslinjer for, hvorledes forholdet mellem historisk og nyt affald skal beregnes, hvis der ikke sker særskilt sortering. Dette er således op til medlemsstaterne, men det forekommer naturligt, at beregning sker på baggrund af gennemsnitslevetider på de produkter, der er omfattet af direktivet.

3.2.5 Historisk erhvervsaffald

I direktivet anføres, at "hvis historisk affald erstattes af tilsvarende nye produkter eller nye produkter, som tjener samme formål, sørger producenterne af disse produkter for finansiering af omkostningerne på det tidspunkt, hvor produkterne leveres."

Ved levering af nye produkter har producenterne således ansvaret for bortskaffelse af de produkter, som de nye produkter erstatter. Det synes ikke at være et krav, at der er tale om produkter af samme mærke, men alene at de nye produkter tjener samme formål. Der er ikke i forarbejderne til direktivet nærmere anført, hvornår nye produkter tjener samme formål. Den opgave vil skulle løses af den systemansvarlige.

3.2.6 Oplysningsforpligtelsen

Producentens oplysningsforpligtelse over for forbrugere og behandlingsvirksomheder må antages at være udtømmende angivet i direktivet. Dette kan omvendt ikke antages at gælde for de oplysninger, som skal indgives til producentregistret, og producentregistret må således være berettiget til at kræve oplysninger om alle forhold, der har betydning for gennemførelsen af direktivet.

3.2.7 Oplysningsretten

Af direktivet fremgår, at køberne ved salg af nye produkter til private husholdninger ikke må gøres særskilt bekendt med omkostningerne ved indsamling, behandling og miljørigtig bortskaffelse af disse nye produkter. I en overgangsperiode kan køberne gøres bekendt med omkostningerne til bortskaffelse af gamle produkter (historisk affald).

Som følge heraf er det relevant at fastslå, hvad der skal forstås ved "køberne", herunder om begrebet kun dækker slutbrugerne.

I Europaparlamentets 1. betænkning blev anført, at der i en overgangsperiode skulle indrømmes producenterne mulighed for at oplyse "brugerne" om omkostningerne. Dette blev i første omgang afvist af Kommissionen, som fandt, at dette var unødvendigt for at give de enkelte producenter ret til at gøre "kunderne" bekendt med deres omkostninger.

I Europaparlamentets 2. betænkning blev anført, at producenterne for at mildne de økonomiske følger af finansieringen af bortskaffelse af historisk affald burde have mulighed for i en overgangsperiode at angive omkostningerne ved bortskaffelse af det historiske affald. Det blev tilføjet, at medlemsstaterne efter den fælles holdning principielt havde mulighed for at have en "visible fee", således som det bl.a. var blevet anvendt i Holland. I forhold til den fælles holdning måtte det imidlertid anses for mere miljø- og forbrugervenligt at begrænse muligheden for en "visible fee" til højst ti år, og dette var endvidere i overensstemmelse med målsætningen om tilnærmelse af medlemsstaternes love og bestemmelser.

Kommissionen tilsluttede sig dette i en udtalelse, og Europaparlamentet anførte herefter i den 3. betænkning, at producenterne i en overgangsperiode kunne gøre "køberne" bekendt med bortskaffelsesomkostningerne for historisk affald i forbindelse med erhvervelse af nyt udstyr. Som det fremgår, giver forarbejderne til direktivet et noget uklart billede af, hvad der skal forstås ved "køberne".

En fortolkning efter ordene synes umiddelbart at føre til, at producenterne også i forhold til forhandlerne ikke er berettiget til at oplyse omkostningerne forbundet med bortskaffelse af nyt husholdningsaffald.

"Køberne" må forstås som "forbrugerne"

Da den pågældende bestemmelse i direktivet omhandler husholdningsaffald, kan der imidlertid næppe være tvivl om, at bestemmelsen omhandler forholdet til forbrugerne, og at den derfor har karakter af en beskyttelsesregel. Dette taler klart for, at producenterne bør have ret til over for forhandlerne at oplyse bortskaffelsesomkostningerne, når blot det ikke sker på en sådan måde (eksempelvis ved angivelse på selve pakningen), at det må forventes, at oplysningen videreformidles til forbrugerne.

Dette er helt i tråd med de regler, der gælder i Danmark inden for beslægtede områder, idet begrænsningerne med hensyn til afgivelse af oplysninger i eksempelvis prismærkningsloven og markedsføringsloven alene gælder i forhold til forbrugerne. Det ville ikke være naturligt, at der netop med hensyn til bortskaffelsesomkostningerne for WEEE skulle gælde en begrænsning i forholdet mellem producenten og forhandleren.

Der henvises i den forbindelse tillige til præmis 106 i de engelske Guidance Notes, der er blevet udarbejdet i forbindelse med det foreliggende lovforslag. Heri anføres, at "the arrangements between producers, retailers and/or distributors are a commercial matter for the parties involved". For en ordens skyld bemærkes, at det af den danske prismærkningslovs § 1 fremgår, at den, der udbyder varer i detailsalg, ved mærkning, skiltning eller lignende

skal oplyse prisen inkl. moms og andre afgifter. Dette udelukker ikke, at forhandleren oplyser, hvilken del af den samlede pris der omfatter bortskaffelsesomkostningerne for historisk affald.

3.2.8 Distributør

Ifølge direktivet omfatter begrebet distributør enhver, som i kommercielt øjemed leverer elektrisk eller elektronisk udstyr til den part, som skal bruge det. Når dette forhold berøres her, skyldes det, at ordet distributør sædvanligvis fortolkes som grossist.

Distributør betyder
forhandler

Direktivet og dets forarbejder indeholder ingen fortolkningsbidrag, men der er næppe tvivl om, at begrebet omfatter forhandlere i detailledet. Dette skyldes, at ordene "den part, som skal bruge det" må forstås som slutbrugeren, hvortil kommer, at en forbrugers ret til at returnere WEEE til distributøren på et et-til-et-grundlag kun giver mening, hvis der er tale om returnering til forhandleren. Det skal i den forbindelse bemærkes, at forarbejderne til det engelske lovforslag fortolker distributør som forhandler.

3.3 Samspil med national ret

I dette afsnit behandles de lovgivningsmæssige overvejelser, som konsortiet navnlig har gjort sig i forbindelse med implementeringen af WEEE-direktivet i dansk ret.

3.3.1 Indholdet af lovgivningen

Der henvises til afsnit 8.

3.3.2 Foreliggende forslag

Miljøministeriet har den 21. november 2003 fremsat udkast til forslag om ændring af miljøbeskyttelsesloven, hvorved producentansvaret for elektronikskrot m.v. implementeres i dansk ret.

Der er tale om forslag til en bemyndigelseslov med ret for miljøministeren til at gennemføre de nødvendige regler for implementering af WEEE-direktivet. I forhold til den detailregulering, som præcisering af producentansvaret og WEEE-systems opgaver nødvendiggør, er lovforslaget derfor af mindre interesse.

Det skal desuden bemærkes, at de foreslåede lovbestemmelser for regulering af producenternes ansvar og tilsynet hermed ifølge bemærkningerne er baseret på de samme principper som reguleringen af Dansk Retursystem. Således som erhvervsorganisationernes koncept er formuleret, kan det imidlertid betvivles, at regulering af Dansk Retursystem kan anvendes direkte i den foreliggende situation.

Endelig skal bemærkes, at de foreslåede lovbestemmelser er fremsat, før producenternes ansvar med hensyn til historisk erhvervsaffald blev modificeret ved ændringen af WEEE-direktivet.

3.3.3 Særskilte emner

I dette afsnit behandles en række emner af lovgivningsmæssig karakter, som konsortiet har noteret sig i forbindelse med udarbejdelsen af denne rapport.

Strikt gennemførelse

Det er konsortiets opfattelse, at der i Danmark bør ske en strikt implementering af WEEE-direktivet. Dette skyldes ikke kun det hensyn, at risikoen for traktatbrud bør undgås, men også at en strikt gennemførelse af direktivet bidrager til harmoniseringen i EU.

Konsortiet bemærker, at direktivets forarbejder som nævnt under afsnit 3.2 på en række områder ikke eller kun i ringe omfang bidrager med fortolkningsselementer. For at undgå utilsigtede traktatbrud vurderes det at være mest hensigtsmæssigt, at en strikt implementering vælges frem for at gennemføre en implementering, der hviler på Miljøstyrelsens selvstændige fortolkning af direktivet.

Det bemærkes i denne forbindelse, at en række lande, herunder Holland og Sverige, i bemærkningerne til de lovforslag, der er fremsat i de pågældende lande, netop har påpeget sidstnævnte forhold.

Returnering af WEEE til forhandleren

Det er fastsat i direktivet, at husholdningsaffald som minimum gratis kan returneres til distributøren (forhandleren) på et et-til-et-grundlag, men at medlemsstaterne kan fravige denne bestemmelse, forudsat det sikres, at det ikke derved bliver vanskeligere for den sidste indehaver at returnere WEEE, og at returnering fortsat er gratis for den sidste indehaver.

Det er konsortiets råd, at Danmark benytter sig af muligheden for at fravige direktivet på dette punkt. Begrundelsen herfor er, at det må anses som en indarbejdet praksis, at elektrisk og elektronisk udstyr returneres til brugspladser, og der synes ikke at være nogen grund til at fravige denne praksis. Der bør derfor være valgfrihed for forhandlerledet.

Under disse omstændigheder vil forbrugernes mulighed for at returnere udstyr til forhandlere som udgangspunkt medføre administrative komplikationer og virke hindrende for et smidigt retursystem.

Erhvervsaffald

I henhold til direktivet bærer producenten ansvaret for bortskaffelse af nyt erhvervsaffald, men producenten kan aftale en anden finansieringsordning med sine erhvervs kunder, eksempelvis således at erhvervskunden påtager sig ansvaret for bortskaffelsen. Med hensyn til historisk affald bærer slutbrugeren ansvaret for bortskaffelsen, medmindre erhvervsudstyr returneres til producenten i forbindelse med dennes salg af tilsvarende nye produkter eller nye produkter med samme formål.

Erhvervsaffald er i henhold til definitionen i direktivet affald, der ikke efter sin mængde og art kan sidestilles med affald fra private husholdninger.

Miljøstyrelsen har under drøftelserne med bl.a. konsortiet givet udtryk for et ønske om at ændre definitionen, således at erhvervsaffald alene er affald, der ikke efter sin art (og ikke mængde) kan sidestilles med husholdningsaffald. Miljøstyrelsens begrundelse herfor er, at der ikke i praksis kan skelnes mellem husholdningsaffald og erhvervsaffald ud fra mængde, og at en del erhvervsudstyr i dets levetid kan ændre status til husholdningsudstyr. Som eksempel på det sidste kan nævnes en virksomheds salg af udtjente pc'er til sine medarbejdere.

Ved en sådan ændring af definitionen udvides omfanget af husholdningsaffald og dermed også producenternes ansvar for at sikre indsamling, behandling og nyttiggørelse af udtjente produkter. Husholdningsaffald vil således eksempelvis omfatte et advokatfirmas bortskaffelse af et større antal pc'er, hvilket direktivets forarbejder som nævnt under afsnit 3.2.1 omtaler som et eksempel på erhvervsaffald.

Under drøftelserne har Miljøstyrelsen bl.a. henvist til den bestemmelse i WEEE-direktivet, at medlemsstaterne skal sikre, at producenterne eller tredjemand, der handler på deres vegne, sørger for indsamling af erhvervsaffald.

Om den sidstnævnte bestemmelse skal bemærkes, at den forblev uændret, da WEEE-direktivet blev ændret, således at producenterne som hovedregel blev fritaget for finansieringsansvaret med hensyn til historisk affald. På denne baggrund forekommer det ikke unaturligt at fortolke den pågældende bestemmelse således, at producenterne kun har ansvaret for indsamling af affald, såfremt de tillige har finansieringsansvaret.

Konsortiet anser det for særdeles betænkeligt at pålægge producenterne et videregående finansieringsansvar for historisk affald, der ikke synes at have hjemmel i direktivet eller forarbejderne. Det bemærkes, at baggrunden for ændringen af direktivet med hensyn til historisk erhvervsaffald netop var at imødekomme de finansielle følger, som et ansvar for historisk affald ville have for producenterne. Det fremgår klart, at begrundelsen for direktivændringen var at undgå, at virksomheder med en stor markedsandel tidligere blev pålagt en urimelig byrde.

Som følge heraf må det tillige antages, at der vil være tale om traktatbrud, hvis den påtænkte bestemmelse indføres.

For så vidt angår nyt erhvervsaffald vil en ændret definition medføre, at producenternes mulighed for at overvælte finansieringsforpligtelsen på deres erhvervskunder begrænses og/eller helt udelukkes. Konsortiet kan i princippet tilslutte sig dette, da en overvæltning synes at ville skade effektiviteten af systemet. Imidlertid finder konsortiet det tvivlsomt, om en sådan regel kan indføres, uden at der herved sker en traktatmæssig krænkelse af direktivet, idet der henvises til bemærkningerne ovenfor, herunder navnlig det forhold, at den påtænkte ændring af definitionen ikke synes at have hjemmel i direktivets ordlyd eller forarbejder.

Tilsvarende betragtninger må føre til, at det forekommer vanskeligt at indføre en generel regel om, at producenterne ikke kan overvælte finansieringsansvaret. Såfremt producenterne skal have mulighed for at overvælte af-

faldsforpligtelsen - hvilket forekommer uundgåeligt - synes det relevant at opstille som betingelse herfor, at erhververen - hvad enten det er en forhandler eller en erhvervsbruger - lader sig registrere i producentregistret, og at producenten bærer ansvaret for bortskaffelse af affaldet, indtil registrering af forhandleren er sket.

Genbrugspladser

For så vidt angår husholdningsaffald er det præciseret i direktivet, at medlemsstaterne skal sikre, at der er i nødvendigt omfang findes lettilgængelige indsamlingssteder.

Det er derfor afgørende, at genbrugspladserne i Danmark stiller plads til rådighed for producenternes indsamlingsordninger. Som anført ovenfor i afsnit 3.1.2 bør dette ske vederlagsfrit.

Af miljøbeskyttelseslovens § 45 fremgår, at kommunalbestyrelsen forestår bortskaffelsen af affald. Efter § 48 kan kommunalbestyrelsen fastsætte gebyrer til bl.a. drift og administration af affaldsordninger.

Efter konsortiets opfattelse bør det i lovgivningen præciseres, at kommunalbestyrelsen ikke kan kræve vederlag for at stille plads til rådighed for producenternes indsamlingsordninger. På tilsvarende vis er det eksempelvis i § 6 i bekendtgørelse nr. 1060 af 04.12.2000 om tilskud til indsamling af genanvendelse af blyakkumulatorer præciseret, at kommunalbestyrelsen er forpligtet til at have modtagefaciliteter (kommunale modtagepladser) for blyakkumulatorer.

Bekendtgørelse nr. 1067 af 22.12.1998 om håndtering af affald af elektriske og elektroniske produkter bør ophæves, ikke mindst fordi § 4 giver kommunerne en eksklusivret til håndtering af erhvervsaffald.

Sanktioner

Det er fastsat i WEEE-direktivet, at de sanktioner, som medlemsstaterne fastsætter, skal være effektive, stå i rimeligt forhold til overtrædelsen og have en afskrækkende virkning.

Om de overvejelser, som dette giver anledning til, henvises til afsnit 6.5 vedrørende kontrol og sanktionsmuligheder.

Registrering som betingelse for salg

Det er et væsentligt hensyn i forbindelse med implementeringen af WEEE-direktivet i dansk ret at undgå free ridere, forstået som producenter og/eller importører, der markedsfører produkter i Danmark omfattet af direktivet uden samtidig deltagelse i den økonomiske byrde ved indsamling, behandling og nyttiggørelse af udtjente produkter.

I den forbindelse kunne det overvejes at gøre det til en betingelse for lovligt at sælge elektriske og elektroniske produkter i Danmark, at producenten og produkterne er registreret i registret. Konsortiet henviser herved til de overvejelser, der har været nævnt i forbindelse med implementeringen af direktivet i England, herunder den engelske regerings overvejelser om at indføre et krav om registrering af producenter i det nationale register forud for markedsføring.

Det er konsortiets vurdering, at et sådant krav uden videre vil kunne gøres gældende over for producenter beliggende uden for EU/EØS. For så vidt angår producenter med hjemsted i Fællesskabet eller EØS har konsortiet været opmærksomme på EF-traktatens bestemmelser om fri bevægelighed af varer, herunder traktatens forbud mod nationale foranstaltninger, der begrænser varestrømmene inden for fællesmarkedet. I overensstemmelse med de engelske overvejelser om tilmelding til et nationalt register forud for markedsføring af WEEE-produkter er det konsortiets vurdering, at et sådant krav vil kunne gøres gældende over for producenter i EU/EØS, da det berører inden- og udenlandske producenter på samme måde og hverken retligt eller faktisk gør forskel på salget af inden- og udenlandske produkter. Tilsvarende har konsortiet noteret sig, at kravet om registrering i et nationalt register ikke har til formål at hindre varernes frie bevægelighed, hvortil kommer, at et sådant initiativ alene gennemføres for at sikre anerkendelsesværdige miljømæssige formål.

I samme forbindelse kunne det overvejes at pålægge forhandlere en forpligtelse til at sikre sig, at man alene erhverver elektrisk og elektronisk udstyr af producenter, som er registreret i produktregistret. Der henvises til ovenstående gennemgang om erhvervsaffald umiddelbart ovenfor, idet konsortiet vurderer, at virkningen af en sådan bestemmelse tjener anerkendelsesværdige formål og derudover berører samtlige forhandlerne uden at ændre på de faktiske og/eller retlige muligheder for at forhandle WEEE-produkter i Danmark.

I det omfang de beskrevne krav gennemføres i national ret, er det konsortiets vurdering, at en tilsidesættelse af denne forpligtelse skal kunne straf-sanktioneres.

Fjernsalg

Fjernsalg kan give anledning til en række problemer i forbindelse med implementeringen af direktivet. En vurdering af fjernsalg vil kræve en uddybende analyse, som konsortiet foreslår gennemført i fase 2, jf. afsnit 5.5.

Det væsentligste problem må antages at berøre spørgsmålet, hvorledes en producent, der fra et andet EU-land sælger produkter direkte ved fjernsalg til slutbrugere i Danmark, effektivt forpligtes til at løfte sit affaldsansvar i Danmark.

Om dette problem anfører WEEE-direktivet i en af præmisserne, at producenter og distributørernes forpligtelser ved fjernsalg og e-handel så vidt muligt bør udformes og håndhæves på samme måde som traditionelt salg for at undgå, at andre distributionskanaler skal dække omkostningerne, når det drejer sig om WEEE, hvor udstyret blev markedsført via fjernsalg eller e-handel. I forlængelse heraf pålægger direktivet medlemsstaterne at sikre, at producenter, der leverer elektrisk eller elektronisk udstyr ved fjernkommunikation, giver oplysning om, hvad vedkommende har markedsført, og hvor det er markedsført.

Konsortiet finder umiddelbart, at problemet kan løses på to måder.

Den første mulighed er, at medlemsstaterne udveksler de oplysninger, som de pågældende producenter skal indberette, og på baggrund heraf vil der skulle ske en clearing af de økonomiske forpligtelser.

Den anden mulighed er at indføre den registreringspligt, der er nævnt under ovenstående gennemgang af registrering som betingelse for salg. Herved vil de pågældende producenter skulle registreres i producentregistret, hvilket indebærer en række forpligtelser, herunder især garantien for opfyldelse af affaldsforpligtelsen.

Der er næppe tvivl om, at den anden løsningsmulighed vil være effektiv og relativ enkel at administrere, hvorimod den første løsningsmulighed vil kræve betydelige administrative ressourcer.

Begge løsningsmuligheder samt eventuelle andre løsninger bør analyseres nærmere i en efterfølgende fase.

3.4 Erfaringer fra andre lande

I dette afsnit vil blive beskrevet arbejdet med implementering af WEEE-direktivet i Norge, Sverige, Holland, Tyskland og England med særlig vægt på beskrivelse af fordeling og varetagelsen af de opgaver, som i Danmark i henhold til konceptet forudsættes varetaget af WEEE-management (og andre ordninger) samt WEEE-system.

3.4.1 Norge

Gældende regler

I henhold til Avfallsforskriften (FOR-2004-06-01-930) er en forhandler forpligtet til at tage EE-affald (dvs. WEEE), som er forbrugsaffald, vederlagsfrit retur. Kommunen har pligt til at sørge for, at der eksisterer et tilstrækkeligt tilbud om vederlagsfri modtagelse af WEEE-affald, som er forbrugsaffald. Både forhandleren og kommunen er forpligtet til at informere om deres opgaver.

Producenten er forpligtet til at sørge for vederlagsfri afhentning af WEEE-affald fra forhandlere og kommuner. Afhentningspligten omfatter hver enkelt producents andel af det totalt indsamlede WEEE-affald inden for hver produktgruppe. Producenten er endvidere forpligtet til vederlagsfrit at tage imod WEEE-affald fra virksomheder, som driver indsamling af affald. Producenten er forpligtet til at sørge for, at farligt affald sorteres og håndteres i godkendte behandlingsanlæg. Øvrige materialer og komponenter i affaldet skal genvindes.

Forhandleren skal årligt rapportere til Statens Forurensningstilsyn (SFT) om produktion, eksport og import af WEEE og om mængder og typer af WEEE-affald, som er indsamlet, genvundet og undergivet anden forsvarlig behandling.

Producenten skal i sit salgs- og informationsmateriale informere om sine pligter, der kan opfyldes gennem deltagelse i et returselskab.

Reglerne i Avfallsforskriften har afløst Forskrift om kasserte elektriske og elektroniske produkter (EE-forskriften) fra 1998. I tilknytning til WEEE-forskriften blev indgået en brancheaftale mellem Miljøverndepartementet og WEEE-branchen med henblik på etablering og drift af landsomfattende systemer til sikring af indsamling og miljømæssig ansvarlig behandling af WEEE-hvidevareaffald, WEEE-elektronikaffald og WEEE-næringselektronikaffald. Det er fremhævet i aftalen, at branchen skal tilstræbe mest mulig konkurrence i alle led i gennemførelsen af indsamlings- og behandlingssystemerne, og at enhver producent og/eller importør af WEEE skal have adgang til deltagelse i de indsamlings- og behandlingssystemer, som etableres. Aftalen omfatter desuden en indrapporтерingsforpligtelse.

I henhold til brancheaftalen er etableret tre returselskaber. Der er yderligere etableret tre større konkurrerende returselskaber, som dækker visse typer WEEE.

Nye regler

Norge vil via EØS-samarbejdet implementere WEEE-direktivet.

Miljøverndepartementet og SFT har i april 2004 udarbejdet forslag til Revisjon av norsk forskrift om EE-avfall. Forslaget er sendt i høring med frist til den 10. september 2004.

Producentansvaret

Forslaget foreskriver, at en producent skal finansiere indsamling, sortering, genanvendelse, genvinding, disponering og anden behandling af WEEE gennem medlemskab af et kollektivt eller individuelt finansieret retursystem, som er certificeret. Certificeringen skal ske af et krediteret certificeringsorgan. De nærmere regler for certificeringen fastsættes af SFT.

For så vidt angår kollektive ordninger anføres det i bemærkningerne til forslaget, at der ikke i WEEE-direktivet er fundet forhold, som skulle hindre en videreførelse af de gældende brancheaftaler, og der er som bilag til udkastet vedhæftet et revideret udkast til brancheaftale.

Hvad angår individuelt finansierede retursystemer skal ordningen have en sådan karakter, at det er overvejende sandsynligt, at de WEEE-produkter, som ordningen har ansvaret for, returneres til retursystemet ved kassering. Ordningen kan ikke kræve, at forhandlere eller kommuner sorterer og/eller udleverer kasseret WEEE af et bestemt mærke eller fabrikat til retursystemet.

Det individuelle retursystem skal stille en finansiell garanti, som er tilstrækkelig til, at systemets pligter kan opfyldes på det tidspunkt, WEEE-produktet kasseres. Indbetaling af garantien skal ske til en fond, som styres af producentregistret.

Retursystemet skal årligt indrapportere følgende oplysninger til producentregistret:

- De samlede mængder WEEE, som er indsamlet, behandlet og sendt til disponering, fordelt på behandlingsmåde og produktkategorier
- Hvilke behandlingsanlæg der er benyttet, hvilke mængder og typer WEEE-affald der er behandlet, og i hvilket land behandlingen er sket

- Medlemmernes samlede import, eksport og indenlandsk produktion af WEEE-produkter fordelt på produktkategorier.

Systemansvaret

Der oprettes et producentregister af SFT eller den, Miljøverndepartementet bemyndiger dertil. Omkostningerne til driften af registret skal betales af retursystemerne med en andel svarende til medlemmernes andel af den totale tilførsel af WEEE. Individuelle retursystemer skal desuden betale for producentregistrets administrative omkostninger forbundet med den finansielle garanti.

Producentregistrets hovedopgaver er at indhente og registrere data, udveksle oplysninger med andre EØS-myndigheder, beregne den samlede varetilførsel i Norge, vejlede og føre tilsyn med retursystemerne, bestyre den finansielle garanti for individuelle retursystemer og optræde neutralt i forholdet mellem konkurrerende retursystemer.

3.4.2 Sverige

Gældende regler

I henhold til Miljødepartementets Förordning om producentansvar för elektriska og elektroniska produkter (2000:208) skal en producent vederlagsfrit tage imod et elektrisk eller elektronisk produkt, som (1) overlades til producenten i forbindelse med, at producenten sælger et elektrisk eller elektronisk produkt, og (2) ved normal anvendelse udfylder væsentlig samme funktion som det markedsførte produkt. Producenten kan opfylde sin forpligtelse ved at anvise en passende plads, hvor elektriske og elektroniske produkter kan modtages for producentens regning.

Producenten har ansvaret for, at de produkter, som afleveres, genbruges, genvindes eller håndteres på en anden måde, der er acceptabelt ud fra et miljøsynspunkt.

Producenten har en informationsforpligtelse over for brugere og myndigheder.

De fleste producenter har etableret sig i serviceselskabet EL-Kretsen AB, der har indgået aftale med kommunerne i det såkaldte el:retur-samarbejde, der indebærer, at kommunerne indsamler elektriske og elektroniske produkter, mens producenterne har ansvaret for den videre håndtering. Der findes dog ordninger uden for EL-Kretsen AB, eksempelvis Euro Environment AB, der betjener it-branchen.

Nye regler

Miljødepartementet har i maj 2004 fremlagt et forslag til Förordning om producentansvar för elektriska og elektroniska produkter.

Producentansvaret

Ifølge udkastet til forordningen skal producenten opfylde sin affaldsforpligtelse ved at sikre, at der findes et passende indsamlingssystem for de produkter, som producenten sælger i Sverige, og som kan forventes at fremkomme som affald, samt for historiske produkter.

Et indsamlingssystem betragtes som passende, hvis det (1) er let tilgængeligt og giver en god service, (2) hvis andre elektriske og elektroniske produkter end producentens kan overlades til systemet, (3) fremmer sortering af

produkterne fra husaffald, (4) hvis det fremmer genanvendelse af hele eller dele af produkterne og (5) er udformet således, at de, som håndterer produkterne i systemet, ikke på grund af produkternes beskaffenhed udsættes for sundheds- eller sikkerhedsrisici.

Med hensyn til husholdningsprodukter skal producenten på passende måde stille sikkerhed for, at producentens forpligtelser opfyldes, selv om producenten ophører med sin virksomhed eller af anden grund ikke opfylder forpligtelserne. Sikkerhedsstillelsen skal anses for passende, hvis producenten dokumenterer, at det med hensyn til de markedsførte produkters forventede anvendelse og livslængde samt øvrige omstændigheder er sandsynligt, at forpligtelserne vil opfyldes, eller at den, som opfylder producentens forpligtelser, kan få godtgørelse for de omkostninger, som opfyldelsen medfører.

Ifølge udkastet til forordningen skal producenten indberette nødvendige data til et producentregister om producentens salg af produkter fordelt på affaldskategorier, således at det af producentregistret vil fremgå:

- Hvilke produkter producenten sælger i Sverige og ved fjernsalg
- Producentens andel af de husholdningsprodukter, der sælges i Sverige og hvert af de lande, hvortil der sker fjernsalg
- Omfanget af produkter, der indsamles og behandles.

Systemansvaret

Naturvårdsverket skal i et register sammenfatte de informationer, som producenterne indsender. Om Naturvårdsverkets opgaver i øvrigt henviser det svenske forslag til WEEE-direktivet.

3.4.3 Holland

Gældende regler

I henhold til forordning af 21. april 1998 (238) om bortskaffelse af hvide og brune varer skal producenter og importører sikre, at de produkter, de har bragt på markedet i Holland, indsamles og behandles. Producenter skal over for miljøministeren bl.a. redegøre for, hvorledes tilbagetagelse og finansiering heraf vil ske. Producenterne har etableret sig i to management-systemer (drevet af VNMP og ICT-Milieu) til opfyldelse af producentforpligtelsen. Systemerne er godkendt af Miljøministeriet.

Den hollandske ordning har i vidt omfang dannet grundlag for WEEE-direktivet.

Nye regler

Der foreligger et udkast til forordning om WEEE udarbejdet af den hollandske miljøstyrelse den 1. februar 2004.

Producentansvaret

Det fremgår af bemærkningerne til forslaget, at WEEE-direktivet af harmoniseringshensyn ønskes implementeret så strikt som muligt. Forslaget til forordning følger derfor direktivet ganske nøje.

Når et husholdningsprodukt bringes på markedet, skal producenten stille garanti for finansiering af bortskaffelsen. Garantien kan være i form af en genvindingsforsikring, en spærret bankkonto eller deltagelse i en passende finansieringsordning.

Som et eksempel på en sådan ordning nævner bemærkningerne til forslaget deltagelse i en kollektiv ordning, hvorved medlemmerne solidarisk og uigenkaldeligt garanterer finansieringen af håndteringen af WEEE. I en sådan situation må kollektivet være i stand til at opfylde sin garanti og må derfor have et tilstrækkeligt antal medlemmer og blive passende organiseret og finansieret.

PricewaterhouseCoopers har for NVMP beregnet og analyseret alternative garantiformer. Konklusionen er, at et kollektivt system af gensidige garantier er den eneste realistiske løsning.

Om individuelle ordninger anføres i bemærkningerne, at såfremt en individuel producent beslutter sig for at etablere sit eget system, vil han være forpligtet til at sortere sit eget udstyr, da hans forpligtelser er mærkerelateret.

Producenterne har indberetningspligt vedrørende de dispositioner, der er foretaget med henblik på producenternes opfyldelse af deres forpligtelser, samt om mængden af elektrisk og elektronisk udstyr, der er bragt på markedet.

Det fremgår af bemærkningerne, at det forventes, at NVMP og ICT-Milieu vil fortsætte sine aktiviteter, og at op til tre yderligere systemer vil blive etableret.

Producentansvaret varetages af Miljøministeriet. Udkastet til forordningen indeholder i øvrigt ikke bestemmelser om systemansvaret.

3.4.4 Tyskland

Gældende ordning

Efter det oplyste foreligger der ikke i Tyskland en ordning, der omfatter producenters finansiering af bortskaffelse af WEEE.

Nye regler

Miljøministeriet (Bundesministerium für Umwelt, Naturschutz und Reaktorsicherheit) har den 9. juli 2004 fremlagt forslag til Gesetz über das Inverkehrbringen, die Rücknahme und die umweltverträgliche Entsorgung von Elektro- und Elektronikgeräten.

Producentansvaret

Ifølge forslaget kan producenterne løfte ansvaret for bortskaffelse af husholdningsaffald gennem individuelle eller kollektive retursystemer.

Hver enkelt producent er forpligtet til årligt at stille en insolvensgaranti for finansiering af bortskaffelse af produkter, der er bragt på markedet efter den 13. august 2005. Dette gælder ikke for produkter, for hvilke producenten kan sandsynliggøre, at de udelukkende anvendes i andet end private husholdninger.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at garantiens form bevidst ikke er angivet for at opnå den nødvendige fleksibilitet. Som eksempel nævner bemærkningerne forsikringsløsninger, kautioner eller lignende sikre modeller. Det bemærkes, at bemærkningerne ikke nævner deltagelse i en kollektiv ordning som et eksempel på en sikker model.

Hver enkelt producent er forpligtet til månedsvist at indberette arten og mængden af de produkter, vedkommende har bragt på markedet. Husholdningsprodukter skal anføres særskilt.

Hver enkelt producent skal årligt indberette mængden af affald afhentet fra offentlige indsamlingssteder samt arten og mængden af affald, der er indsamlet særskilt. Desuden skal hver enkelt producent indberette mængden af behandlet affald.

Producenternes systemansvar

Producenterne skal inden for tre måneder efter lovens ikrafttræden etablere en central (Gemeinsame Stelle), hvis hovedopgaver er følgende:

- Centralen bistår producentregistret (Zentrale Register) med henblik på at sikre, at det nødvendige antal affaldsbeholdere er tilgængelige på genbrugsstationerne. Affaldsbeholderne betales af producenterne, mens genbrugsstationerne skal stille plads til rådighed for beholdere i seks produktgrupper. Centralen bistår desuden producentregistret med hensyn til dennes afgørelse vedrørende garantistillelse, tilbagetrækning af registrering og beslutninger vedrørende afhentning af beholdere.
- Centralen registrerer producentregistrets oplysninger om registrerede producenter og disses registreringsnumre og offentliggør disse oplysninger på internettet. Centralen modtager producenternes indberetninger om arten og mængden af produkter, der månedligt bringes på markedet, mængden af afhentet WEEE fra henholdsvis genbrugsstationer og individuelle indsamlingssteder samt mængden af viderebearbejdet WEEE. Centralen modtager desuden genbrugsstationernes indberetninger om affaldsbeholdere, der skal afhentes. Disse oplysninger viderefremmes til producentregistret.
- Centralen træffer afgørelse om enkeltprodukters placering i produktgrupperne.
- Centralen beregner den mængde, som hver enkelt registreret producent skal afhente hos genbrugsstationerne, og indberetter dette til producentregistret.
- Centralen beregner den tids- og stedmæssige fordeling af afhentningspligten på alle registrerede producenter på basis af videnskabeligt anerkendte beregningsmetoder. Centralen indberetter afhentningsforpligtelsen til producentregistret og bistår desuden producentregistret med hensyn til dennes afgørelse om afhentning af affald på grundlag af indberetninger fra genbrugsstationerne.
- Centralen udarbejder årligt en fortegnelse over samtlige registrerede producenter og indberetter denne til miljødepartementet (Umweltsbundesamt). Centralen indberetter desuden årligt inden den 1. juli det forudgående kalenderårs mængder af produkter, der er bragt på markedet og indsamlet, samt mængder af viderebearbejdede produkter m.v.
- Det er præciseret, at centralen ikke kan indgå eller formidle aftaler med genbrugsstationerne.

Centralen skal gennem vedtægter, aktionæroverenskomst eller øvrige regler:

- Fastlægge sin opgave med bindende virkning
- Etablere en hensigtsmæssig organisation med henblik på opfyldelse af opgaverne
- Sikre, at centralen er tilgængelig for alle producenter på lige vilkår
- Sikre, at retsfor skrifterne vedrørende hemmeligholdelse og databeskyttelse overholdes.

Vedtægter m.v. skal offentliggøres på internettet.

Centralen skal oprette et sagkyndigt råd, som sammensættes af repræsentanter for producenter, forhandlere, genbrugspladser og offentlige myndigheder.

Statens systemansvar

Der oprettes et producentregister, hvorom lovforslaget anfører følgende:

- Producentregistret registrerer producenterne og meddeler et registreringsnummer samt træffer afgørelse om garanti
- Producentregistret træffer beslutning om tilbagetrækning af registreringen
- Producentregistret giver centralen besked om registrerede producenter og disses registreringsnumre
- Producentregistret træffer beslutning om afhentning af affald på baggrund af genbrugspladsens indberetning og de beregnede data
- Producentregistret er miljødepartementet
- Såfremt centralen ikke udfører sine opgaver, kan producentregistret gøre det på centralens vegne.

3.4.5 England

Gældende regler

Efter det oplyste foreligger der ikke i England ordninger, hvorved producenter finansierer bortskaffelse af WEEE.

På regeringens vegne har Department of Trade and Industry den 30. juli 2004 fremlagt forslag til The Waste Electrical and Electronical Equipment (Producer Responsibility) Regulations. Forslaget er sendt i høring med frist den 29. oktober 2004.

Producentansvaret

Hver enkelt producent skal anmode om registrering og skal i forbindelse hermed oplyse antal og vægt for de produkter, han har bragt på markedet i 2004 inden for ti produktkategorier.

Producentens forpligtelser er overordnet formuleret således, at producenten:

- Skal registreres
- Forholdsmæssigt skal finansiere indsamling og behandling af WEEE fra private husholdninger deponeret på genbrugspladser
- Skal sørge for behandling af WEEE, der er tildelt vedkommende forholdsmæssigt
- Skal sørge for genvinding af WEEE
- Årligt skal udstede et attesteret opfyldelsesbevis (certificate of compliance) til dokumentation af, at producenten har overholdt de mål, der er sat for nyttiggørelses-, genbrugs- og genvindingsniveauer.

Såfremt producenten deltager i en kollektiv ordning, er ordningens operatør ansvarlig for opfyldelse af ovennævnte forpligtelser på medlemmernes vegne.

Kollektive ordninger skal anmeldes og godkendes. Med anmeldelsen skal følge en række oplysninger, herunder hvem affaldsoperatøren af ordningen skal være. Der er mulighed for at nægte godkendelse af en kollektiv ordning og at trække en godkendelse tilbage, såfremt ordningen ikke overholder sine forpligtelser.

Såfremt en producent ønsker en individuel ordning for nye produkter, skal han give meddelelse herom, herunder give en redegørelse for, hvorledes han agter at opfylde sine forpligtelser. Det vil herefter blive bedømt, om dette er tilstrækkeligt.

Med hensyn til finansielle garantier præciseres det i bemærkningerne til lovforslaget, at regeringen er skeptisk over for krav om egentlige finansielle garantier. Regeringen finder det således hensigtsmæssigt, at sikkerheden for bortskaffelse og behandling af fremtidigt WEEE etableres ved producenternes deltagelse i passende ordninger, således som direktivet foreskriver.

Producenten skal årligt indberette følgende oplysninger til myndighederne:

- Kvantitet, art og mængde af produkter, der er sendt på markedet
- Certificate of compliance til dokumentation for, at nyttiggørelsesmålene er nået.

Hver enkelt producent modtager herefter oplysning om den andel af WEEE fra private husholdninger, som han er forpligtet til at finansiere bortskaffelsen af.

Systemansvaret

I selve lovforslaget er det ikke nærmere angivet, hvem systemansvaret skal påhvile.

Af bemærkningerne fremgår imidlertid tydeligt, at regeringen ønsker, at der etableres et National Clearing House (NCH), hvilket er producenternes stærke ønske. Den endelige beslutning herom vil blive truffet, når høringsfristen er udløbet den 29. oktober 2004.

NCH's overordnede opgaver vil være en administrativ funktion, som bistår med registreringen af producenter og fordeling af WEEE til producenter. Regeringen foreslår, at NCH's opgave udbydes i licitation. Der indgås aftale mellem regeringen og den, der vinder licitationen. Regeringen forventer ikke at være involveret i den daglige drift af NCH.

I bemærkningerne til lovforslaget forventes det, at NCH-operatøren skal påtage sig følgende opgaver:

- Etablere og administrere producentregistret på vegne af regeringen.
- Føre en liste over udpegede indsamlingssteder.
- Indkræve eller opkræve registreringsgebyrer fra producenterne. Gebyrstrukturen skal aftales med regeringen. En del af registreringsgebyret forudsættes videregivet til styrelserne for tilsyn med og håndhævelse af reglerne.
- Drive en ordning for tildeling af WEEE til producenter og/eller deres kollektive ordninger i overensstemmelse med deres markedsandel.
- Etablere en mekanisme for behandling af konflikter, inkl. en uvildig skønsmand til at løse konflikter med producenter vedrørende tildeling af WEEE i tilfælde, hvor disse ikke kan løses af NCH.
- Indsamle specificerede data på vegne af regering og styrelser.
- Indrapportere til styrelserne, der vil tage de nødvendige retsskridt i tilfælde, hvor en producent ikke har opfyldt sine forpligtelser, f.eks. til at registrere, indgive relevante data, indsamle tildelt WEEE eller opfylde nyttiggørelsesmål.
- Overholde rammerne for behandling af fortrolige data fra producenterne.
- Overholde visse minimumsstandarder for driften fastsat i forvejen af regeringen.

4. Kollektive og individuelle ordninger

I nærværende afsnit har konsortiet forholdt sig til de generiske regler og betingelser, der må gælde for kollektive og individuelle ordninger inden for konceptet.

I afsnit 7 foretages en evaluering og konkretisering af erhvervsorganisationernes konkrete bud på, hvorledes en kollektiv ordning kan etableres (WEEE-management)

Forskel på kollektive og individuelle ordninger

Den eneste forskel på kollektive og individuelle ordninger er, at garantiforpligtelsen i forhold til nyt husholdningsaffald kan løftes ved deltagelse i en "passende" kollektiv ordning, mens producenter omfattet af øvrige ordninger forudsættes at stille anden finansiel sikkerhed (deponering af beløb, forsikring eller lignende), der modsvarer den fremtidige affaldsbyrde fra egne markedsførte WEEE-produkter.

Det skal bemærkes, at producenter i en kollektiv ordning eventuelt kan få mulighed for at stille særskilt sikkerhed, der modsvarer den fremtidige affaldsbyrde fra nyt husholdnings-WEEE, hvorefter den pågældende producent ikke er omfattet af den fælles garantistillelse og dermed ikke hæfter for øvrige medlemmer af ordningen. Der er ligeledes intet til hinder for, at den enkelte kollektive ordning kræver en vis garantistillelse ud over selve deltagelsen.

Argumentet for at deltage i en kollektiv ordning er, at det er muligt i fællesskab at repræsentere en stor markedsandel af de fælles affaldsstrømme, hvilket bør give lavere administrationsomkostninger og billigere kontrakter med transportører og oparbejdere.

Forskel på nyt og historisk WEEE

Den i konceptet foreslåede finansieringsmodel "pay as you sell" betyder, at der generelt ikke er nogen forskel på finansieringen af nyt og historisk WEEE. Hvis producenter ønsker at opgøre og/eller synliggøre omkostningerne for affaldsbehandling af historisk affald, forudsætter dette, at disse

opgøres på baggrund af en generel fordelingsnøgle mellem historisk og nyt affald opgjort af den systemansvarlige.

Garantiforpligtelsen gælder dog alene for nyt WEEE og beregnes i forhold til producenternes markedsandele på salgstidspunktet efter den 13. august 2005.

4.1 Organisation og opgaver

Kollektive ordninger vil generelt skulle organisere et antal registrerede WEEE-producenter samt varetage disses affaldsforpligtelser i forhold til et eller flere WEEE-produkter.

Individuelle ordninger er kendetegnet ved, at det er den enkelte registrerede WEEE-producent, der egenhændigt varetager affaldsforpligtelsen i forhold til et eller flere af disse WEEE-produkter.

Krav om godkendelse af alle affaldsordninger

Der bør generelt ikke stilles krav til organisering af affaldsordningerne, bortset fra godkendelse af den systemansvarlige. Det er muligt at vælge den selskabsform, der bedst tilgodeser medlemmernes/ejernes interesser.

Ordningerne vil have følgende primære opgaver:

- At udarbejde en forretningsorden/vedtægter samt indgå en forpligtende aftale om fordeling af ansvar mellem producenter inden for ordningen
- At sikre etablering og drift af et system til udveksling af informationer med producenter, affaldsoperatører samt den systemansvarlige funktion:
  - I forhold til medlemmerne foretages en løbende registrering af medlemmer/ejere samt disses periodiske (eksempelvis månedlige) indberetninger af salg, eksport og WEEE-tilbagetagelse
  - I forhold til affaldsoperatørerne foretages en løbende registrering af affaldsoperatørernes afhentningssted, -tidspunkt og -mængder af WEEE
  - I forhold til den systemansvarlige skal der afgives en række oplysninger, hvilket der er redegjort for i afsnit 6.
- At indgå kontrakter med WEEE-affaldsoperatører omfattende transport, sortering og oparbejdning af WEEE
- At ansøge om godkendelse som WEEE-affaldsordning hos den systemansvarlige og herefter løbende orientere den systemansvarlige i tilfælde af væsentlige ændringer i kontraktrelationerne.

Væsentligste opgave omfatter kontraktforhandlinger og vedligeholdelse

Den væsentligste og mest tidskrævende opgave vil omfatte indgåelse af aftaler med affaldsoperatører samt de dertil hørende forhandlinger af kontrakter med priser og vilkår.

4.2 Generelle betingelser for affaldsordninger

De generelle betingelser for affaldsordninger vil i nogle tilfælde være hjemlet i lovgivning m.v. og i andre tilfælde bygge på en administrativ praksis, der samlet set forudsættes opfyldt for at kunne godkendes af den systemansvarlige som en WEEE-affaldsordning.

De generelle betingelser er følgende:

- Der skal etableres et autorisationssystem om systemer og forretningsprocesser, der sikrer, at følsomme oplysninger for medlemmer/ejere behandles fortroligt.
- Det skal sandsynliggøres, at ordningen er effektiv.
- Uafhængigt af den juridiske opbygning kan kun producenter og importører (eventuelt i fællesskab) have affaldsforpligtelsen og dermed finansieringsansvaret.
- Uafhængigt af selskabskonstruktion kan organisationer og foreninger deltage under selskabskonstruktionen.
- Der skal i forretningsorden/vedtægter indsættes et passende opsigelsesvarsel ved udmeldelser af kollektive ordninger (eventuelt kombineret med en økonomisk reserve) med henblik på at opfylde ordningens kontraktforpligtelser i forhold til affaldsoperatører. Det skal ligeledes fremgå, hvorledes man forholder sig til egenkapitalens størrelse, samt hvilken likviditetsbinding man vil have i affaldsordningen.
- Affaldsordninger skal have mulighed for at behandle andre affaldstyper end WEEE, dog under iagttagelse af konkurrencelovgivningen. Dette må imidlertid ikke kompromittere oplysningsbehovene i forhold til den systemansvarlige funktion.
- Kontrakter med WEEE-affaldsoperatører skal opfylde følgende generelle krav:
  - Afhentning af WEEE opdelt i mindst fem fraktioner svarende til de hidtil anvendte i det kommunale system. Det bør sikres, at denne opdeling giver det bedst mulige grundlag for den efterfølgende sortering og oparbejdning, jf. nedenfor.
  - Sortering og oparbejdning af de afhentede mængder i ti produktkategorier svarende til afgrænsningen i direktivet.
  - Kontrakter omfattende priser og betingelser for alle dele af WEEE, der har relevans for medlemmerne/ejerne af ordningen, dvs. transport, sortering og oparbejdning i forhold til husholdnings-WEEE og erhvervs-WEEE.
  - Afhentningen af husholdnings-WEEE skal som udgangspunkt kun omfatte kommunale og private opsamlingssteder. Hvis kollektive ordninger skal foretage afhentninger andre steder (producenter, erhvervskunder og distributører), skal dette specifikt aftales mellem producent og den kollektive ordning og kan - afhængig af omstændighederne - være betalbar. Det vil eksempelvis være nærliggende, at kollektive ordninger afhentede nyt erhvervsaffald fra slutbrugerne,

hvis affaldet omfattede "almindeligt" udstyr med en standardpris for oparbejdning.

- Det bemærkes, at det afhentede husholdnings-WEEE hos kommunale og private opsamlingssteder forudsættes sorteret og oparbejdet i henhold til regelsættet, uanset at affaldet omfatter en sammenblanding af alle producenters husholdnings-WEEE, inkl. producenter fra andre ordninger. Øvrig opsamling hos erhvervskunder, distributører, producenter og private opsamlingspunkter forudsættes alene at omfatte medlemmernes/ejernes produkter.
- Affaldsoperatører skal efterleve en række tidsfrister for afhentninger.
- Det skal sandsynliggøres, at ordningen via indgåede kontrakter kan opfylde affaldsforpligtelsen om afhentning, sortering og oparbejdning af husholdningsaffald fra de kommunale og private opsamlingssteder svarende til markedsandelen.
- Det skal generelt være muligt at opfylde affaldsforpligtelsen om afhentning, sortering og oparbejdning af WEEE ved indgåelse af formelle aftaler med øvrige ordninger.

4.3 Ind- og udtræden af ordninger

Producenter og importørers reelle vilkår for ind- og udtræden af ordninger vil afhænge af den valgte juridiske form.

Foreningsstruktur gør det ukompliceret at træde ind og ud af affaldsordninger

Et væsentligt argument for en foreningsstruktur for en kollektiv ordning er bl.a., at dette vil gøre det forholdsvis ukompliceret for producenter at indtræde i og udtræde af foreningen. En selskabsløsning som eksempelvis aktieselskab eller anpartsselskab vil stille store administrative krav om løbende køb og salg af aktier/anpartar. Dette er nærmere behandlet under afsnit 7.1.

Konsortiet har ligeledes den opfattelse, at der bør være sammenhæng mellem frihedsgraderne mellem ordninger og de juridiske forpligtelser, de pågældende ordninger har påtaget sig i forhold til eksterne kontraktparter, herunder affaldsoperatører.

Det vil være naturligt, at der i forretningsordenen/vedtægterne er taget stilling til opsigelsesvilkår for den pågældende ordning med henblik på at skabe denne balance i forhold til forpligtelserne.

De nærmere regler for ind- og udtræden af ordninger fastsættes af de enkelte ordninger. Producenter skal ikke kunne udelukkes eller nægtes adgang til konkrete ordninger. Det skal omvendt være muligt for ordningerne på forsvarelig vis at absorbere producenterne affaldsmængder inden for eksisterende aftaler.

Registreringspligten i forhold til både affaldsordninger og den systemansvarlige funktion omfatter den eksakte periode, de pågældende producenter har været omfattet af forskellige ordninger for de enkelte produktkategorier.

4.4 Sikkerhedsstillelse og garantier

En producent kan stille sin garanti i forhold til det nye affald ved deltagelse i en "passende" kollektiv ordning (eventuelt afdækket helt eller delvist ved forsikring eller lignende), mens producenter for øvrige ordninger skal stille særskilt sikkerhed ved eksempelvis en forsikring eller i form af en personlig lukket konto hos den systemansvarlige med et beregnet garantibeløb for fremtidige forpligtelser.

Den systemansvarlige foretager en vurdering af eventuelle garantiforpligtelser for nyt husholdningsaffald, hvis producenten ikke er tilknyttet en "passende ordning".

Forrentningen på lukkede konti hos den systemansvarlige tilfalder i alle tilfælde producenten. Kontoen reguleres årligt i takt med producentens omsætningsudvikling. Den årlige regulering kan dog maksimalt foretages inden for en udsvingsmargin på +/- 10%.

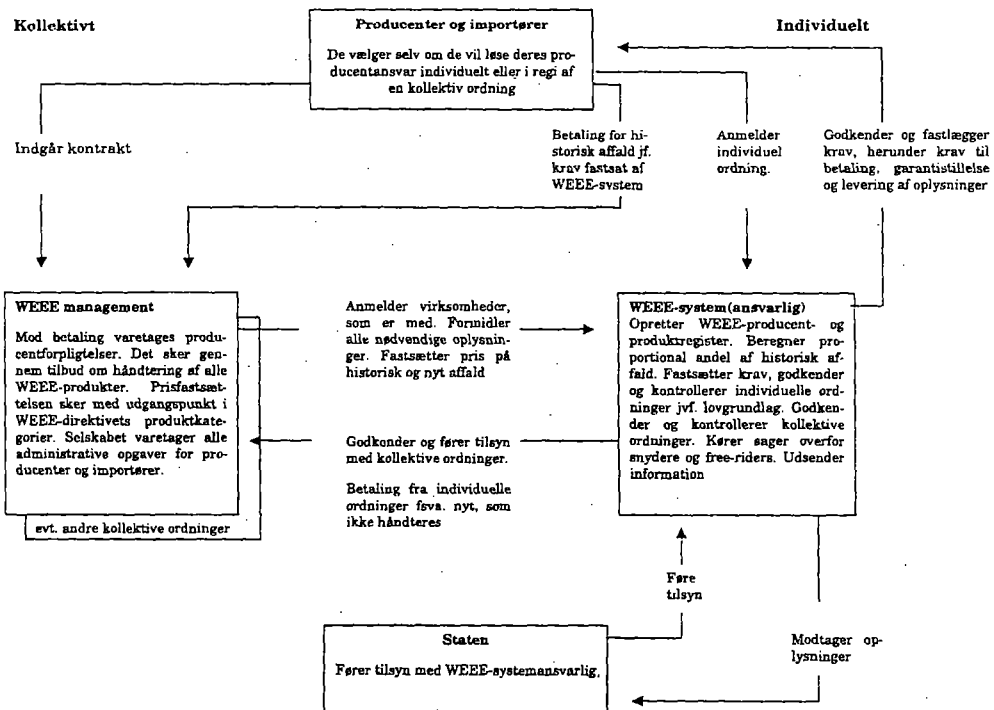
I tilfælde af konkurs inddrages beløbet af den systemansvarlige.

5. Erhvervsorganisationernes koncept

5.1 Konceptets hovedstruktur

Erhvervsorganisationerne har beskrevet det overordnede koncept ud fra nedenstående illustration.

Bilag 1: Overordnet koncept

Erhvervsorganisationerne lægger generelt vægt på, at direktivet implementeres, så det bliver muligt for producenter at løfte deres producentansvar kollektivt og individuelt og i respekt for de modeller, som implementeres i det øvrige EU.

Organisationerne ønsker en implementering af WEEE-direktivet, som muliggør etablering af administrativt simple og økonomisk effektive kollektive ordninger. Endvidere ønskes et system, som kan kontrolleres, så problemer med snyd og free ridere minimeres.

Erhvervsorganisationerne er samtidig indstillet på at tage et væsentligt medansvar for at få udviklet en effektiv dansk model for indførelse af WEEE-producentansvar. I korte træk peger erhvervsorganisationerne på følgende organisering:

- Hvor staten fastholdes som klageinstans og politisk ansvarlig for, at det samlede system fungerer effektivt, hvor staten sikres indsigt, der muliggør, at de fastsatte miljømål nås, samtidig med at så meget som muligt af den konkrete håndtering af producentansvaret overlades til de berørte producenter.
- Hvor der etableres et lovgrundlag, der reelt giver producenter og importører mulighed for frit at vælge, om de vil løse deres producentansvar individuelt eller som deltagere i en kollektiv ordning, herunder en kombination heraf. Det er dog afgørende, at omkostninger relateret til den enkelte ordning - den kollektive eller den individuelle - faktisk betales af ordningens bruger.
- Hvor der via lovgivning skabes hjemmel til at oprette en systemansvarlig funktion i privat regi (WEEE-system), der får ansvaret for, at producenter og importører kan vælge mellem en kollektiv og en individuel ordning. WEEE-system får via lovgivning pålagt en række systemopgaver såsom producentregistrering og produktsalgsregister, opstilling af krav til sikkerhedsstillelse i henhold til lovgivningsmæssige fastsatte retningslinjer for virksomheder, som vælger en individuel løsning, generelle informationsaktiviteter, udarbejdelse af statistik til myndighederne, kontrol og eventuelle sanktioner over for virksomheder, der ikke varetager deres ansvar lovligt m.v. Endvidere skal WEEE-system godkende gebyrer, der beregnes af WEEE-management ud fra faktiske behandlingsomkostninger, og over for de individuelle fastsatte garantistillelse i henhold til dette. Institutionen skal oprettes som en non-profit privatretlig organisation, hvor vedtægterne godkendes af staten. Institutionen bør styres af en bestyrelse bestående af repræsentanter fra ovenstående organisationer samt repræsentanter fra uafhængige medlemmer. WEEE-system skal kunne indgå aftaler med private leverandører om levering af ydelser (f.eks. ToldSkat om opkrævning).
- Hvor erhvervsorganisationerne opretter en privat organisation til varetagelse af de operationelle opgaver relateret til producentansvaret. Organisationen kaldes WEEE-management, som på frivillig basis tilbyder alle producenter og importører, som sælger WEEE-produkter, at varetage deres producentansvar. Mod betaling tilbyder den kollektive ordning at indsamle og behandle alt WEEE-affald i Danmark samt formidle de nødvendige oplysninger videre til myndighederne via WEEE-system.

Konkret skal selskabet modtage betaling fra de tilmeldte virksomheder og efterfølgende indgå kontrakt med private transportører og behandlingsvirksomheder om håndtering. Opbygningen af ordningen skal godkendes hos WEEE-system, hvilket også bør gælde for alle andre, der ønsker at etablere en kollektiv eller individuel ordning.

5.2 Analyse og vurdering af konceptet

5.2.1 Afvejning af detailstyring i modellen

Konsortiet har tilstræbt at etablere nogle realistiske forretningsmæssige principper, der dels tilgodeser behovet for en retfærdig model for alle producenter, dels tilgodeser behovet for en effektiv ordning uden bureaukrati og unødvendig regulering.

En afvejning af modellens retfærdighed

En helt retfærdig model - hvor forpligtelserne eksakt modsvarer af bidrag til ordningen - ville imidlertid stille store administrative krav til ordningen. Følgende krav ville bl.a. kunne opstilles:

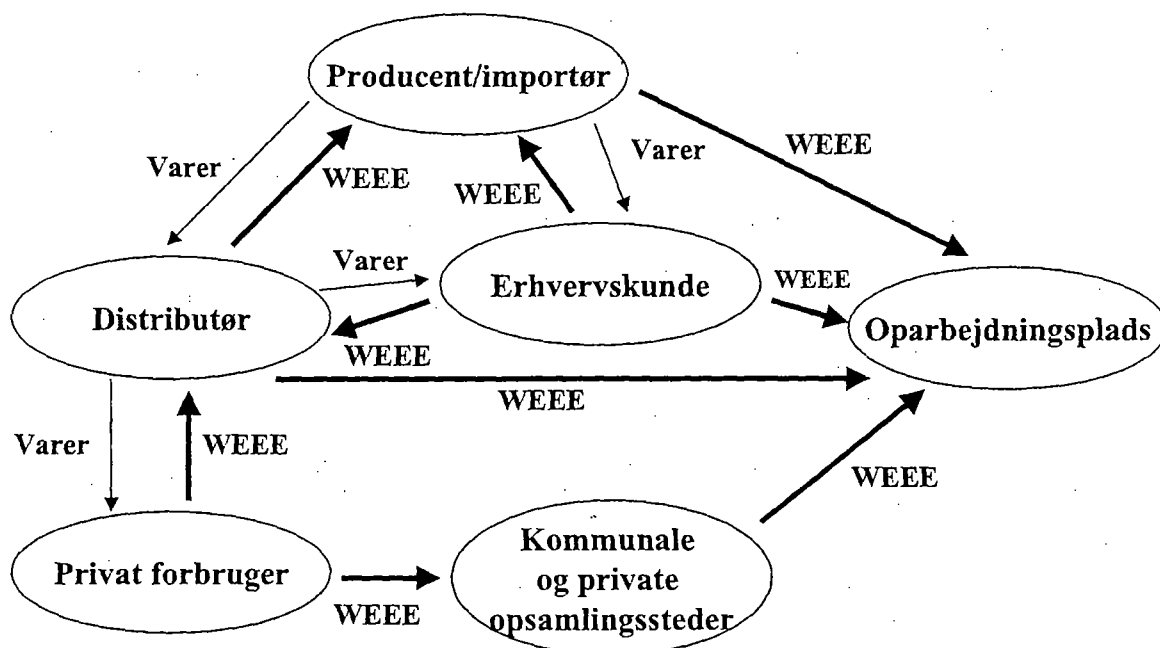
- At WEEE-system i forbindelse med registrering af WEEE foretog en miljøfaglig vurdering af det enkelte produkts indhold, materialevalg, opbygning m.v.
- At alle WEEE-produkter blev individuelt mærket med en stregkode inden markedsføring, og at stregkoden blev registreret på det tidspunkt, hvor produktet blev indleveret/afhentet som WEEE-affald
- At afregningsmodellen tog højde for alle forskelle i alle produkters levetid, oparbejdningssomkostninger, spotpriser på skrotmarkedet samt de konkrete salgstal og tilbagetagne produkter for både nyt og historisk WEEE.

Konsortiet har vurderet, at det vil være for vanskeligt at tilrettelægge konceptet efter ovenstående krav.

5.2.2 Afvejning af væsentlige produkt- og affaldsstrømme

Konsortiet har overordnet vurderet, hvilke produkt- og affaldsstrømme der må antages at blive de væsentligste. Konsortiets vurdering af konceptet baseres på, at alle væsentlige strømme håndteres hensigtsmæssigt af konceptet.

De væsentligste produkt- og affaldsstrømme kan skitseres således.

For erhvervsområdet vil brugeres historiske WEEE (hvor brugeren ifølge direktivet skal betale affaldshåndtering), der sendes til kommunale og private opsamlingssteder, ikke være dækket. Endvidere vil WEEE hidrørende fra den situation, at en bruger og en producent aftaler, at brugeren påtager sig at håndtere affaldet og derefter afleverer det gratis på kommunale og private opsamlingssteder, ikke være dækket. I begge situationer vil omkostningen til håndtering af WEEE dækkes af de ordninger, der henter affaldet på de kommunale og private opsamlingssteder.

Det er vurderingen, at de mængder, der ikke følger "hovedvejene" som angivet i ovenstående figur, vil være meget begrænsede. Der kan bl.a. være tale om salg af brugte produkter fra erhvervskunder med affaldsforpligtelse. Det anbefales dog, at der udarbejdes en kortlægning af omfanget af disse særlige produkt- og affaldsstrømme i de kommende måneder.

5.2.3 Afregningsmodel

Det er helt grundlæggende op til de enkelte ordninger at fastsætte egen intern afregningsmodel.

"Pay as you sell"

Konceptet er bygget op omkring en "pay as you sell"-model, der netop er valgt med henblik på at skabe en velfungerende ordning, dvs. god balance mellem enkelthed (administrerbarhed) og graden af retfærdighed i modellen.

Pay as you sell-modellen indebærer, at producenterne afregnes for de faktiske oparbejdningsomkostninger svarende til markedsandelen det pågældende år.

Derved undgås at skelne mellem nyt og historisk affald på afregningstidspunktet, idet man løbende betaler for de faktiske behandlingsomkostninger. Konsortiet har samlet set vurderet, at valget af denne afregningsmodel giver store økonomiske fordele, da man undgår en omkostningskrævende sortering af affaldet i en ny og historisk del.

Til illustration af afregningsmodellen er udarbejdet vedlagte eksempel på sammenhængen mellem finansiering af nyt og historisk WEEE for en konkret producent.

Konstant omsætning og lineær affaldsstrøm over levetiden på 10 år

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Solgt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Affald fra 1995		10	10	10	10	10	10	10	10	10	10		
Affald fra 1996			10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	
Affald fra 1997				10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Affald fra 1998					10	10	10	10	10	10	10	10	10
Affald fra 1999						10	10	10	10	10	10	10	10
Affald fra 2000							10	10	10	10	10	10	10
Affald fra 2001								10	10	10	10	10	10
Affald fra 2002									10	10	10	10	10
Affald fra 2003										10	10	10	10
Affald fra 2004											10	10	10
Affald fra 2005												10	10
Affald fra 2006													10
Affald i alt	0	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	100	100

I eksemplet ovenfor har den pågældende producent en konstant omsætning på 100 WEEE. Det afsatte WEEE har en levetid på ti år og forventes at skifte status til affald lineært over den givne levetid.

I dette eksempel vil producenten med den foreslåede finansieringsmodel skulle finansiere en andel af det historiske og nye WEEE svarende til producentens faktiske affaldsstrøm. Finansieringsmodellen vil således være fuld retfærdig for den pågældende producent.

Et andet eksempel dækker det tilfælde, hvor producenten har en stigende omsætning og eksponentielt stigende affaldsstrømme for de historiske år over en gennemsnitlig levetid på ti år.

Stigende omsætning med eksponentiel stigende affaldsstrøm over levetiden på 10 år

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Solgt	15	30	50	70	90	110	130	150	170	190	210	220	240
Affald fra 1995		0	0	0	0	0	1	2	2	4	6		
Affald fra 1996			0	0	0	0	0	1	2	2	4	6	
Affald fra 1997				0	0	1	1	2	3	5	8	13	19
Affald fra 1998					0	0	1	2	4	7	11	18	
Affald fra 1999						0	0	1	1	3	5	9	14
Affald fra 2000							0	0	1	1	3	7	11
Affald fra 2001								0	0	1	1	4	8
Affald fra 2002									0	0	2	2	5
Affald fra 2003										0	0	2	2
Affald fra 2004											0	0	2
Affald fra 2005												0	0
Affald fra 2006													0
Affald i alt	0	0	0	0	0	1	3	6	11	20	36	52	78

I dette tilfælde vil producenten meget tydeligt skulle finansiere en relativ stor andel af det fælles historiske affald, uanset at vedkommende producent dels har begrænsede historiske affaldsmængder som følge af historisk lavere salgsmængder, dels har en affaldsstrøm med eksponentiel levetid på den gennemsnitlige levetid på ti år. Det skal imidlertid bemærkes, at dele af sidstnævnte efterslæb i ovennævnte eksempel vil blive indhentet de efterfølgende år.

Hvis producenten derimod har haft faldende omsætning for de historiske år, vil producenten skulle finansiere en relativ lille andel af det fælles historiske affald, uanset at producenten har haft store salgsmængder i tidligere år.

Generelle konsekvenser af afregningsmodellen

Konsortiet har opstillet en række yderligere modeller med stigende omsætning kombineret med forskellige levetider og afskrivningsprincipper for affaldsstrømmen. Konsortiet har på den baggrund draget følgende helt overordnede konklusioner om konsekvenserne af afregningsmodellen:

- Eksisterende producenter vil i en overgangsperiode have en fælles finansieringsforpligtelse i forhold til affaldsstrømme genereret af producenter, der ikke længere er på markedet
- Nystartede producenter vil i en overgangsperiode være med til at finansiere behandlingen af historisk affald
- Producenter med en stor aktuel omsætning i forhold til tidligere år vil i en overgangsperiode finansiere en relativt større andel af det historiske affald, end hvis det modsatte gjorde sig gældende

Muligheder for indsamling af eget historisk og nyt affald

Konsortiet har på baggrund af ovenstående konsekvenser den helt generelle holdning, at alle producenter skal have mulighed for at indsamle eget historisk og nyt affald med henblik på at imødekomme ovenstående konsekvenser af finansieringsordningen. Dette ændrer ikke ved, at finansieringen af affaldsforpligtelsen for historisk WEEE skal fordeles som anført i direktivet. Konsortiet har arbejdet med nogle konkrete eksempler på, hvorledes tilbagetagelse af egne produkter kan integreres med ordningen, jf. afsnit 7.4.

5.2.4 Korrektioner til konceptet

Konsortiet har generelt den opfattelse, af konceptet er bæredygtigt inden for de givne rammer i direktivet.

Konsortiet har i gennemgangen af konceptet fundet anledning til at fremsætte forslag om følgende korrektioner:

- WEEE-system bør ikke kunne gennemføre sanktioner over for virksomheder som anført som en mulighed i konceptet. WEEE-system kan anmelde og sandsynliggøre omfanget af svig i konkrete sager til rette offentlige myndigheder, der i myndighedsudøvelsen kan tage udgangspunkt i et præcist hjemmelsgrundlag for, hvorledes konkrete situationer skal håndteres. Sanktionerne fra myndighederne bør ske hurtigt og mærkbart, således at dette i sig selv medvirker til reduktion af risikoen for free ridere.
- WEEE-system bør ikke skulle godkende de af WEEE-management beregnede miljøbidrag i forhold til producentmedlemmerne som angivet i konceptet. Den konkrete bidragsstruktur blandt kollektive ordninger fastsættes og bestemmes generelt af medlemmerne/ejerne, som alene er forpligtet til at sikre en fordeling, der afspejler de faktiske markedsandele.
- Individuelle ordninger skal betale deres proportionale andel af det historiske affald, men bør have mulighed for at tilbagetage eget affald, som kan modregnes markedsandelen. Individuelle ordninger har i lighed med kollektive ordninger finansieringsforpligtelsen i forhold til egen administration, dokumentation og informationsudveksling.
- WEEE-system skal være uafhængig af kollektive og individuelle ordninger, herunder WEEE-management. Dette fremgår ikke af konceptet.
- Det fremgår heller ikke, at WEEE-system skal godkende alle ordninger, der sikrer, at man lever op til direktivet, og at lige konkurrencevilkår tilgodeses.
- Det bør ikke være WEEE-management alene, som står for den konkrete håndtering af den samlede mængde af historisk WEEE som angivet i konceptet. Der forudsættes oprettet en clearingfunktion hos WEEE-system til at sikre fordeling af den indsamlede husholdnings-WEEE via de kommunale og private ordninger efter alle godkendte ordningers markedsandele korrigeret for hel eller delvis individuel affaldsbehandling. Affaldsstrømmen vil være et mix af både historisk og nyt WEEE.
- Producenterne bør ikke have deponerede midler hos WEEE-management til dækning af fremtidige affaldsforpligtelser for markedsførte WEEE-produkter. Det forslås derimod, at producenter for nogle ordninger vil skulle deponere et beløb på en individuel, lukket konto hos WEEE-system.

5.2.5 Statistisk materiale

Konsortiet har samlet set vurderet, at der udestår indsamling af statistisk materiale for at kunne udarbejde realistiske modeller for priser og vilkår i

Eksisterende talmateriale
ikke tilstrækkelig validt

den nye ordning. Det eksisterende talmateriale er ikke tilstrækkelig validt til at kunne uddrage andet end nogle indikationer og helt overordnede niveauer for fremtidige affaldsstrømme, produktpriser, administrationsomkostninger m.v. i forhold til WEEE.

Det er bl.a. erfaret, at der er endda meget store forskelle på oparbejdningspriser og skrotpriser mellem de enkelte produkter og mellem de enkelte produktkategorier.

Konsortiet vil på den baggrund anbefale, at den konkrete udarbejdelse af budgetter for WEEE-system og WEEE-management samt eksempler på priser for producenterne udskydes til en uddybende analyse i en senere fase, jf. afsnit 5.5.

5.2.6 Kommunal indsamling

En væsentlig præmis for konceptet er, at kommunerne fortsætter uforandret med indsamling af husholdningsaffald på de kommunale genbrugs-/containerstationer. En væsentlig forskel er imidlertid, at producenterne overtager ansvaret for WEEE på afhentningstidspunktet på de enkelte pladser.

Konceptet forudsætter, at man via lovgivningen sikrer, at det offentlige som hidtil stiller pladsen til rådighed til indsamling af WEEE. Herudover forudsættes, at kommunerne som hidtil stiller mandskab til rådighed i forhold til løbende drift af pladsens areal.

Opsigelse af eksisterende kontrakt

Kommunerne bør parallelt med lovgivningsarbejdet formelt orienteres om indholdet af ordningen. Der skal særligt gøres opmærksom på, at kommunerne skal opsiges eksisterende kontrakter pr. 13. august 2005 eller tidligst muligt herefter.

Finansieringen af affaldsbehandlingen flyttes den 13. august 2005 fra renovationstaksterne over på producenterne, hvorefter finansieringen må forventes lagt oven i produkternes pris. Forbrugerne vil i kraft af "hvile-i-sig-selv"-princippet få nedsat taktsten svarende til besparelsen i de kommunale affaldsselskaber ved at flytte finansieringsansvaret for afhentning og oparbejdning af WEEE over på producenterne.

Nuværende kommunal indsamling i mindst fem fraktioner

Det er oplyst over for konsortiet, at alle kommunale affaldsselskaber med genbrugs-/containerpladser har mindst fem containere stående med WEEE.

Der bør derfor være krav om, at der fortsat foretages en opdeling af WEEE på mindst fem fraktioner svarende til de hidtil anvendte i det kommunale system. Det bør sikres, at denne opdeling giver det bedst mulige grundlag for den efterfølgende sortering og oparbejdning i de ti afgrænsede produkt-kategorier.

5.3 Affaldsmængder og priser i Danmark

5.3.1 Datagrundlag

Stor usikkerhed i data for affaldsmængder

Datagrundlaget for affaldsmængder og priser for transport og oparbejdning af WEEE i Danmark er meget usikkert. De talmæssige oplysninger i dette afsnit er derfor baseret på skøn og forudsætninger, som kan afvige væsentligt fra det rigtige niveau.

Basisregistreringerne for affald sker i ISAG (Informationssystem for Affald og Genanvendelse), der blev etableret i 1993 og ændret væsentligt i 2001. Dataene indrapporteres fra de danske affaldsbehandlingsanlæg.

Det fremgår af Affaldsstrategi 2005-2008, at "registrering af elektriske og elektroniske produkter er behæftet med meget stor usikkerhed på grund af en stor pulterkammereffekt samt omfattende handel med secondhand-produkter."

Køle- og frysemøbler er som følge af de særlige regler om håndtering af produkter, der indeholder CFC, registreret særskilt.

Klassifikationen i ISAG svarer i øvrigt ikke til WEEE-direktivets ti kategorier.

Priser er generelt pr. kg, undtagen for kølemøbler

Priser for transport og oparbejdning af WEEE er baseret på interview med virksomheder i affaldssektoren. Priserne opgøres normalt pr. kg for alt andet end køle- og fryseskabe. For køle- og fryseskabe er prisen normalt opgjort pr. stk.

5.3.2 Affaldsmængder

Datagrundlaget for affaldsmængder af WEEE i Danmark er meget usikkert. De talmæssige oplysninger i dette afsnit er derfor baseret på skøn og forudsætninger, som kan afvige væsentligt fra det rigtige niveau.

De affaldsmængder, der allerede i de nuværende systemer indsamles og oparbejdes, kan resumeres således:

WEEE-kategori	Mængde, ton	Informationskilde
Store husholdningsapparater	12.500	Affaldsstrategi 2005-2008
Små husholdningsapparater, It- og teleudstyr, Forbrugerudstyr, Belysningsudstyr, Elektrisk og elektronisk værktøj, Legetøj og fritids- og sportsudstyr, Medicinsk udstyr, Overvågnings- og reguleringsinstrumenter, Salgsautomater.	20.000	Affaldsstrategi 2005-2008 oplyser en mængde i 2001 på 21.200 ton. En undersøgelse af kommunernes håndtering af WEEE fra januar 2003 estimerer 15.600 ton.
I alt	32.500	

De mængder, der håndteres i de nuværende systemer, svarer til 6,1 kg/indbygger i Danmark.

Mængderne i figuren ovenfor må antages at være undervurderet. Bl.a. vil en del jern- og metalaffald (komfurer, vaskemaskiner m.v.) indeholde WEEE uden at være registreret som sådan i ISAG.

Brancheforeningen for forbrugerelektronik (BFE) har efter henvendelse til virksomheder i affaldssektoren i 2004 estimeret de samlede WEEE-mængder i Danmark til 76.400 ton, svarende til 14,3 kg pr. indbygger.

Dette bekræftes af en fremskrivning af de forventede WEEE-mængder, som blev udført i 1993 (Arbejdsrapport fra Miljøstyrelsen, nr. 53 fra 1993, Elektriske og elektroniske produkter i Danmark), hvor Rendan har vurderet, at de samlede WEEE-affaldsmængder i 1999 vil udgøre 132.417 ton, svarende til 25 kg/indbygger. Rapporten udtrykker potentialet ud fra markedsførte mængder i 1991. I nærværende rapport anvendes 1993-analysen alene til at bekræfte, at de seneste tal er opgjort meget forsigtigt.

Allerede nu 6,1
kg/indbygger

Det bemærkes, at det nuværende system med den kendte indsamlings- og oparbejdningsstruktur allerede sikrer indsamling og oparbejdning af mere end de 4 kg/indbygger, der er krævet i WEEE-direktivet.

Omvendt er niveauet lavere end i sammenlignelige lande. Under de nuværende kollektive ordninger i Norge og Sverige indsamles der således 9-11 kg/indbygger.

5.3.3 Priser

Konsortiets interview indikerer priser for transport og oparbejdning af kølemøbler på 60-110 DKK/stk.

For øvrigt WEEE udgør oparbejdningsprisen (netto) mellem 1,40 og 3,60 DKK/kg.

5.3.4 Samlet omkostning ved affaldshåndteringen

I høringsudkast af 7. november 2003 til forslag til ændring af lov om miljøbeskyttelse (producentansvar for elektronikskrot m.v.) skønnes de samlede årlige beløb at udgøre **150-175 mio.DKK**.

I samme høringsudkast anføres, at omkostningerne pr. husstand til WEEE-oparbejdning udgør ca. 50 DKK. Der er ca. 2.421.000 husstande, hvilket svarer til en årlig omkostning til WEEE-affald på **121 mio.DKK**.

5.4 Konceptet sammenholdt med andre lande

Der henvises til bilag A, hvor der er en række detailspecifikationer, specielt vedrørende erfaringerne fra Norge og Sverige.

5.4.1 Legal struktur

I Norge og Sverige har der været kollektive ordninger for indsamling og oparbejdning af WEEE styret af organisationerne i flere år. De selskaber, der har varetaget disse opgaver i Norge (siden 1999) og Sverige (siden 2001), svarer i substansen til det, der i erhvervsorganisationernes oplæg benævnes WEEE-management.

Man har ikke haft organer, der svarer til WEEE-system.

I Norge har selskaberne
 skattefrihed

I begge lande er selskaberne organiseret som aktieselskaber, ejet af de relevante brancheforeninger. I Norge har de to selskaber fået tilladelse fra myndighederne til, at deres aktivitet er skattefri. I Sverige er selskabet skattepligtigt, og da der samtidig er overskud i selskabet, betales der millionbeløb i selskabsskat.

5.4.2 Analyse af aktiviteten i Norge og Sverige

Det er muligt at lave nogle summariske analyser af driftsaktiviteterne i de kollektive ordninger i Norge og Sverige sammenholdt med forventningerne i Danmark. Alle nøgletal er baseret på informationer indeholdt i Bilag A.

I tabellen nedenfor er tallene for de to norske selskaber (Hvitevareretur AS og Elektronikretur AS) af overbliksgrunde lagt sammen. De har lidt forskellige forretningsmodeller, hvilket kan påvirke nogle nøgletal. Tallene for Sverige dækker El-kretsen AB.

Nøgletal	Norge 2003	Sverige 2003	Danmark, skønnet fremover
Miljøgebyrindtægter, mio.DKK	154,5	234,1	100-175
Likvide beholdninger ultimo 2003, mio.DKK	140,6	94,8	N/A
Hensat til fremtidige miljøforpligtelser, mio.DKK	146,1	75,0	N/A
Miljøafgift i forhold til antal ton WEEE, DKK/ton	3.150	2.978	N/A
Fald i miljøafgift pr. ton WEEE fra 2002 til 2003, %	12	12	N/A
Antal ansatte	8	13	?
Antal ton WEEE, ton	49.037	78.600	Mindst 32.500
Antal kg/indbygger	11,1	8,8	Mindst 6,1
Antal aktører til transport og oparbejdning	Ca. 12	Ca. 22	7-10

Større indsamlede
 mængder pr. indbygger
 end forudsat i direktivet

Det fremgår, at man i Norge og Sverige har været i stand til i de kollektive ordninger at opnå et aktivitetsniveau og en volumen, der overstiger den, der som minimum kan forventes i Danmark. Dette taler for, at forretningsmodellen for en kollektiv dansk ordning vil have gode muligheder for succes.

Miljøafgiften pr. ton ligger på samme niveau i Norge og Sverige, selv om der er betydelig forskel på afgiften på de enkelte varegrupper mellem Sverige og Norge. Dette kan skyldes, at det tager endnu længere tid at estimere

den faktiske transport- og oparbejdningstid pr. produkttype end de to til fire år, selskaberne har været i drift indtil nu. Niveaueet på ca. 3.000 DKK/ton bekræftes af Affaldsstrategi 2005-2008, hvor markedsprisen for specialbehandlet WEEE oplyses til 3.000 DKK/ton, mens prisen for restfraktionen, som shredde, er 0 til 1.000 DKK/ton.

Organisationerne har i begge lande en relativ beskedent størrelse, hvilket også forventes i den danske organisation.

Selve infrastrukturen i de norske og svenske indsamlingssystemer (indsamling via kommunale genbrugspladser samt private genbrugspladser og hos erhvervsdrivende) ligner antagelig den danske model. Det viser, at modellen kan sikre overholdelse af WEEE-direktivets krav om indsamling af mindst 4 kg/indbygger.

Antallet af aktører (transportører og oparbejdningsevirkomheder) er lidt større i Norge og Sverige end i Danmark. Det er dog konsortiets opfattelse, at der er aktører nok på det danske affaldsmarked til at sikre en effektiv konkurrence. I øvrigt er der færre aktører på markedet i Holland.

Det er generelt konsortiets opfattelse, at flere aktører i fremtiden i større omfang vil arbejde over landegrænser, men at der samtidig kan ske en strukturtilpasning, så der bliver færre, men større aktører.

5.4.3 Mængder

Mængderne af WEEE opgøres i de fleste tilfælde i ton, men f.eks. NVMP fra Holland opgør sine mængder i antal stk.

Mængderne, opgjort som antal kg/indbygger for forskellige lande, kan resumeres således.

Land	Mængde af WEEE, kg/indbygger
Sverige	8,8
Norge	11,1
Flere anonyme EU-lande, indrapporteret til WEEE Forum, min.	4,4
Flere anonyme EU-lande, indrapporteret til WEEE Forum, maks.	13,1
Danmark	Mindst 6,1

Også her fremgår det, at der tilsyneladende kun er en beskedent udfordring i at nå målet om 4 kg/indbygger.

Udviklingen i størrelsen af de indsamlede mængder er særdeles positiv i de første år, en ordning er i drift. For Norge og Sverige kan udviklingen beskrives således.

Selskab, land	2002, ton	2003, ton	Stigning, %
Ei-Kretsen AB, Sverige	74.800	78.600	5
Elektronikkretur AS, Norge	13.206	16.376	24
Hvitevareretur AS, Norge	24.193	32.661	35

Når forretningsmodellen for WEEE-management udformes i detaljer, må det påregnes, at indfasning af logistik m.v. tager tid. Der bør tages højde herfor, bl.a. ved indgåelse af kontrakter med transportører og oparbejdere.

5.4.4 Priser

I langt de fleste tilfælde opkræves der et miljøgebyr pr. markedsført enhed. Alternativet er pris pr. vægt. Nedenfor er vist eksempler på priser fra tre lande, hvor der dog på grund af særlig lovgivning og andre lokale forhold kan være forskelle.

Eksempel på priser fra tre lande.

Produkt	Sverige	Norge	Holland, NVMP-ordningen
	DKK/enhed	DKK/enhed	DKK/enhed
Symaskiner til husholdninger	16,21	3,58	7,41
Mobiltelefoner	0,16	1,80	0
Tv, 20-30 tommer	32,42	86,05	59,28
Dvd	2,43	7,17	22,23

Som det fremgår, er der betydelige forskelle mellem miljøgebyret pr. enhed i de tre lande. Formålet med tabellen er at illustrere forskelle i beløbsstørrelserne, mens tallene ikke viser "korrekte" niveauer.

Der er også forskel på størrelsen af prislisten i de tre lande. I Sverige indeholder prislisten ca. 60 varegrupper og i Norge ca. 215 varegrupper. Under NVMP-ordningen i Holland opkræves der kun miljøgebyr for køle- og frysemøbler, større hvidevarer (vaskemaskiner, ovne etc.), kaffemaskiner, støvsugere, stegepander, tv, dvd, værktøj og symaskiner. Det præciseres, at der ikke opkræves miljøgebyr for øvrig WEEE.

5.4.5 Konkurrence

Ovenfor er ganske kort beskrevet muligheder for at etablere en effektiv konkurrence i de enkelte lande med henblik på at få nedbragt priserne for transport og oparbejdning af WEEE. Det er konsortiets opfattelse, at antallet af affaldsoperatører i Danmark og nærliggende lande er tilstrækkeligt til, at indenlandsk konkurrence kan blive effektiv.

Erfaringerne fra Norge og Sverige viser, at miljøafgiften pr. ton WEEE er faldet med 12% fra 2002 til 2003, så her har det været muligt at opnå en prisreduktion pr. enhed, i takt med at mængderne er steget, og logistikken omkring transport og oparbejdning er forbedret.

Konsortiet vurderer, at den store synlighed af størrelsen på miljøgebyrerne, der allerede er i de enkelte lande (prislistes, som er offentligt tilgængelige på de kollektive ordningers hjemmeside m.v.), sammenholdt med at de store producenter og distributører arbejder internationalt, dels, som tiden går, vil sikre mere ens priser landene imellem, dels vil sikre et pres på de kollektive ordninger i de enkelte lande for at leve op til benchmark fra andre lande og

dermed arbejde yderligere for at opnå de bedste priser hos transportører og oparbejdere.

5.4.6 Afregningssystemer

Den del af forretningsmodellen for WEEE-system og WEEE-management, der omhandler afregningssystemer, er håndteret på mange forskellige måder alene i de tre kollektive selskaber, vi har analyseret nærmere i Norge og Sverige.

Selve opkrævningen

Selve opkrævningen foregår på tre forskellige måder:

- I Sverige forestår El-Kretsen selv opkrævning af miljøgebyrer.
- I Elektronikkretur AS i Norge foretager de tre brancheforeninger, der ejer selskabet, opkrævningen via særligt oprettede indkrævningsselskaber.
- I Hvidevareretur AS i Norge sker opkrævningen via et samarbejde med Toll- og avgiftsdirektoratet. Producenterne rapporterer gebyrpligtige produkter via fortoldningssystemet, og opkrævningen sker sammen med momsopkrævningen.

Opgørelse af beløb til opkrævning

Opgørelsen af de beløb, der skal opkræves, varierer. Konsortiet antager, at producenter er interesseret i tidligst muligt at kende det korrekte beløb, og at det kollektive selskab i et vist omfang er imod acontoopkrævning baseret på budgetter m.v., da det kan misbruges af producenten til at udskyde betalinger.

Konsortiet er blevet præsenteret for disse to modeller:

- Der fastsættes en forventet omkostning (miljøafgift i fast beløb pr. enhed eller som procentandel af værdi), der anvendes som grundlag for opkrævning gennem året. Efter årets udløb opgøres de faktiske omkostninger for den pågældende kategori. Priserne for det kommende år justeres så i forhold til, om der har været overskud/underskud.
- For it-produkter er man i Sverige i stand til hver måned at opgøre de faktiske omkostninger til affaldshåndtering. Dette beløb fordeles herefter ud på producenter ud fra sidste års markedsandel opgjort i ton.

Derudover er der andre ordninger, hvor detailindholdet ikke kendes, ligesom der er ordninger for at få refusion, hvis producenten selv har tilbagetagget og affaldshåndteret WEEE.

Det er konsortiets indtryk, at opkrævningen sker på månedsbasis.

5.5 Tidsplan og udeståender i forhold til konceptet

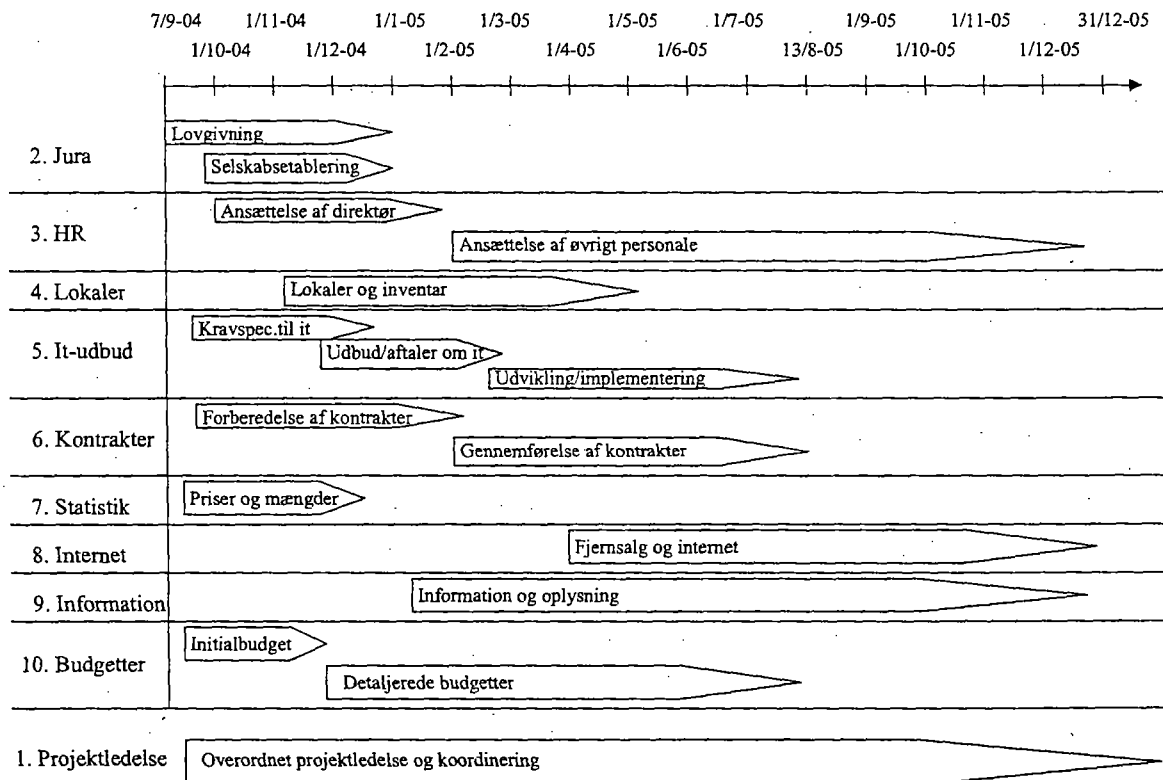
Der udestår en række kritiske opgaver forud for ordningens ikrafttrædelse den 13. august 2005, og konsortiet kan samlet set godt have sine tvivl om, hvorvidt den samlede ordning er fuldt på plads på dette tidspunkt. Den en-

delige forretningsmodel bør således forholde sig til den situation, at eksempelvis systemet ikke er fuldt funktionsdygtigt til tiden.

Konsortiet har ikke inden for de snævre tidsfrister i projektet kunnet udarbejde en detaljeret tidsplan for alle aktiviteter omfattet af den videre implementering. Det er derimod vor opfattelse, at en detaljeret tidsplan vil skulle udarbejdes som den første primære aktivitet i hver af de identificerede parallelle delanalyser.

Konsortiet har udarbejdet en generel tidsplan for det videre implementeringsarbejde. Det er en generel præmis for tidsplanen, at lovgivningsarbejdet i store træk harmonerer med det udarbejdede koncept, og at lovforslaget vedtages inden årsskiftet. Det er ligeledes en generel præmis, at deltagerne i forberedelserne afgiver de nødvendige ressourcer til implementeringsarbejdet.

Et forandringsprojekt af denne type og med den stramme tidsplan for implementering må kræve en opdeling af implementeringen i nogle parallelle forløb (delanalyser). For hver delanalyse udarbejdes en projektplan med detaljeret angivelse af aktiviteter, afsatte ressourcer, ansvarlige personer og afslutningstidspunkter.

Konsortiet har nedenfor summarisk angivet forslag til delanalyser som led i implementeringsarbejdet. Delanalyserne adskilles i logiske sammenhænge,

men koordineres i praksis meget tæt. Konsortiet forholder sig ikke til del-analysernes nærmere indhold og gennemførelse.

Delanalyserne er identificeret som:

- Overordnet projektledelse
- Juraen omkring projektet
- Etablering af organisation (HR)
- Praktisk opgave med at finde lokaler, inventar m.v.
- Forberedelse af udbud/aftaler om it-værktøjer
- Forberedelse af kontrakter om affaldsbehandling
- Statistiske analyser om priser og affaldsmængder
- Fjernsalg og internethandel
- Information og oplysning
- Drifts-, status- og likviditetsbudgetter.

5.5.1 Overordnet projektledelse

Etablering af ordningen er et projekt og skal derfor bemandes og styres som et projekt. Til formålet må der nedsættes en styregruppe. Styregruppen skal bestå af repræsentanter fra de hidtidige interessenter i forberedelserne. Det er væsentligt, at der hurtigt udnævnes en formand, der bliver ansvarlig for at igangsætte konkrete aktiviteter med henblik på implementering.

Styregruppen har det overordnede ansvar for igangsætning af analyser, bemanding, opfølgning osv. i forhold til de parallelle forløb. Den udpegede ansvarlige for hver af de parallelle forløb skal rapportere resultater til styregruppen efter en nøje fastsat tidsplan. Dette skal sikre, at styregruppen har overblikket og er i stand til at træffe foranstaltninger på tværs af projekterne, hvis dette skønnes nødvendigt.

Det er væsentligt, at implementeringen i videst muligt omfang holder etableringen af WEEE-system adskilt fra etableringen af WEEE-management.

Styregruppen har ligeledes ansvaret for den løbende koordinering med Miljøstyrelsen omkring udarbejdelse af lovgivning.

5.5.2 Juraen omkring konceptet

Udarbejdelse af lovgivning, bekendtgørelser m.v. samt juridiske dokumenter i forbindelse med etablering af WEEE-system og WEEE-management.

5.5.3 Etablering af organisation (HR)

Den nye organisation skal etableres for både WEEE-system og WEEE-management. Konsortiet er generelt af den opfattelse, at ansættelse af en direktør har en væsentlig prioritet. Direktøren vil kunne bidrage til hele implementeringsprocessen og kan være med til at ansætte den øvrige administration. Herudover vil direktøren få mulighed for at få indflydelse på selve det fremtidige organisationsdesign.

Organisationen skal endeligt designes, og der skal foretages en nødvendig normering i forhold til fordeling af opgaver og ressourcer.

På personaleområdet er der tale om en kompleks opgave, dels med at få organisationen på plads, dels med at dimensionere organisationen helt rigtigt i årsværk og kompetencer.

Om de juridiske forhold henvises til afsnit 5.5.6.

5.5.4 Praktisk opgave med at finde lokaler, inventar m.v.

Der vil skulle findes ud af, hvor organisationerne skal have til huse, og hvordan lokalerne udstyres m.v.

Kravene til lokalerne skal specificeres. Beskrivelsesdybden skal være på et helt overordnet niveau, dog med et tydeligt angivet budget for de forskellige løsningsmodeller.

5.5.5 Forberedelse af udbud/aftaler om it-værktøjer

Der skal udarbejdes en kravspecifikation for udbud/aftaler om it-systemer hos WEEE-system. For så vidt angår WEEE-management vil der ligeledes skulle indgås it-kontrakter.

Konsortiet har generelt den opfattelse, at systemspecifikationen kan være tidskrævende og principielt kan opstartes uafhængigt af de øvrige projekter.

5.5.6 Forberedelse af kontrakter om affaldsbehandling

Der skal foretages forberedelser til kontraktforhandlinger med mulige affaldsoperatører. Forberedelserne skal bestå i beregninger af volumener, prismodeller, rabatter, mængder, vilkår m.v., hvilket er tæt knyttet til statistisk analyse om priser og affaldsmængder (se nedenfor).

5.5.7 Statistisk analyse om priser og affaldsmængder

Der udstår indsamling af troværdige statistikker for affald. Dette er en forudsætning for udarbejdelse af realistiske modeller for priser og vilkår i den nye ordning. Analysen kan indledes med en vurdering af forskellene i op-

arbejdningspriser (netto) pr. kg mellem de forskellige produkter og produktkategorier.

Forskellene vil dels være bestemmende for antallet af priskategorier, dels være bestemmende for de konkrete vægte (priser) pr. priskategori.

5.5.8 Fjernsalg og internethandel

Der udestår en vurdering af omfang og mulig håndhævelse i de tilfælde, hvor en producent sælger produkter direkte fra et andet EU-land til slutbrugere i Danmark (fjernsalg ved eksempelvis handel over internettet).

5.5.9 Information og oplysning

Der skal udarbejdes en kommunikationsplan, som specificerer, hvem der kommunikeres til, om hvad, i hvilket medie, med hvilken frekvens, og hvem der er ansvarlig for kommunikationen.

Som en del af informationskampagnen kan der via branchekoder fra Danmarks Statistik og udskrifter fra virksomhedsinformationsdatabasen (New Biz) eller lignende databaser rettes direkte henvendelse til de producenter, der umiddelbart må antages at skulle registreres i producentregistret.

5.5.10 Drifts-, status- og likviditetsbudgetter

Udarbejdelse af initialbudgetter for den samlede implementering.

Så snart de forretningsmæssige forudsætninger for WEEE-system og WEEE-management er på plads, vil der skulle udarbejdes detaljerede budgetter.

De forretningsmæssige forudsætninger omfatter bl.a. administrative omkostninger til løbende drift af de to organisationer.

6. WEEE-system

6.1 Organisation

6.1.1 Hensyn

Hensyn

De hensyn, der efter konsortiets opfattelse bør tages i betragtning, når valg af organisationsform for WEEE-system skal foretages, er følgende:

- Minimering af offentlig deltagelse
- Intet medejerskab
- Klar adskillelse fra producenternes individuelle og kollektive ordninger
- Ingen kapitalbinding (og/eller opbygning).

6.1.2 Forslag til juridisk form

Selvejende institution

Konsortiet foreslår, at WEEE-system etableres som en selvejende institution.

En selvejende institution er en selvstændig juridisk person, der retligt hører under fondsbegrebet. En fonds hovedkarakteristika er normalt følgende:

- Fonden har en formue, der er uigenkaldeligt adskilt fra stifteren.
- Ejendomsretten til fondens aktiver tilkommer fonden som sådan, og ingen tredjemand uden for fonden kan have ejendomsret til fondens formue. Heri ligger bl.a., at der ikke gyldigt kan ske udlodning til en "ejerreds", hverken i fondens levetid eller ved opløsning af fonden.
- Fonden skal varetage et eller flere bestemte formål.
- Fonden skal have en selvstændig ledelse i forhold til stifteren.
- Fonden er typisk bestemt til at virke uden tidsbegrænsning, men det er ikke et krav.

- Fonden er et selvstændigt retssubjekt og kan som sådan erhverve rettigheder og indgå forpligtelser. For fondens forpligtelser hæfter alene fonden. Ledelsen hæfter kun, såfremt den har pådraget sig selvstændigt ansvar ved eksempelvis at lade fonden stifte gæld på et tidspunkt, hvor ledelsen er bekendt med, at fonden ikke kan betale denne gæld.

Ved etablering af WEEE-system som en selvejende institution undgås, at producenterne af de individuelle og kollektive ordninger gennem medejerskab eller medlemskab kan få medindflydelse på dispositionerne i WEEE-system.

Forholdet til fondsloven

En selvejende institution er som udgangspunkt omfattet af lov om fonde og visse foreninger eller - hvis den er erhvervsdrivende - af lov om erhvervsdrivende fonde. Dette forekommer uhensigtsmæssigt, da WEEE-system herved vil blive omfattet af fondsmyndighedens og ikke Miljøstyrelsens tilsyn. Herved bliver det bl.a. vanskeligere at opstille de regler for WEEE-systems virke, der i den konkrete situation forekommer mest hensigtsmæssige. Konsortiet bemærker herved, at selvejende institutioner omfattet af fondslovgivningen er afskåret fra at ændre i vedtægterne uden forudgående samtykke fra fondsmyndigheden, hvilket konsortiet finder uhensigtsmæssigt, i det omfang der opstår behov for ændring i WEEE-systems juridiske grundlag.

Det skal imidlertid bemærkes, at fonde, hvis aktiver ikke overstiger 250.000 DKK, og som ikke er erhvervsdrivende, ikke er omfattet af lov om fonde og visse foreninger.

Fonde, som er oprettet ved eller i henhold til lov, er ej heller omfattet af loven. Bestemmelsen tager sigte på fonde, der er oprettet af staten eller på statsligt initiativ, og som ofte varetager opgaver af offentligretlig karakter (myndighedslignende opgaver). Baggrunden for at undtage fonde stiftet ved lov er, at der normalt vil være fastsat tilstrækkelige tilsynsregler i den (sær)lov, der opretter fonden, og at der i øvrigt ved lovens udformning er mulighed for at fastlægge regler, der er hensigtsmæssige for sådanne fonde.

Da det ikke på forhånd kan udelukkes, at WEEE-system ved oprettelsen eller senere vil have aktiver på mere end 250.000 DKK, er det bestemt muligt, at WEEE-system vil kunne falde under fondslovens regler.

WEEE-system bør nedsættes ved lov

Af den grund er det konsortiets råd, at oprettelsen af WEEE-system foreskrives i selve lovgivningen, der implementer WEEE-direktivet. Fordelen herved er ikke kun, at WEEE-system vil falde under Miljøstyrelsens tilsyn, og at der kan opstilles de mest hensigtsmæssige regler for dets virke, men også at WEEE-system vil kunne henregnes til den offentlige forvaltning og derfor være undergivet bl.a. forvaltningsloven og offentlighedsloven.

Efter konsortiets opfattelse er det udgangspunktet, at WEEE-system ikke vil være omfattet af lov om erhvervsdrivende fonde. Dette vil imidlertid afhænge af WEEE-systems enkelte aktiviteter, og navnlig hvis WEEE-system vil skulle udøve den informationsvirksomhed, der i henhold til direktivet påhviler den enkelt producent, vil der være tale om en tjenesteydelse, der kan give WEEE-system status som erhvervsdrivende.

For erhvervsdrivende fonde gælder, at fonde oprettet i henhold til lov ikke er omfattet af lov om erhvervsdrivende fonde. Dette taler yderligere for, at WEEE-system bør oprettes ved lov.

Der bør være skattefrihed

For at undgå enhver misforståelse med hensyn til WEEE-systems skattemæssige status foreslår konsortiet, at det i loven præciseres, at WEEE-system er fritaget for at betale skat.

Andre eksempler på selvejende institutioner

Der findes talrige eksempler på selvejende institutioner, der er nedsat ved lov. Som et eksempel kan nævnes Teknologisk Institut og andre teknologiske serviceinstitutter, der er nedsat i henhold til § 5 i lov om teknologi og innovation.

Et andet og måske mere relevant eksempel er de to promilleafgiftsfonde og de 15 produktionsafgiftsfonde, der er nedsat i henhold til fiskeriloven og loven om administration af Det europæiske Fællesskabs forordninger om markedsordninger for landbrugsvarer m.v. De pågældende fonde dækker områderne landbrug, fiskeri, gartneri og frugtavl.

Fondene, hvis indtægter stammer fra pesticidafgifter, CO₂-afgifter og produktionsafgifter, finansierer brede, samfundsmæssigt relevante aktiviteter inden for fødevarerektoren. Fondsmidlerne anvendes til finansiering af aktiviteter inden for afsætningsfremme, forskning og forsøg, produktudvikling, rådgivning, uddannelse, sygdomsforebyggelse, sygdomsbekæmpelse og kontrol.

Fondene ledes af hver sin bestyrelse, som udpeges af ministeren. Som et eksempel kan nævnes fiskeafgiftsfonden, hvis bestyrelse består af 15 repræsentanter for fiskeriet, to repræsentanter fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og én repræsentant for Danmarks Fiskeriforening. Alle medlemmer udpeges af ministeren efter indstilling fra de pågældende institutioner. Som det fremgår, overlades det i det væsentlige til det pågældende erhverv at administrere produktionsafgiften under tilsyn af ministeren. Det fremgår udtrykkeligt af fiskefondens vedtægter, at fonden er underlagt forvaltningsloven og offentlighedsloven.

Nærmere oplysninger om promille- og produktionsafgiftfondene findes på Direktoratet for FødevarerErhvervs hjemmeside www.dffe.dk.

6.1.3 Anden juridisk struktur

En selskabs- eller foreningsløsning frarådes

En anden juridisk struktur kunne være et aktieselskab (eller anpartsselskab) efter samme model som Dansk Retursystem A/S, der administrerer flaskepantordningen. Dette vil imidlertid medføre ikke kun en kapitalbinding i form af aktiekapital, men også medejerskab og indflydelse af medlemmer af de individuelle og kollektive ordninger. Dette vil på afgørende måde stride mod de hensyn, der er skitseret under afsnit 6.1.1, og en sådan løsning må derfor frarådes.

Hvis WEEE-system etableres som en forening, undgås kapitalbindingen, men medlemmerne af foreningen vil have indflydelse på de beslutninger, der træffes, og heller ikke ved en sådan løsning vil der kunne opnås en klar

adskillelse mellem WEEE-system på den ene side og de individuelle og kollektive ordninger på den anden.

6.1.4 Ledelse

Direktion og bestyrelse

Den daglige ledelse af WEEE-system bør varetages af en direktion, der ansættes af en bestyrelse, som udgør den overordnede ledelse.

Af erhvervsorganisationernes koncept fremgår, at erhvervsorganisationerne ønsker bestyrelsen sammensat af repræsentanter for de producenter, som omfattes af loven. Konsortiet går herved ud fra, at erhvervsorganisationerne forestiller sig, at der i bestyrelsen skal være repræsentation for et bredt udsnit af de berørte producenter og produktgrupper.

Der er gode argumenter for at følge erhvervsorganisationernes forslag, da den foreslåede sammensætning sikrer et produkt- og branchekendskab, der må være en forudsætning for at forvalte systemansvaret, og da det samlede ansvar for forvaltningen af affaldsforpligtelsen forbliver hos de producenter, der er omfattet af affaldsforpligtelsen. Dette er ikke i strid med WEEE-direktivet, der overordnet lader det være producenternes opgave at varetage affaldsforpligtelserne.

En løsning som den foreskrevne har klare lighedspunkter med den tyske model, hvorefter den af producenterne etablerede central i realiteten må antages at skulle varetage alle myndighedslignende opgaver som en art sekretariat for det offentlige, der fører tilsyn med producenterne. I Danmark må erhvervsorganisationernes koncept også forudsætte offentligt tilsyn, herunder især af Miljøstyrelsen og Konkurrencestyrelsen.

Det helt afgørende spørgsmål er naturligvis, om det er muligt at fastlægge principperne for udpegning af bestyrelsen i WEEE-system således, at uafhængigheden af producentinteresser bevares.

Det er konsortiets opfattelse, at det er muligt at opstille sådanne principper. Det forekommer nærliggende at opstille som løsning, at miljøministeren - på tilsvarende måde som i promille- og produktionsafgiftsfondene - udpeger bestyrelsen efter indstilling fra relevante erhvervsorganisationer, der dækker et bredt udsnit af de berørte producenter. I løbet af fase 2 vil det nærmere kunne fastlægges, hvor mange bestyrelsesmedlemmer WEEE-system skal have, og hvilke organisationer retten til at indstille bestyrelsesmedlemmer skal tilkomme.

6.2 Opgaver

WEEE-systems opgaver vil omfatte alle de myndighedsopgaver, der er beskrevet i WEEE-direktivet bortset fra rapporteringsforpligtelsen over for EU. Under disse opgaver hører den clearingfunktion, der hører under den clearing house-model, som konsortiet foreslår.

Det er valgt nedenfor at opdele gennemgangen af WEEE-systems opgaver i følgende afsnit:

- Clearingfunktion
- Øvrige driftsopgaver
- Udbud af specialistopgaver
- Statens rolle.

6.2.1 Clearingfunktion

Konsortiet har vurderet, at der vil blive behov for en clearing af den kollektive strøm af husholdningsaffald (nyt og historisk). Affaldet er kendetegnet ved at være blandet affald fra alle producenter.

Ved etableringen af clearingfunktionen vil der kunne hentes inspiration fra det engelske og tyske lovforberedende arbejde.

Generelt skal clearingfunktionen sikre, at alle ordninger får en andel af både det historiske og det nye affald svarende til omsætningsandelen.

Clearingfunktionen fungerer ved, at alle ordninger får tildelt en affaldsandel af husholdningsaffaldet fra genbrugs-/containerpladser og modtagestationer, der er omfattet af kommunernes affaldsordninger.

Clearing består i, at WEEE-system periodisk tildeler fulde containere til affaldsordninger med henblik på afhentning, sortering og oparbejdning. Kollektive ordninger vil i praksis få ansvaret for hele genbrugs-/containerpladser. Individuelle ordninger vil ligeledes kunne få tildelt containere, hvis det ikke kan dokumenteres, at eget affald er indsamlet. I praksis vil øvrige større ordninger kunne tilbyde at varetage opgaven på vegne af den individuelle ordning mod betaling.

Clearingfunktionen skal sikre, at de tildelte afhentninger modsvares af tilsvarende markedsandele.

Geografisk lighed

Det sikres, at tildelingen af containere på opsamlingspunkter foretages ud fra et ønske om geografisk lighed i forhold til alle ordninger.

Affaldsoperatører forudsættes at repræsentere en affaldsforpligtelse svarende til producenternes markedsandel under affaldsordningen. Affaldsordninger forudsættes godkendt af WEEE-system og skal have kontrakter med affaldsoperatører om den praktiske del af affaldsbehandlingen.

Blandet husholdningsaffald

Clearingopgaven omfatter alene den kommunale og private indsamling af WEEE-husholdningsaffald. Denne adskiller sig fra de øvrige indsamlingsordninger ved at være en sammenblanding af WEEE fra alle producenter.

6.2.2 Øvrige driftsopgaver

WEEE-systems opgaver synes at måtte deles i følgende fire hovedgrupper:

1. Registrering

- Oprettelse og administration af producent- og produktregister. WEEE-system tildeler et unikt identifikationsnummer ved oprettelse af producenten i systemet. Producenten har det samme registreringsnummer, så længe vedkommende har WEEE-forpligtelser, og nummeret vil ikke efterfølgende blive genbrugt.
- Der skal tages stilling til, hvilke produkter og producenter der er omfattet af WEEE-forpligtelsen. Opgaven varetages efter ensartede og enkle regler om afgrænsning af WEEE.

2. Administration af ordninger

- Opkrævning af miljøbidrag hos producenterne til finansiering af WEEE-systems virksomhed.
- Indhentning af salgstal og løbende garantiadministration:
  - Producenter afgiver (eventuelt gennem organisation/forening) periodiske salgstal på produktkategorier for de enkelte ordninger. Årligt uarbejdes en erklæring fra uafhængig part med en opgørelse af årets realiserede salgstal, produkter taget retur med henblik på egen affaldshåndtering samt eksport af produkter, hvor der er betalt affaldsbidrag i Danmark.
  - Affaldsoperatører oplyser omfanget af indsamlet, genbrugt, genvundet og nyttiggjort og eksporteret affald opgjort i vægt på ti produktkategorier.
- Oprettelse og administration af lukkede deponikonti for hver producent med rentegodskrivning til producenten.
- Fordeling af affaldsmængder på ordninger.
- Godkendelse af affaldsordninger og kontrol af certificeringer af oparbejdningsselskaber. For så vidt angår de principper, der skal gælde for godkendelse af ordninger, kan der efter konsortiets opfattelse hentes inspiration i de bestemmelser, som er formuleret i det svenske lovgivningsarbejde, og som fremgår af afsnit 3.4.2.
- WEEE-system kan foretage et skøn over produkternes andele af den kollektive strøm af affald på baggrund af stikprøvekontroller gennemført af en ekstern leverandør.
- Differenceafregning, jf. bl.a. afsnit 7.4.3.
- Registrering af ordninger, herunder "passende" kollektive ordninger.
- Inddragelse af godkendelser.
- Tilsyn med ordninger.

- Garantiafgørelser.
- Opkrævning og fordeling af differencevederlag.

3. Myndighedskontakt

- Indberetning af data til myndighederne.
- Indberetning af producenter, der ikke overholder deres forpligtelser. Det er således ikke tanken, at WEEE-system skal kunne iværksætte egentlige sanktioner over for producenter bortset fra retten til at inddrage en godkendelse af en ordning og pålægge administrative gebyrer.
- Statistik.

4. Information

- Informationsvirksomhed over for omverdenen. Det skal bemærkes, at informationsforpligtelsen ifølge WEEE-direktivet påhviler den enkelte producent. Det er imidlertid konsortiets opfattelse, at denne aktivitet vil have betydeligt større gennemslagskraft, hvis den administreres centralt af WEEE-system.
- Løbende offentliggørelse af registrerede producenter med tilhørende registrerede WEEE-produkter.

6.2.3 Udbud af specialistopgaver

Den daglige administration i WEEE-system bør være sammensat af en fast stab af medarbejdere, der alene varetager opgaver i tilknytning til den løbende drift. I de tilfælde, hvor der kræves særlig specialistviden, forudsættes opgaven udbudt til private virksomheder.

Det anbefales eksempelvis, at private virksomheder udvikler den standardsoftware, der er nødvendig for at kunne administrere ordningen og forudsættes for at kunne udveksle oplysninger med offentlige myndigheder og øvrige europæiske systemer. Den udviklede software skal være ejet af WEEE-system og skal være dokumenteret og i en form, som vil kunne driftes af sekretariatets medarbejdere og opsætningsmæssigt vedligeholdes af øvrige operatører på et senere tidspunkt.

6.2.4 Statens rolle

Det er konsortiets opfattelse, at staten ikke skal være aktivt involveret i forvaltningen af WEEE-system, og at statens opgaver således i første række begrænses til tilsyn og klageinstans.

På dette grundlag synes statens opgaver at omfatte følgende:

- Tilsyn med WEEE-system.
- Klageinstans. Om denne funktion forestiller konsortiet sig, at WEEE-system skal kunne indberette producenter, der ikke følger WEEE-systems anvisninger, og at producenter skal kunne klage over WEEE-systems afgørelser.
- Videreformidling af data til EU og andre.
- Sanktionsgiver.

6.3 Konkurrence og databeskyttelse

6.3.1 Konkurrenceretlige overvejelser

Konsortiet lægger i det følgende til grund, at de kollektive og individuelle ordninger skal indberette informationer om salgstal, bearbejdede affaldsmængder osv. til WEEE-system.

Det følger af retspraksis efter EF-traktatens art. 81 og den tilsvarende bestemmelse i den danske konkurrencelovs § 6, at udveksling af fortrolige oplysninger mellem konkurrenter kan være medvirkende til at begrænse konkurrencen, idet virksomheders kendskab til konkurrenters prissætning, markedsandele, forretningsbetingelser m.v. kan føre til samordning af virksomhedernes adfærd. Typeeksemplet på ulovlig informationsudveksling er virksomheders udveksling af salgspriser med det formål at opretholde kunstigt høje priser på virksomhedernes produkter.

Det er konsortiets vurdering, at oprettelsen af WEEE-system og den hermed forbundne indhentelse af data fra kollektive og individuelle ordninger vil have grænseoverskridende virkning, når producenter med hjemsted uden for Danmark markedsfører produkter omfattet af WEEE-direktivet i Danmark, hvorfor konkurrencereglerne i EF-traktaten forudsættes at være anvendelige.

Det er dog konsortiets vurdering, at indhentelse af data fra kollektive og individuelle ordninger ikke er i strid med EU og/eller national konkurrence-regulering på baggrund af følgende overvejelser.

De oplysninger om salgstal og bearbejdede affaldsmængder, der formidles videre til WEEE-system, vil ikke være således individualiserede, at virksomheder, der opererer på samme marked, må antages at kunne opnå kendskab til konkurrerende producenters salgstal, markedsandele m.v. Oplysningerne indberettes således alene til WEEE-system for at kunne beregne de enkelte producenters finansieringsansvar, og informationsstrømmen går alene den ene vej, nemlig fra producenter til WEEE-system.

Eftersom de nævnte data ikke er frit tilgængelige blandt de berørte producenter, vil der efter konsortiets vurdering ikke kunne ske samordning af de deltagende virksomheders adfærd, herunder prissætning m.v., hvorfor in-

Indhentelse af data er
ikke i strid med
konkurrencereglerne

formationsudvekslingen ikke vil være omfattet af konkurrencereglerne i EF-traktaten.

Krav om fortrolighed

Det er dog konsortiets anbefaling, at den lovgivning, hvorved WEEE-system oprettes, indeholder bestemmelser om, at individuelle data indberettet til WEEE-system er belagt med fortrolighed, således at producenter er afskåret fra at opnå indsigt i deres konkurrenters forhold.

I det omfang der sidder repræsentanter for producenter i bestyrelsen for WEEE-system, er det efter konsortiets opfattelse nødvendigt at sikre, at disse repræsentanter ikke har adgang til individualiserede oplysninger om enkelte producenter på det danske marked. Konsortiet kan tiltræde oprettelsen af en ordning, hvor der indføres en buffer i form af statsautoriseret revisor eller lignende betryggende mellemed, således at brancherepræsentanter, der sidder i bestyrelsen for WEEE-system, ikke har adgang til individualiserede oplysninger om producenter.

Oplysningerne er bagudrettede

De oplysninger, der videregives til WEEE-system, er desuden historiske, således forstået, at oplysningerne afspejler producenterens salg i tidligere perioder, men derimod intet siger om virksomhedernes adfærd for fremtiden. Idet oplysningerne er historiske, vil de ikke være egnede til at samordne virksomhedernes markedsadfærd og dermed ikke begrænse konkurrencen.

Under hensyntagen til de berørte produkters inddeling i ti kategorier er det desuden konsortiets opfattelse, at der inden for de enkelte kategorier må formodes at være en betydelig produktdifferentiering. Eksempelvis vil der blandt producenter af køle-/fryseskabe være betydelige forskelle på de enkelte produkters pris, målgruppe, anvendelsesmuligheder osv. På denne baggrund er det konsortiets vurdering, at der ikke findes nogen nævneværdig konkurrence mellem en stor del af produkterne inden for en given kategori. Således vil informationsudvekslingen heller ikke kunne medvirke til en begrænsning af konkurrencen blandt producenter.

Oplysninger er ikke sensitive

De oplysninger, der forudsættes formidlet fra producenter til WEEE-system, er desuden ikke sensitive, idet de ikke omfatter priser, forretningsbetingelser eller markedsandele. De informationer, der forudsættes indberettet, vedrører typisk producenterens styksalg, hvilket ikke giver noget billede af virksomhedernes markedsstyrke. Konsortiet har herved været opmærksom på EF-domstolens praksis i sager vedrørende informationsudveksling og har noteret sig, at udveksling af priser, forretningsbetingelser og markedsandele bedømmes kritisk, hvorimod oplysninger af anden beskaffenhed, der ikke sætter virksomhederne i stand til at indrette deres adfærd efter hinanden, som udgangspunkt ikke er omfattet af konkurrencereglerne.

Af EF-domstolens praksis i sager vedrørende informationsudveksling følger det endvidere, at indberetningernes hyppighed spiller en væsentlig rolle. Således vurderes månedlige og kvartalsmæssige indberetninger væsentligt hårdere end årlige indberetninger, idet oplysninger, der udveksles med korte intervaller, giver virksomhederne større mulighed for løbende at overvåge markedsudviklingen. På baggrund af det anførte er det konsortiets vurdering, at såfremt WEEE-system indsamler de nødvendige data f.eks. på års-

basis, vil der allerede af denne grund ikke være grundlag for at statuere overtrædelse af konkurrencereglerne.

Endelig skal det nævnes, at det forhold, at den samlede affaldsmængde inden for en bestemt affaldsgruppe må antages at blive gjort offentlig tilgængelig på årsbasis, ikke ændrer ved konsortiets vurdering af, at informationsudvekslingen falder uden for konkurrencereglerne. Offentliggørelse af en oplysning om, at der inden for en bestemt produktgruppe er omsat et bestemt antal produkter, giver ikke de virksomheder, der er omfattet af produktgruppen, mulighed for at opnå nærmere kendskab til konkurrenternes markedsandele, hvorfor de pågældende oplysninger må anses for anonymiserede og dermed uegnede til at begrænse konkurrencen.

Indhentelse af data er en nødvendig følge af lovgivningen

Afslutningsvis finder konsortiet anledning til at nævne, at informationsindberetningen til WEEE-system er en nødvendig følge af offentlig regulering. Det følger af EF-domstolens praksis, at konkurrencereglerne i EF-traktaten ikke finder anvendelse, i det omfang en given adfærd udspringer af en EU-regulering - her WEEE-direktivet - så længe den omstridte adfærd ikke går videre end nødvendigt. Konsortiet bemærker herved, at informationsforpligtelsen er hjemlet i WEEE-direktivet og ikke har til formål at samordne producenternes adfærd.

Konklusion

På baggrund af det ovenfor anførte er det således konsortiets vurdering, at indhentelse af data fra kollektive og individuelle ordninger, der vil finde sted fra producenter til WEEE-system, falder uden for konkurrencereglernes anvendelsesområde.

6.3.2 Databeskyttelse

Konsortiet har ligeledes været opmærksomme på en række spørgsmål vedrørende databeskyttelse, herunder spørgsmålet om offentliggørelse af producentregistre samt spørgsmålet om WEEE-systems mulighed for at samkøre de producentregistre, der skal oprettes i medfør af WEEE-direktivet, med andre offentlige registre, herunder Erhvervs- og Selskabsstyrelsens registre og CVR-registret, for derigennem at undgå eventuelle free ridere.

Offentliggørelse af producentregistret er lovlig

Ønsket om offentliggørelse af produkt- og producentregistre genfindes bl.a. i de engelske og de norske forarbejder, og det er konsortiets vurdering, at der ikke er noget til hinder for en lignende offentliggørelse i Danmark.

Særlige forhold for fysiske personer

Der skal imidlertid peges på det forhold, at der blandt en række af de omfattede producenter af produkter omfattet af WEEE-direktivet må formodes at findes en række fysiske personer, dvs. personer, som har valgt at drive virksomhed ved produktion og/eller import af WEEE-produkter på anden måde end gennem et kapitalselskab.

Lovhjemmel

Af hensyn til reglerne i bl.a. persondataloven er det imidlertid konsortiets anbefaling, at der i forbindelse med den lovgivning, der opretter WEEE-system, samtidig skabes hjemmel til offentliggørelse af oplysninger om de personer, der har valgt at drive virksomhed i personligt drevet virksomhed samt interessentskaber, hvor deltagerkredsen er begrænset til en mindre kreds af fysiske personer.

Baggrunden er den, at der i medfør af reglerne i persondataloven i et vist omfang kræves samtykke fra fysiske personer forud for behandlingen af oplysninger om disse fysiske personer, herunder videregivelse og offentliggørelse.

Det er konsortiets vurdering, at der allerede i dag er fornøden hjemmel til offentliggørelse af sådanne oplysninger under hensyntagen til, at offentliggørelsen sker af hensyn til væsentlige offentlige interesser, herunder hensynet til en miljømæssig forsvarlig behandling af de produkter, der er omfattet af WEEE-direktivet.

Af hensyn til eventuelle fortolkningsspørgsmål om, hvorvidt oplysninger om, hvilke fysiske personer der producerer og/eller importerer WEEE-produkter, frit kan offentliggøres, er det imidlertid konsortiets anbefaling, at der skabes klar hjemmel til offentliggørelse i forbindelse med den lovgivning, hvorved WEEE-system oprettes.

Samkøring af registre er i denne sammenhæng lovlig

For så vidt angår spørgsmålet om samkøring af WEEE-systems producentregister med relevante offentlige registre er det ligeledes konsortiets vurdering, at der ikke er retlige hindringer for en samkøring, når en sådan samkøring sker med det formål at sikre, at der ikke findes free ridere, der ikke bidrager til finansieringen af WEEE-systems opgaver. Konsortiet bemærker herved, at der allerede i dag er mulighed for at trække sådanne oplysninger om juridiske personer fra forskellige offentlige registre, herunder Erhvervs- og Selskabsstyrelsens registre samt CVR-registret.

6.4 Finansieringsmodel

Der er endnu ikke udarbejdet drifts-, status- og likviditetsbudgetter for den systemansvarlige funktion.

I nærværende afsnit redegøres for nogle centrale problemstillinger i forbindelse med opstillingen af finansieringsmodellen for etablering og løbende drift af enheden.

6.4.1 Etablering

WEEE-system vil formentlig skulle anvende et relativt stort beløb i etableringsfasen. Beløbet skal som minimum dække:

- Køb og udvikling af it-systemer.
- Etablering af producent- og produktregister, register til registrering af affaldsmængder og register til registrering af kommunale og private opsamlingssteder til brug for clearingfunktion. Mange af disse registre kræver både, at it-funktionen etableres, og at informationerne er indtastet inden den 13. august 2005.
- Huslejedepositum, inventar m.v.
- Informationskampagner.
- Ansættelse af personale og drift af institutionen.

I etableringsfasen vil der kunne være følgende finansieringskilder for WEEE-system:

- Forudbetalt indmeldelsesgebyr fra producenter, der skal registreres i producentregistret
- Tilskud eller garanti fra Miljøstyrelsen (etableringstilskud fra staten kan overvejes under hensyntagen til, at WEEE-system skal varetage opgaver, der i henhold til direktivet påhviler medlemsstaterne)
- Lånefinansiering i pengeinstitut
- Leasing af udstyr
- Eventuel anden finansiering.

Konsortiet har ikke foretaget en nærmere vurdering af etableringsbeløbets størrelse, idet dette foreslås adresseret ved en uddybende analyse i en efterfølgende fase.

6.4.2 Drift

Aktiviteten i WEEE-system vil omfatte vedligeholdelse af registre, rapportering til Miljøstyrelsen og affaldsordninger, kontrol samt gennemførelse af informationskampagner.

Driften skal hvile i sig selv, så der ikke kan akkumuleres over- eller underskud.

Finansieringen bør ske fra tre kilder:

- Indmeldelsesgebyr for ny registrering af producenter
- Årlige bidrag fra staten til dækning af de statsopgaver, der varetages af WEEE-system
- Årlige medlemsbidrag fra producenterne.

De årlige medlemsbidrag skal modsvare omkostningerne for hver produktkategori, den enkelte producent er tilmeldt, således at kapitalbinding undgås. Eksempelvis må producenter med salg inden for samme produktkategorier forventes at belaste WEEE-system i samme omfang og bør derfor betale det samme i årligt medlemsbidrag. Derudover bør der ad hoc opkræves bidrag, f.eks. ved ændringer af registreringer, ved håndtering af garantistilfælde og depotkonti, klagesager, rykker- og strafgebyrer, bøder m.v.

Periodiske, faste bidrag bør faktureres forud, f.eks. for et år eller et kvartal ad gangen.

6.5 Kontrol og sanktionsmuligheder

WEEE-system skal varetage kontrollen over for alle markedsaktører i ordningen. WEEE-system har i henhold til direktivet en generel kontrol og til-

Kontrol

synsforpligtelse i forhold til affaldsproducenter, affaldsordninger og affaldsoperatører.

Konsortiet har på baggrund af markedsundersøgelser den opfattelse, at der bør være et krav om, at oparbejdere omfattet af ordningen er ISO 14001-certificeret. ISO 14001 tilgodeser en mere systematisk miljømæssig adfærd og er allerede implementeret på de fleste oparbejdningspladser.

Sanktioner

Det er fastsat i WEEE-direktivet, at de sanktioner, som medlemsstaterne fastsætter, skal være effektive, stå i rimeligt forhold til overtrædelsen og have en afskrækkende virkning.

Det er konsortiets opfattelse, at WEEE-system ikke skal have mulighed for at iværksætte sanktioner bortset fra muligheden for at kunne fratage en ordning dens godkendelse, sletning af producenter fra producentregistret og muligheden for at pålægge en ordning administrative gebyrer.

Strafferetlige sanktioner bør være en offentlig opgave, og konsortiet finder umiddelbart, at de strafferammer, der fremgår af eksempelvis bekendtgørelse nr. 713 af 24.08.2002 om pant og indsamling m.v. af emballage til øl og visse læskedrikke, kan finde tilsvarende anvendelse.

De forhold, som især bør strafpålægges, er efter konsortiets opfattelse:

- Manglende registrering i producentregistret
- Manglende sikkerhedsstillelse
- Manglende indberetning af oplysninger om især salgstal og affaldsmængder
- Undladelse af at godtgøre, hvorledes affaldet vil blive indsamlet
- Tilsidesættelse af mærkningskrav.

Der bør i lovgivningen tages stilling til de sanktioner, som kan iværksættes over for en producent, der ikke opfylder sine forpligtelser efter loven.

Det bør i den forbindelse overvejes at gøre tilladelsen til at markedsføre WEEE-produkter afhængig af registrering hos WEEE-system.

Individuel produktmærkning

Den væsentligste udfordring bliver at begrænse antallet af free ridere. Muligheden for at være free rider i det skitserede system vil kunne minimeres ved indførelse af individuel produktmærkning. Konsortiet har således drøftet muligheden for individuel produktmærkning med en chip eller stregkode med registrering på salgstidspunktet og ved afhentning/modtagelse af produktet som affald. Markedets aktører har samstemmende vurderet, at det ikke på nuværende tidspunkt vil være teknologisk muligt at indføre individuel produktmærkning uden en mærkbar forøgelse af behandlingsomkostningerne.

7. WEEE-management

7.1 Organisation

7.1.1 Hensyn

De hensyn, der må tages i betragtning i forbindelse med etablering af WEEE-management som en ud af flere mulige kollektivordninger, er følgende:

- Medindflydelse
- Medlemskab
- Smidig indtræden og udtræden
- Ingen kapitalbinding
- Overholdelse af konkurrenceregler og datahemmelighed.

7.1.2 Forslag til juridisk form

Forening

De hensyn, som er beskrevet under afsnit 7.1.1, synes bedst opnået ved etablering af en forening.

Der eksisterer ikke en klar og entydig afgrænsning af foreningsbegrebet, og der findes ikke i dansk ret nogen generel lovgivning om foreninger. Dette betyder, at en forenings vedtægter er afgørende for fastlæggelsen af retsvirkningerne af foreningsforholdet.

Generelt anvendes den definition, at en forening forudsætter en aftale mellem deltagerne (medlemmerne) om en sammenslutning med et bestemt formål.

Kendetegnene for en forening vil oftest være følgende:

- Foreningen har en ledelse, der i kraft af vedtægterne har kompetence til at handle på foreningens vegne.
- Medlemmerne hæfter som udgangspunkt ikke for forpligtelser indgået i foreningens navn.
- Foreningens eksistens er uafhængig af medlemmernes eksistens. Medlemmer kan således løbende indmelde sig i og udmelde sig af foreningen.
- Foreningens medlemmer er oftest den øverste myndighed, og i givet fald udøves myndigheden på generalforsamlingen.
- Der er ikke kapitalkrav i en forening.
- Medlemmerne har ikke en andel i interessentskabsformuen, der er uafhængig og selvstændig i forhold til medlemmerne. Dette ændrer ikke ved, at medlemmerne gennem generalforsamlingen kan bestemme, hvorledes formuen skal anvendes.

Som det fremgår, vil det ved en forening kunne opnås, at deltagerne juridisk set kan indtræde i og udtræde af foreningen relativt ukompliceret, og at de har medindflydelse på foreningens beslutninger. Da der ikke er kapitalkrav i foreninger, vil en kapitalbinding kunne undgås.

Ulemper

En ulempe ved en foreningsløsning kan være, at en forening i princippet kan opløses fra den ene dag til den anden. Dette kan dog afhjælpes ved i vedtægterne at indsætte en bestemmelse om, at opløsning af foreningen kræver kvalificeret majoritet.

Endvidere eksisterer der ikke under lovgivningen et tilsyn med foreninger, men WEEE-management vil i et vist omfang være under WEEE-systems tilsyn, og det nævnte forhold fører efter konsortiets opfattelse ikke til at fraråde foreningsløsningen.

7.1.3 Anden juridisk struktur

En anden juridisk struktur kunne være et aktieselskab (eller anpartsselskab). Dette vil ganske vist sikre medlemmerne en medindflydelse på beslutningerne, men vil medføre en kapitalbinding. Endvidere vil en selskabsløsning komplicere ind- og udtræden, fordi en indtræden vil forudsætte udstedelse eller køb af aktier, mens en udtræden vil forudsætte salg eller indløsning af aktier. Såfremt WEEE-management vil få et større antal medlemmer, vil dette medføre en større administrativ byrde.

Ved etablering af WEEE-management som en selvejende institution vil kapitalbindingen kunne undgås, men en selvejende institution kan ikke have medlemmer. Producenter ville derfor skulle tilsluttes ved individuelle aftaler og ville ikke kunne øve indflydelse på ledelsen af WEEE-management og de beslutninger, der træffes. En sådan løsning må derfor frarådes.

Selskab eller selvejende
institution frarådes

7.1.4 Medlemmer og ledelse

Også foreninger som medlemmer

Som medlemmer af foreningen bør kunne optages ikke kun enkeltproducenter og importører, men også foreninger. Forudsætningen er, at WEEE-managements indberetning af medlemmer til WEEE-system klart identificerer de enkelte producenter, således at WEEE-system kan føre producentregistret og på forsvarlig vis administrere producenternes affaldsforpligtelser. Såfremt WEEE-management etableres med hel eller delvis solidarisk hæftelse, må det desuden være forudsætningen, at en forening, der er medlem af WEEE-management, i sine vedtægter eller på anden bindende måde har fastsat en direkte hæftelse for medlemmerne over for WEEE-management.

Fri adgang til optagelse

Af konkurrencemæssige hensyn bør der være fri adgang til optagelse i WEEE-management.

Direktion og bestyrelse

Det foreslås, at foreningens daglige ledelse varetages af en direktion, der udpeges af en bestyrelse. Hvad angår udpegnings af bestyrelsens medlemmer kan det enten ske ved, at det i foreningens vedtægter fastsættes, hvorledes bestyrelsen udpeges, således at bestyrelsen bliver foreningens højeste myndighed, eller ved at bestyrelsen vælges af en generalforsamling, på hvilken alle medlemmer er repræsenteret.

I førstnævnte tilfælde bør der i vedtægterne tages stilling til retningslinjerne for udpegnings af bestyrelsens medlemmer. I sidstnævnte tilfælde bør der i vedtægterne tages stilling til, om hvert medlem har én stemme på generalforsamlingen, eller om der skal være graderet stemmевægt afhængig af medlemmernes størrelse. Såfremt der åbnes mulighed for, at foreninger kan blive medlem af WEEE-management, forekommer det umiddelbart mest nærliggende at indføre graderet stemmевægt.

Ledelsen i en startfase

Det er en del af erhvervsorganisationernes koncept, at WEEE-management etableres af erhvervsorganisationerne, og det er i den forbindelse forudsat, at de første medlemmer bliver de foreninger, som erhvervsorganisationerne repræsenterer.

Der er næppe tvivl om, at startfasen vil være kritisk, da WEEE-management efter alt at dømme vil favne et betydeligt antal interesser, have et betydeligt aktivitetsområde og påtage sig en række opgaver, der er nye for producenter af elektrisk og elektronisk udstyr. Af den grund kan der være behov for at sikre en ledelse, der i hvert fald i en periode har de bedste forudsætninger for at realisere konceptets tanker vedrørende WEEE-management.

Dette kan eksempelvis ske ved, at foreningerne under erhvervsorganisationerne virker som medlemmer, mens enkeltvirksomheder, der ønsker at deltage i ordningen, tilsluttes som kunder ved særskilte aftaler.

En bedre løsning forekommer at være, at der i vedtægterne tages særskilt stilling til, hvorledes bestyrelsen sammensættes, hvilket eventuelt kan kombineres med en bestemmelse om, at bestyrelsen er WEEE-managements højeste myndighed. En sådan løsning tjener til at minimere en forskelsbehandling mellem tilsluttede foreninger og medlemsvirksomheder og sikrer samtidig, at det vil være ukompliceret at ændre strukturen, hvis erhvervsorgani-

sationerne efter startfasen ønsker at trække sig tilbage fra ledelsen af WEEE-management.

7.1.5 Hæftelsen

Udgangspunkt for hæftelsen

Også hæftelsen i foreninger fastlægges af foreningens vedtægter, og det sædvanlige vil være, at alene foreningen og ikke foreningens medlemmer hæfter for foreningens forpligtelser. Dette bør tillige være udgangspunktet for WEEE-management.

Hæftelse for affaldsforpligtelsen

Det skal dog fremhæves, at begrundelsen for, at en kollektiv ordning kan undgå at stille egentlig finansiell sikkerhed, er, at ordningens medlemmer hæfter solidarisk for affaldsforpligtelsen. Tilsvarende bør være gældende for WEEE-management, såfremt en egentlig finansiell garanti skal undgås. Reglen med hensyn til hæftelse bør derfor være, at medlemmerne i WEEE-management hæfter solidarisk for opfyldelse af affaldsforpligtelsen, og at foreningen alene hæfter i alle andre forhold.

Dette medfører, at WEEE-management i princippet kan blive insolvent og ikke være i stand til at opfylde sine økonomiske forpligtelser over for transportører og behandlingsanlæg. Denne risiko kan elimineres ved i vedtægterne at indsætte et passende opsigelsesvarsel ved medlemmernes udmeldelse af foreningen, eventuelt kombineret med en økonomisk reserve.

7.1.6 Underforeninger

Foreningsstrukturen kan eventuelt udvides ved, at der etableres underforeninger for WEEE-direktivets produktkategorier eller en samling af produktkategorier.

Dette betyder, at virksomhederne inden for hver produktkategori kan finde sin egen organisation under WEEE-management og blandt sine medlemmer fordele affaldsforpligtelsen på den måde, som man finder rigtigst. Hvad angår hæftelsen vil det være naturligt, at medlemmerne i underforeningen hæfter for affaldsforpligtelsen inden for den pågældende produktkategori, og at WEEE-management og medlemmerne af de øvrige underforeninger alene hæfter subsidiært herfor.

7.2 Opgaver

WEEE-management vil have samme opgaver som øvrige kollektive (og til dels) individuelle ordninger:

- At udarbejde en forretningsorden/vedtægter samt indgå en forpligtende aftale om fordeling af ansvar mellem producenter/importører inden for ordningen

- At sikre etablering og drift af et system til udveksling af informationer med producenter, affaldsoperatører samt WEEE-system:
  - I forhold til medlemmerne foretages en løbende registrering af medlemmer/ejere samt disses periodiske indberetninger af WEEE-salg, WEEE-eksport og WEEE-tilbagebetaling
  - I forhold til affaldsoperatørerne foretages en løbende registrering af operatørernes afhentningssted, -tidspunkt og -mængder af WEEE opdelt på fraktioner før sortering og efter sortering i de ti produktkategorier for WEEE
  - I forhold til WEEE-system skal der afgives en række oplysninger, hvilket der er redegjort for i afsnit 6.
- At forestå udbud og indgå kontrakter med WEEE-affaldsoperatører omfattende transport, sortering og oparbejdning af WEEE
- At ansøge om godkendelse som WEEE-affaldsordning hos WEEE-system og herefter løbende orientere WEEE-system i tilfælde af væsentlige ændringer i kontraktrelationerne
- At fakturere og opkræve miljøbidrag.

7.2.1 Særligt om erhvervsaffald

Ligesom enhver anden kollektiv ordning må WEEE-management tage stilling til, om ordningen skal omfatte ikke alene husholdningsaffald, men også erhvervsaffald.

Om dette skal først bemærkes, at erhvervsaffald ikke for nærværende kan afleveres på kommunale og private opsamlingssteder, men at der ved direktivets definition af husholdningsaffald vil ske en udvidelse, således at erhvervsaffald, der efter mængde og art kan sidestilles med husholdningsaffald, bliver betragtet som husholdningsaffald og derfor kan afleveres på de kommunale og private opsamlingssteder. Der henvises til afsnit 3.2.1 og 3.3.

Husholdningsaffald under den nævnte definition vil være omfattet af WEEE-systems clearingfunktion og WEEE-managements bortskaffelsesforpligtelse fra de kommunale og private opsamlingssteder.

Hvad derimod angår det rene erhvervsaffald vil det ikke kunne afleveres på de kommunale og private opsamlingssteder, men må afhentes og bortskaffes individuelt. Dette affald vil derfor skulle varetages på en anden måde end husholdningsaffald og må forudsættes løftet ved individuelle ordninger eller ved tilslutningsaftaler mellem den enkelte producent og en kollektiv ordning, herunder WEEE-management.

Det skal i den forbindelse nævnes, at direktivet indeholder sonddringer mellem husholdningsaffald og erhvervsaffald, der gør det naturligt at opretholde en adskillelse mellem de to typer affald. Eksempelvis skal bortskaffelsesgarantien alene stilles for husholdningsaffald, den enkelte producent af erhvervsudstyr kan ved aftale med sin kunde fralægge sig affaldsforpligtelsen,

og producenten har som udgangspunkt ikke en bortskaffelsesforpligtelse ved historisk erhvervsaffald.

I erhvervsorganisationernes koncept kan fortolkes et ønske om at udviske skellet mellem husholdningsaffald og erhvervsaffald, hvilket vurderes at have administrative og økonomiske fordele derved, at alt affald behandles på samme måde.

Som berørt i det foregående afsnit og under pkt. 3.3.3 kan dette ikke ske ad lovgivningsvejen, hvilket især skyldes, at producenter af erhvervsudstyr i henhold til direktivet som udgangspunkt ikke hæfter for bortskaffelse af historisk affald. På et tidspunkt, hvor der ikke længere vil være historisk erhvervsaffald, bortfalder dette beskyttelseshensyn.

Endvidere kan en producent af erhvervsaffald ved aftale med sin kunde fralægge sig affaldsforpligtelsen, men som anført under pkt. 3.3.3 bør der som betingelse herfor opstilles det krav, at erhververen lader sig registrere i producentregistret, og at producenten bærer ansvaret for bortskaffelse af affaldet, indtil registrering af forhandleren er sket. Disse krav, som forekommer helt naturlige til opnåelse af direktivets mål, vil formentlig medvirke til, at producenterne alene vil og kan fralægge sig ansvaret i mindre omfang.

Indtil videre kan et system, der udvisker skellet mellem husholdningsaffald og erhvervsaffald og mellem nyt og historisk affald, alene ske inden for WEEE-management og de andre ordninger, der måtte blive etableret.

Effektiviteten af et sådant system hindres til en vis grad af, at det rene erhvervsaffald som udgangspunkt ikke kan afleveres på de kommunale og private opsamlingssteder, men må afhentes hos de enkelte erhvervs kunder eller på andre opsamlingssteder. Der kan ikke være tvivl om, at muligheden for at aflevere det rene erhvervsaffald på de kommunale og private opsamlingssteder vil bidrage til effektiviteten af et system, der vil udviske skellene mellem de forskellige typer af WEEE.

Det kan bestemt ikke udelukkes, at der vil være betydelige fordele ved at behandle alt affald ens, og at de skel, som direktivet sætter, ikke vil kunne fungere i praksis. Konsortiet foreslår, at der i en senere fase foretages en nærmere analyse af dette forhold, herunder det forhold, at producenter af erhvervsudstyr ikke skal stille bortskaffelsesgaranti.

7.3 Konkurrence og databeskyttelse

7.3.1 Konkurrenceretlige overvejelser

Konsortiet lægger i det følgende til grund, at WEEE-management i lighed med andre individuelle og kollektive ordninger skal indberette informationer om de deltagende producenters salgstal, bearbejdede affaldsmængder osv. til WEEE-system.

Konsortiet har ovenfor i afsnit 6.3.1 gennemgået de konkurrenceretlige overvejelser i forbindelse med WEEE-systems indsamling af data fra

WEEE-management om salgstal og bearbejdede affaldsmængder. I forbindelse med gennemgangen af denne informationsudveksling var det konsortiets vurdering, at udvekslingen kunne finde sted uden at være omfattet af gældende konkurrenceregler.

De konkurrenceretlige hensyn skal efter konsortiets vurdering imidlertid også overvejes i relation til det samarbejde, der finder sted inden for WEEE-management. Uanset den juridiske opbygning, der vælges i forbindelse med oprettelsen af WEEE-management, er det konsortiets opfattelse, at der er et særligt behov for at sikre fortroligheden af de oplysninger, der går fra producenter til WEEE-management, idet de deltagende virksomheder i vidt omfang optræder på samme marked og således befinder sig i en konkurrence med hinanden.

Behandling af data fra medlemmerne er lovlig

Konsortiet henviser i det hele til gennemgangen ovenfor under afsnit 6.3.1 og finder på baggrund af de samme overvejelser, at informationsudvekslingen fra den enkelte producent til WEEE-management falder uden for konkurrencereglernes anvendelsesområde, så længe oplysningerne holdes fortrolige, ikke er frit tilgængelige blandt deltagerne i WEEE-management og ikke udveksles med en sådan hyppighed, at de deltagende producenter får mulighed for at overvåge markedsudviklingen.

Krav om fortrolighed

Konsortiet skal anbefale, at der i relation til sammensætningen af WEEE-managements ledelsesorganer - bestyrelse og direktion - tages højde for, at enkelte medlemmer ikke uhindret har adgang til individualiserede oplysninger om deltagende virksomheder. En bestemmelse i WEEE-managements vedtægter, bestyrelsens forretningsorden eller lignende, hvorefter udlevering af oplysninger alene kan ske gennem statsautoriseret revisor eller lignende uvildig tredjemand, vil efter konsortiets opfattelse kunne medvirke til at holde oplysningerne fortrolige.

Konsortiet skal ligeledes pege på et andet forhold, der kræver særlig iagttagelse hos WEEE-management.

Det drejer sig om det forhold, at WEEE-management må forventes at ville oprette flere underforeninger, hver med ansvar inden for en bestemt affaldskategori. Repræsenteret i disse underforeninger vil være producenter af den pågældende type produkter. Jo flere underforeninger der oprettes, hver med ansvar for egne produkttyper, jo mere nuanceret vil den information, der skal indberettes, samtidig være. Dette stiller tilsvarende krav til deltagerne i de pågældende foreninger om strikt overholdelse af fortrolighed vedrørende indberettede salgstal m.v.

Konsortiet skal anbefale, at de retningslinjer, der er foreslået for WEEE-managements ledelsesorganer, finder tilsvarende anvendelse i de enkelte underforeninger, således at producenter ikke har mulighed for at opnå indsigt i konkurrenternes markedsandele, salgstal osv.

Opdeling i for mange underforeninger kan være betænkelig

Ydermere skal konsortiet fraråde, at der i WEEE-management oprettes så mange underforeninger, at de deltagende producenter inden for hver produktkategori reelt får adgang til fortrolig viden om deres nærmeste konkurrenter. Adgangen til fortrolig information om konkurrenter vil navnlig være

en risiko, hvis underforeningerne bliver således opsplittet, at der inden for hver underforening alene behandles ét eller et fåtal af produkter, især hvis der samtidig kun er et fåtal af producenter inden for den pågældende forening.

Det er konsortiets vurdering, at en underforening bestående af et fåtal af produkter og/eller et fåtal af producenter dels vil give foreningens medlemmer adgang til fortrolige oplysninger om styksalg og markedsandele, dels vil være egnet til at begrænse konkurrencen mellem de deltagende virksomheder, dels sætte de deltagende virksomheder i stand til at holde konkurrerende producenter ude fra markedet, navnlig hvis disse ikke deltager i samarbejdet.

Det skal bemærkes, at spørgsmålet om, hvorvidt der i en given situation foreligger en konkurrencebegrænsning, beror på en konkret vurdering, og konsortiet finder det ikke muligt i fase 1 at opstille vejledende retningslinjer for den anbefalede størrelse af de enkelte underforeninger. Konsortiet forestiller sig eksempelvis, at affaldskategorien "forbrugerudstyr", omfattende radio, tv, videoudstyr m.v., med fordel vil kunne varetages gennem oprettelsen af en række underforeninger, hvorimod der skal advares mod en omfattende opsplitning i underforeninger inden for specielle produktgrupper, eksempelvis medicinsk udstyr, der i bilag I til WEEE-direktivet omfatter sådanne nicheprodukter som dialyseapparater, lungeventilatorer osv.

7.3.2 Databeskyttelse

Ovenfor under afsnit 6.3.2 har konsortiet drøftet persondatalovens anvendelse på WEEE-systems indhentelse af oplysninger om producenter, der driver enkeltmandsvirksomhed eller virksomhed i interessentskab med en begrænset deltagerkreds.

Konsortiets anbefaling er, at den lovgivning, hvorved WEEE-system skal oprettes, samtidig skal give klar hjemmel til at videregive sådanne oplysninger til WEEE-system. WEEE-management vil kunne betinge et medlemskab af, at producenter, der driver enkeltmandsvirksomhed eller deltager i et interessentskab med et fåtal af interessenter, giver samtykke til, at de nævnte oplysninger videregives til WEEE-system.

7.4 Finansieringsmodel

Der er endnu ikke udarbejdet drifts-, status- og likviditetsbudgetter for WEEE-management.

I nærværende afsnit redegøres for nogle centrale problemstillinger i forbindelse med opstillingen af finansieringsmodellen for etablering og løbende drift af enheden. Herudover er afregningsmodellen "pay as you sell" eksemplificeret.

7.4.1 Etablering

Det vil være likviditetsmæssigt mindre krævende at etablere WEEE-management end WEEE-system.

Etableringsfasen vil omfatte

- Køb af it-udstyr, formentlig med standardsoftware, der dog skal kunne håndtere bogføring for eventuelle underforeninger i WEEE-management (det forudsættes, at der kan etableres faciliteter, så WEEE-management kan få nødvendige statistikker fra WEEE-system til fakturering, årsopgørelser m.v., uden at der øves vold mod kravet om fortrolighed)
- Etablering af medlemsregister
- Huslejedepositum, inventar m.v.
- Ansættelse af personale og drift.

Konsortiet har ikke foretaget en nærmere vurdering af den beløbsmæssige størrelse af opstartsinvesteringen. Det skønnes dog, at den vil være væsentligt lave end i WEEE-system, da der ikke skal ske omfattende udvikling af it-programmel og ikke skal gennemføres større informationskampagner.

Finansieringen af opstarten kan ske fra følgende kilder:

- Forudbetalt medlemsbidrag og miljøbidrag fra medlemmer
- Leasing af udstyr
- Bankfinansiering med eller uden sikkerhedsstillelse
- Engangsindskud fra deltagende brancheorganisationer.

Det kan derudover ikke afvises, at en eller flere af de deltagende brancheorganisationer kan stille lokalefaciliteter m.v. til rådighed i en periode.

7.4.2 Drift

Aktiviteten i WEEE-management vil primært bestå i at modtage miljøbidrag fra medlemmerne og at betale til kontraktparterne i affaldssektoren.

Det er konsortiets vurdering, at der vil flyde store likviditetsbeløb gennem WEEE-management hvert år, måske 150-200 mio.kr. Derfor er det meget vigtigt med en omhyggelig likviditetsstyring, specielt i den første periode.

Indbetalingerne fra producenterne kan bestå af et fast medlemsbidrag samt miljøbidrag baseret på salg. Derudover kan overvejes lån fra producenter. Det faste medlemsbidrag bør opkræves årligt. De salgsafhængige miljøbidrag vil skulle opkræves periodisk (eksempelvis månedsvis eller kvartalsvis).

Optrækningerne af de variable miljøbidrag bør kombineres med indbetaling af acontobidrag forud.

Det bør slås fast, at det er ledelsen i den enkelte underforening, der fastlægger reglerne for opgørelse og opkrævning af miljøbidrag, og at de kan variere indbyrdes.

Den konkrete udformning af afregningsmodellen kan bl.a. variere mellem underforeninger. Man kan f.eks. forestille sig, at en underforening beslutter, at den månedsvise betaling skal baseres på månedens salg i sidste periode, mens en anden underforening baserer indbetalingerne på kvartalsopkrævning efter budget med en årlig regulering. Første accontobetaling baseres på realiseret salg sidste år.

Der er forpligtelser i WEEE-management i forhold til eksterne kontraktparter, men der kan også i visse situationer fremkomme miljøforpligtelser.

Det bør derfor, måske i vedtægterne for WEEE-management og for de enkelte underforeninger, fastlægges, hvilken konsolideringspolitik der skal være. Konsortiet har for andre lande set forskellige typer af modeller.

Med henblik på at undgå kapitalophobning kunne det overvejes at lade miljøbidragene være relativt høje det første år og "parkere" et overskydende beløb som miljøforpligtelse i regnskabet i stedet for eksempelvis at betale det tilbage til medlemmerne. Det kunne også overvejes, at de enkelte medlemmer efter en aftalt fordelingsnøgle fra starten hver lånte et beløb til WEEE-management, som kunne betales tilbage, når økonomien tillod det, og når de årlige budgetter er mere sikre.

7.4.3 Afregningsmodel

WEEE-management vil skulle udarbejde en afregningsmodel til omkostningsudligning af foreningens samlede omkostninger løbende på baggrund af periodiske (eksempelvis månedlige) indberetninger fra medlemmerne.

Tilbagebetaling af historiske produkter fra erhvervs-kunder ved et-til-et-bytte for nye produkter giver det særlige problem, at de tilbagetagne mængder kan overstige salget. Den kollektive ordning kan kræve betaling for den mængde, der overstiger salget, og som ikke er dækket af andre ordninger.

Konsortiet har vurderet, at datagrundlaget ikke har været tilstrækkelig validt til at kunne udarbejde opgørelser af priserne for affaldsbehandlingen. Priserne vil ikke bare afhænge af oparbejdningssomkostningerne, men ligeledes den løbende administration af ordningen, hvilket der ikke på nuværende tidspunkt er udarbejdet et budget for.

7.4.4 Differenceafregning for individuelle ordninger

Det er konsortiets opfattelse, at det bliver nødvendigt at foretage en differenceafregning for de individuelle ordninger, der ikke hjemtager den fulde mængde.

WEEE-system fastsætter en markedspris for det affald, der har indgået i den kollektive strøm. Beløbet opkræves af WEEE-system hos producenten,

hvorefter det fulde beløb tilbageføres til de kollektive ordninger i forhold til markedsandele.

Hvis antallet af hjemtagne produkter overstiger antallet af solgte produkter, kan producenten vælge to ting:

- Individuel oparbejdning af alle hjemtagede produkter. Der vil ikke foregå en differenceafregning hos WEEE-system.
- At betale for oparbejdning af hele eller dele af WEEE hos øvrige eksisterende ordninger.

8. Lovgivning og aktører

Såfremt Miljøstyrelsen er enig i erhvervsorganisationernes koncept, herunder oprettelsen af WEEE-system og WEEE-systems opgaver, synes indholdet af lovgivningen at måtte dreje sig om de rettigheder og forpligtelser, der påhviler og tilkommer den enkelte producent, WEEE-system og staten.

Den enkelte producent

Lovgivningen må som det første omfatte de forpligtelser, der påhviler hver enkelt producent. Der synes navnlig at være tale om følgende:

- Registreringspligt af producent samt markedsført WEEE hos WEEE-system.
- Indberetningspligt af markedsført WEEE opdelt på ordninger til WEEE-system, eventuelt gennem en erhvervsorganisation eller en kollektiv ordning.
- Indberetningspligt til WEEE-system om, til hvem og hvor stor en andel af salget af erhvervs-WEEE der er foretaget med "andre finansieringsordninger", dvs. hvor affaldsforpligtelsen helt eller delvist flyttes over på erhvervskunden. En erhvervskunde vil i dette tilfælde blive omfattet af producentansvar med tilhørende forpligtelser.
- Betaling af administrationsbidrag.
- Garantistillelse for nyt husholdnings-WEEE, hvis producenten ikke er tilknyttet en "passende" kollektiv ordning.
- Mærkningspligt med hensyn til produkter, der markedsføres efter den 13. august 2005.
- Bortskaffelsesforpligtelse (indsamling, behandling og nyttiggørelse af WEEE).
- Oplysningspligt over for forbrugere og andre, medmindre denne opgave varetages af WEEE-system.
- Oplysningspligt over for behandlingsvirksomheder vedrørende indholdet af produkter.

Affaldsordninger

Lovgivningen bør i forhold til affaldsordninger omfatte følgende:

- Registreringspligt som WEEE-affaldsordning hos WEEE-system
- Krav om godkendelse som ordning hos WEEE-system
- Krav om godkendelse af valgte opsamlingsmetoder og -placeringer hos WEEE-system
- Pligt til opsamling af oplysninger hos WEEE-producenter og affaldsoperatører og videregivelse af disse til WEEE-system.

Forhandlere/distributører

Lovgivningen må i forhold til forhandlere/distributører omfatte følgende:

- En forhandler/distributør vil blive omfattet af producentansvar i det tilfælde, at der forhandles WEEE for en producent, der ikke er registreret i WEEE-system
- En forhandler/distributør vil blive omfattet af producentansvar i det tilfælde, at der samles stumper og reservedele til et færdigt WEEE med henblik på salg.

WEEE-system

Lovgivningen bør indeholde følgende bestemmelser om etableringen af WEEE-system:

- Organiseres som en selvejende institution med skattefritagelse
- Bestyrelsen sammensættes af en formand og et antal medlemmer beskikket af navngivne erhvervsorganisationer og brancheforeninger
- Bestyrelsens sammensætning skal sikre uafhængighed i forhold til de kollektive og individuelle affaldsordninger
- Bestyrelsen har ansvaret for at sikre, at institutionen arbejder i overensstemmelse med formål og forretningsorden
- Bestyrelsens opgaver omfatter bl.a. godkendelse af budgetter og regnskaber, godkendelse af større investeringer samt kontakten til pressen
- WEEE-systems bestyrelse fastsætter selv sin forretningsorden/vedtægter
- Bestyrelsens formand ansætter en sekretariatsleder til at forestå et sekretariat, som skal varetage den daglige administration
- WEEE-system gives eneret til at varetage opgaverne, eventuelt for en tidsbegrænset periode
- WEEE-systems regnskabsaflæggelse foreslås at følge årsregnskabslovens principper.

De overordnede opgaver hos WEEE-system vil være:

- Registreringsfunktion (producent- og produktregistret)
- Tilsyn med producenter (herunder godkendelse og administration af ordninger)
- Indberetningsfunktioner over for myndighederne
- Informationsvirksomhed.

WEEE-systems daglige administration vil ud over de modsvarende forpligtelser hos producenter, affaldsordninger og forhandlere/distributører skulle sikres et hjemmelsgrundlag til følgende opgaver:

- Kan tage stilling til, hvilke producenter, produkter og grupper af produkter der er omfattet af WEEE-forpligtelsen. Der vil eksempelvis skulle tages stilling til, hvornår nye produkter tjener samme formål i forbindelse med ombygning af historisk erhvervs-WEEE.
- Skal kunne bistå ved beregning af bøder, hvis størrelse står i passende mål med svigstørrelse i de tilfælde, hvor producenter undlader at lade sig registrere, stille garantier, aflevere oplysninger, være tilknyttet en godkendt ordning eller tilsidesætter eller omgår mærkningskrav.
- Skal ikke have beføjelser til opkrævning af bøder, men kan gives hjemmel til opkrævning af administrationsbidrag.
- Kan af registrerede producenter kræve finansiel sikkerhed svarende til den fremtidige affaldsforpligtelse (deponering af beløb, forsikring eller lignende), hvis producenterne ikke har løftet garantien ved at være tilknyttet en "passende" kollektiv ordning.
- WEEE-systems sekretariat gives adgang til offentliggørelse af oplysninger om de personer, der har valgt at drive virksomhed i personligt drevet virksomhed samt interessentskaber, hvor deltagerkredsen er begrænset til en mindre kreds af fysiske personer.
- WEEE-system gives mulighed for at stille fælles krav til affaldsordningernes kontrakter med affaldsoperatører.
- WEEE-oparbejdere forudsættes ISO 14001-certificeret.
- WEEE-system tilrettelægger en clearingfunktion vedrørende fordeling af husholdnings-WEEE på kollektive ordninger samt individuelle ordninger i de tilfælde, at der ikke er fuld tilbagetagelse af egne produkter.
- WEEE-system kan af producenterne kræve periodiske uafhængige erklæringer omfattende salgsstatistikker på produktkategorier for de enkelte ordninger.
- WEEE-system opretter og administrerer lukkede deponikonti for producenter, der ikke er omfattet af en passende ordning.
- WEEE-system sørger for rentegodskrivning til producenter for lukkede deponikonti.
- WEEE-system indtægtsfører de af producenterne deponerede beløb i de tilfælde, hvor producenterne ikke efterlever sine fremtidige affaldsforpligtelser for markedsført WEEE som følge af konkurs eller andet.
- WEEE-system kan foretage et skøn over producenternes og tilhørende WEEE-produkters andele af den kollektive strøm af husholdningsaffald.
- WEEE-system skal årligt udligne sine samlede omkostninger med et affaldsbidrag fra samtlige registrerede producenter.

- Eksempelvis må producenter med salg inden for samme produktkategorier forventes at belaste WEEE-system i samme omfang og bør derfor betale det samme i årligt medlemsbidrag, der modsvarer omkostningerne.
- WEEE-system kan fastsætte en markedspris for husholdnings-WEEE som en differenceafregning i de tilfælde, hvor individuelle ordninger ikke får indsamlet den fulde mængde af egne produkter. Antagelsen er, at de pågældende produkter må indgå i den kollektive strøm. Differentielbeløbet opkræves af WEEE-system direkte hos producenten, hvorefter det fulde beløb tilbageføres til de kollektive ordninger i forhold til markedsandele.
- Der gives klageadgang til WEEE-system i forhold til den samlede ordning. Der gives rekursadgang til Miljøstyrelsen, som ligeledes er klageinstans i forhold til WEEE-system.
- WEEE-system har en indberetningspligt over for offentlige myndigheder.
- WEEE-system har en generel kontrol og tilsynsforpligtelse i forhold til producenter, ordninger og affaldsoperatører.
- WEEE-system varetager den generelle informationsvirksomhed, herunder informationspligten i forhold til brugerne på vegne af WEEE-producenter.
- At WEEE-system kan offentliggøre oplysninger om, hvilke fysiske (og juridiske) personer der producerer og/eller importerer WEEE-produkter.
- Det bør fremgå, at individuelle data indberettet til WEEE-system er belagt med fortrolighed, således at producenter er afskåret fra at opnå indsigt i deres konkurrenters forhold.

Staten

I lovgivningen bør beskrives offentlige myndigheders tilsyn med WEEE-system, herunder statens rolle som klageinstans for afgørelser truffet af WEEE-system. Endelig bør der tages stilling til de sanktioner, som kan iværksættes over for en producent, der ikke opfylder sine forpligtelser efter loven.

8.1 Samspil med markedsaktører

WEEE-system vil skulle agere i et tæt samspil med en række forskellige markedsaktører. Konsortiet har derfor vurderet, at der skal opstilles et sæt af præmisser for det fremtidige samarbejde med henblik på at sikre en optimal samarbejdsform.

Markedsaktøerne omfatter:

- Producenter
- Affaldsordninger
- Affaldsoperatører

- Forhandlere/distributører
- Kommuner eller øvrige ejere af opsamlingssteder.

Herudover vil foreninger og organisationer kunne have en væsentlig rolle i forhold til den praktiske håndtering af ordningen, herunder for så vidt angår udveksling af informationer og statistisk materiale.

Konsortiet har i afsnit 3.3.1 opstillet konkrete krav om lovhjemmel i forhold til samtlige af ovenstående markedsaktører. Der er derfor nedenfor fokuseret på øvrige betingelser for ordningen.

Producenterne

- Vil kunne være koblet på en kollektiv ordning for en produktgruppe, en anden kollektiv ordning på en anden produktgruppe samt en individuel ordning på en tredje produktgruppe. Der er ligeledes mulighed for at være tilknyttet flere ordninger i løbet af samme år, så længe de generelle opsigelsesvilkår overholdes, og strømmene registreres adskilt på ordningerne.
- Skal have en entydig tilknytning til individuel eller kollektiv ordning i en afgrænset tidsperiode, der er godkendt som affaldsordning af WEEE-system.

Affaldsordningerne

- Kan sammensættes af medlemmer, der dels omfatter producenter med finansieringsansvar svarende til markedsandele, dels omfatter erhvervsorganisationer, distributørforeninger eller andre.
- Skal godkende en forretningsorden/vedtægter, der sikrer en opsigelsesperiode for producentmedlemmer, der står i forhold til ordningens kontraktforpligtelser i forhold til affaldsoperatør.
- Skal indgå aftaler med affaldsoperatører, der opfylder følgende betingelser:
  - Afhentning af WEEE opdelt i mindst fem fraktioner svarende til de hidtil indsamlede fraktioner i det kommunale system. Opdelingen bør sikre det bedst mulige grundlag for den efterfølgende sortering og oparbejdning.
  - Sortering og oparbejdning af de afhentede mængder i ti produktkategorier svarende til afgrænsningen i direktivet.
- Skal sandsynliggøre, at ordningen kan gennemføre indsamling af affald fra erhvervs-kunder samt tilbageleverede produkter til producenterne i de tilfælde, der er indgået aftale herom.
- Skal sandsynliggøre, at ordningen kan varetage forpligtelsen om afhentning, sortering og oparbejdning af husholdningsaffald fra de kommunale og private opsamlingssteder svarende til markedsandelen. Det er muligt at varetage denne forpligtelse ved indgåelse af formelle aftaler med øvrige ordninger.

- Affaldsstrømmen for kollektivt eller individuelt indsamlet WEEE samt tilbagetaget WEEE skal kortlægges, herunder eksport, genanvendelse m.v.
- Indsamle oplysninger fra operatører om afhentede mængder af WEEE svarende til opdelingen i fraktioner på opsamlingsstedet og den efterfølgende sortering i de ti produktkategorier, der er afgrænset i direktivet.

Affaldsoperatører

- Operatørerne kan byde på følgende tre hovedopgaver:
  - Indsamling af erhvervsaffald kombineret med afhentning af tilbageleverede produkter hos forhandlerne samt øvrig transport
  - Sortering og registrering på sorteringscentre/håndteringscentre/modtagestationer
  - Oparbejdning.
- Der stilles i dag ingen krav til transportører og oparbejdere om certificering. Fremover bør WEEE-system stille krav til oparbejdere med kontrakter med WEEE-ordninger om at være certificeret med ISO 14001 (inkl. eventuelle underleverandører). Transportører skal efter gældende regler godkendes af kommunen for at kunne køre med affald på vejene.
- Der må alene foretages afregning for WEEE mellem kommunale opsamlingssteder og operatører for sortering, der rækker ud over den hidtidige opdeling af WEEE i fraktioner.
- Krav om specifikation af sammenhængen mellem de aftalte priser og geografiske områder for afhentning af WEEE.
- Transportører og oparbejdere gives mulighed for at klage til WEEE-system i de tilfælde, hvor de afhentede containere på opsamlingspunkterne indeholder ikke-WEEE.
- Krav til anvendelse af standardudstyr, herunder standardmål for containere.

Forhandlere/distributører

- Vil blive omfattet af producentansvar i det tilfælde, at der købes WEEE fra producenter, der ikke er registreret i WEEE-system.
- Vil blive omfattet af producentansvar i det tilfælde, at der samles reservedele til et færdigt WEEE.
- Distributører gives mulighed for at klage til WEEE-system i de tilfælde, hvor producenten via en kollektiv eller individuel ordning ikke som individuelt aftalt får afhentet det af forbrugerne tilbageleverede husholdningsaffald. I praksis skal der være en volumen svarende til en 75% fuld container, før forpligtelsen til afhentning foreligger.

Kommuner eller øvrige ejere af opsamlingssteder

- Det skal fremgå af lovgivningen, at kommunerne stiller opsamlingssteder af WEEE til rådighed (eventuelt med privat driftsansvar), og disse godkendes som opsamlingspunkt af husholdnings-WEEE. Spredningen af opsamlingspunkter skal sikre, at husholdningerne kan komme af med affaldet uden for lange afstande. Opsamlingsbehovet afspejles bl.a. i befolkningstætheden.
- Der skal være mulighed for at etablere tilbagetagningsordninger af husholdningsaffald gennem private indsamlingspunkter over hele landet efter godkendelse fra kommunen. Private indsamlingsordninger uden finansiering over renovationstaksten vil skulle følge de samme krav, som gælder for offentlig indsamling, dvs. krav om miljø, spredning af opsamlingssteder efter befolkningstæthed (undgå cherry picking) m.v. WEEE-system vil skulle godkende eventuelle private indsamlingsordninger. Affaldsmængderne af privat indsamlet husholdningsaffald vil kunne integreres i den generelle clearing af affaldsmængder fra kommunale opsamlingssteder eller få sit eget clearingsystem hos WEEE-system. Der forventes dog ikke at opstå private indsamlingsordninger af husholdningsaffald uden for det kommunale takstsystem, idet omkostningerne ved at etablere lokale opsamlingssteder over hele landet vil være omkostningstungt.
- Producenterne kan via kollektive eller individuelle ordninger vælge at etablere tilbagetagningsordninger af erhvervsaffald gennem private opsamlingspunkter fra erhverv, og disse skal godkendes som opsamlingspunkt af erhvervs-WEEE og husholdnings-WEEE. Alternativt kan det vælges at afhente affaldet hos erhvervskunden via kollektive eller individuelle ordninger, eventuelt i forbindelse med køb af lignende nyt udstyr. Denne opsamlingsmodel for erhverv omfatter ligeledes tilbageleveret husholdnings-WEEE hos forhandlere/distributører.
- Alle opsamlingspunkter skal sikre adgang til opstilling/afhentning af containere opdelt i mindst fem fraktioner af WEEE svarende til de hidtil anvendte i det kommunale system. Det skal endvidere sikres, at containere er mindst 75% fyldt, før disse kræves tømt.
- Kontinuerlig regulering af, hvorvidt de afhentede mængder fordelt på kollektive og individuelle ordninger afspejler markedsandelsforpligtelserne.
- Driften af opsamlingspunkterne gives mulighed for at klage til WEEE-system i de tilfælde, hvor transportører/oparbejdere ikke får afhentet containere inden for de fælles fastsatte tidsfrister for, hvor hurtigt containere skal være ombyttet efter bestilling fra opsamlingspunktet.
- Kommunale og private opsamlingssteder kan i lighed med øvrigt affald indgå aftaler med transportører og oparbejdere om afhentning af elektronisk affald, der ikke er WEEE. Dette vil i alle tilfælde være WEEE-ordningen uvedkommende.

A. Internationale erfaringer

A.1 Grundlaget for analyserne i dette bilag

WEEE-direktivet er endnu ikke implementeret, men der har gennem flere år været forskellige kollektive ordninger i nogle andre lande. Ordningerne er kendetegnet ved at dække de områder, der i erhvervsorganisationernes oplæg skal varetages af WEEE-management, med tillæg af nogle informationsopgaver.

Konsortiet har primært fokuseret på ordningerne i Sverige og Norge, der har været i drift i henholdsvis tre og fem år.

A.2 Specifikationer vedrørende nuværende modeller i Sverige og Norge

Konsortiet har undersøgt de nuværende modeller i Sverige og Norge ud fra et skema, der indeholder en række af de forhold, der vil få betydning i en dansk ordning.

Undersøgelsen er baseret på informationer fra selskabernes hjemmesider, årsregnskaber og miljørapporter, ligesom ledelsen hos El-Kretsen AB har udfyldt de resterende punkter i skemaet.

	Sverige	Norge
Organisation og ejerskab		
Hvordan er organiseringen af el:retur på selskabsform?	Et aktieselskab, El-Kretsen AB.	Aktieselskaber, Hvitevareretur AS, Elektronikkretur AS.
Er selskabet skattepligtigt?	Ja, der betales selskabsskat af overskuddet.	Nej, begge selskaber er efter tilladelse fra myndighederne skattefrie.
Hvem har ejerskabet af det kollektive selskab?	20 brancheforeninger.	Hvitevareretur AS ejes af Norsk Elektroniklevrandørers Landsforening. Elektronikkretur AS ejes af tre brancheforeninger, EE-Bransjen, IKT Norge og Abelia.

	Sverige	Norge
Er der flere kollektive ordninger for affaldshåndtering på EE-området?	Nej.	
Hvornår er den nuværende organisation etableret?	1. juli 2001.	1. juli 1999.
Er der forskel i regler/model for hver branche/WEEE-kategori?	Ja.	Ja.
Hvor mange producenter/importører er medlem af el:retur?	Over 500 virksomheder, hvoraf 200 er store virksomheder. Virksomhederne dækker 90% af markedet.	449 hos Elektronikkretur AS og 160 hos Hvitevareretur AS, i alt 609.
Styres økonomien for hver branche for sig?	Ja.	Ja.
Hvor mange producentbrancheforeninger er med i den kollektive ordning?	20 brancheforeninger.	Fire brancheforeninger.
Hvor mange ansatte er der i organisationen?	13 ansatte.	Der er fire ansatte i Hvitevareretur AS og fire ansatte i Elektronikkretur AS.
Etableringsfasen		
Hvordan fik el:retur finansieret sine investeringer ved etableringen?	Lån fra ejere.	Tilsyneladende ved lån fra ejere.
Hvordan blev historisk og nyt affald håndteret for eksisterende og nye producenter på markedet?	Der gøres ikke forskel på kategorierne.	
Opgaveansvar og udførelse		
Hvem og hvordan varetages indsamling af EE-affald for forbrugere og erhverv?	El-kretsen har indgået aftaler med alle kommuner, der har åbnet sine genbrugspladser for EEE-affald.	
Hvilke pligter har kommunerne vedrørende EE-affald fra erhverv og private?	Ifølge lovgivningen er kommunerne kun forpligtet til at tage imod affald fra husholdninger (private). Gennem aftaler med El-Kretsen har kommunerne også påtaget sig forpligtelse til at tage imod EEE-affald fra virksomheder (erhverv).	Erhverv kan levere WEEE på kommunale pladser mod betaling. Private kan levere WEEE på kommunale pladser uden betaling.
Hvor mange kommunale genbrugspladser har el:retur aftaler med i dag?	1.000 kommunale modtagestationer (heraf 650 modtagestationer for husholdninger og 350 for virksomheder).	4.000 opsamlingssteder, men det kan ikke ses, hvor mange der er kommunale.
Stiller kommuner genbrugspladser gratis til rådighed?	Ja.	
Hvor mange private opsamlingspladser har el:retur aftaler med i dag?	Ca. ti.	
Hvem har el:retur aftaler med ud over transportører og oparbejdere?	Ingen.	
Hvor mange transportørselskaber udfører transporten for el:retur?	19 transportørselskaber.	Seks transportørselskaber.
Hvor mange oparbejdningsselskaber håndterer affaldet?	El-Kretsen har aftale med 21 genvindingsvirksomheder i Sverige og et i Norge.	12 anlæg, fordelt på fem selskaber.

	Sverige	Norge
Hvem og hvordan stilles krav om certificeringer af indsamling og oparbejdning?	Staten stiller krav om certificering (ISO 9000 eller ISO 14000) på oparbejdning. Der er ingen formelle krav til certificering af transport.	
Hvem har ansvaret for bearbejdning af salgsstatistikker?	El-Kretsen modtager statistik fra medlemmerne.	
Hvor lange kontraktperioder er aftalt med transportører og oparbejdere?	To år.	Aftaler med transportører løber tre år, fra 30.06.2003 til 30.06.2006. Aftaler med affaldsbehandlingselskaber løber tre år, fra 30.06.2003 til 30.06.2006.
Hvordan sikres kontrollen med producenter, opsamlingssteder og oparbejdere?	Der udføres rimelighedskontrol af indleverede statistikker. Hvis der er behov, gennemføres personlige besøg.	
Har el:retur alternative indtægtskilder?	Nej.	
Særlige beføjelser		
Har el:retur fået særlige beføjelser til at sanktionere i forbindelse med kontrollen?	Nej.	
Er el:retur givet særlige fordele i forhold til øvrige alternative ordninger?	Nej.	
Afregningssystem		
Hvordan foretages den periodevis afregning?	Der er flere modeller for afregning: En model baseres på fastsættelse af en præliminær omkostning (kr./enhed eller procentandel af værdi) for året. Efter årsskiftet udarbejdes en slutaftregning for hvert produkt. Opstår der overskud, skal de berørte virksomheder godtgøres gennem sænkning af afgifter. Der er en særlig model for it-produkter: De faktiske omkostninger fordeles mellem leverandørerne proportionalt med leverandørernes markedsandele foregående år, udtrykt i ton. Dette system indebærer, at leverandørens omkostninger pr. solgt produkt varierer fra måned til måned. Derudover er der andre modeller for visse brancher.	
Hvordan er opkrævning rent praktisk struktureret?	El-Kretsen sender faktura.	For Elektronikretur AS er ansvaret for finansiering (og hermed opkrævning) lagt hos de tre brancheorganisationer, der ejer selskabet. For Hvidevareretur AS sker opkrævning via Told/Skat.
Hvilken enhed anvendes som grundlag for opkrævning af affaldsafgift (antal, vægt, genbrugsevne/skrotværdi)?	Normalt antal produkter. For it-, medicinteknik- og laboratorieudstyr anvendes vægt.	Som udgangspunkt anvendes antal enheder.

	Sverige	Norge
Hvilke gebyrer betaler producenten (f.eks. tilmeldingsgebyr, årligt fast medlemsgebyr samt gebyr efter solgte enheder)?	Producenten betaler tilmeldingsgebyr, årlig afgift og variabel afgift, som afhænger af salgsvolumen og type af produkt.	
Hvor stort er eventuelt tilmeldingsgebyr og årligt fast gebyr?	Tilmeldingsgebyr: 3.500 SEK. Årsafgift: 500 SEK.	
Modregnes producenternes betalinger, hvis de selv tilbagetager EE-affald, og i givet fald, hvordan?	En it-producent, som selv tilbagetager og behandler it-produkter, får erstatning fra EI-Kretsen (modsvarende EI-Kretsens omkostninger for en tilsvarende mængde for transport og oparbejdning).	
Hvor mange produkttyper er med på prislisterne?	Ca. 60 produkttyper.	Hvitevarer: 97 produktgrupper. Brune varer og tele: 117 produktgrupper.
Har producenterne afgivet en sikkerhedsstillelse eller garanti for sine fremtidige forpligtelser og i givet fald, hvordan?	Nej, men der akkumuleres overskud i EI-retsen AB, som eventuelt kan anvendes.	De enkelte producenter har tilsyneladende ikke afgivet sikkerhedsstillelse eller garanti. Hvitevarer AS har afsat 145 mio.NOK til fremtidige affaldsforpligtelser i regnskabet. Beløbet er tilsyneladende fremkommet ved forhøjede gebyrer til producenterne. I Elektronikkretur AS har bestyrelsen besluttet, at der skal være en reserve til dækning af tre måneders drift. De tre ejerselskaber har derfor indbetalt i alt 18 mio.NOK til sel-skabet. Dette beløb er bogført som gæld.
Er det lykkedes at undgå free ridere, og hvis ikke, hvordan kan free ridere begrænses?	Nej. Free rider-problematikken skal løses af staten.	
Er der en systematik i tilmeldte producenter (eksempelvis alle de store, nye eller andet)?	Nej.	
Tager afregningssystem hensyn til skrotværdien på affaldet?	Nej, ikke eksplicit (EI-Kretsens betaling til behandlingsanlæggene implicerer, at EEE-affaldet har forskellige behandlingspriser, og at restprodukterne har forskellig økonomisk værdi).	Nej, der er samme affaldsavgift på alle produkter i samme kategori.
Samspil		
Hvordan fungerer samspillet mellem de eksisterende markedsaktører?	Godt.	
Er priserne for affaldshåndteringen synlig ved fakturering?	For it-produkter, ja. Ikke for andre produkter.	
Er der opgaver, som el:retur er afskåret fra at løfte af konkurrencemæssige hensyn?	Nej.	
Er der nogen form for betalinger i forhold til kommunale genbrugspladser?	Nej.	
Har kommunerne budt sig ind på nogle af opgaverne med sortering, transport og oparbejdning?	Ja.	

	Sverige	Norge
Statistik om affaldsmængder og -priser		
Hvor store mængder af EE-produkter tages retur til forhandlere henholdsvis producent, så det dermed ikke indgår i el:retur-systemet?	Det er kun hjemmeelektronik (tv, radio, video), der tages tilbage gennem butikken (forhandler). Det modsvarer 5-10% af den totale mængde hjemmeelektronik.	Forbrugere kan levere WEEE gratis tilbage til forhandlere, som sælger samme type produkt, også uden at købe nyt. Erhvervsvirksomheder kan levere WEEE til forhandler, hvis der foretages genkøb. Det fremgår ikke, hvor store mængder der er tale om.
Gode erfaringer		
Nævn tre gode erfaringer, som kan adopteres i andre lande ved implementering af WEEE-direktivet.	El-kretsen AB oplyser: 1) Samarbejdet med kommunerne, 2) nær relation med brancheorganisationerne, 3) kompetent personale med erfaring fra affaldsbranchen.	Vi har ikke modtaget kommentarer hertil.

A.3 Affaldsstatistikker, Sverige, Norge og flere EU-lande

En række af de eksisterende kollektive ordninger har udarbejdet affaldsstatistikker for WEEE. Statistikkerne giver et indtryk af, hvorvidt det er muligt at realisere WEEE-direktivets krav om at indsamle og behandle mindst 4,0 kg/indbygger.

Nedenfor er gengivet statistikkerne for Norge og Sverige, baseret på miljørapporter for de to landes kollektive selskaber, samt samlet for en række EU-lande, der har indrapporteret data til den frivillige organisation WEEE Forum, bestående af kollektive ordninger for forskellige EU-lande.

Kategori	Sverige	Norge	WEEE Forum, minimum	WEEE Forum, maksimum
	Kg/indb.	Kg/indb.	Kg/indb.	Kg/indb.
Store husholdningsapparater	3,7	7,0	2,2	7,0
Små husholdningsapparater	1,0	0,4	0,3	1,2
It- og teleudstyr	1,6	1,8	0,5	1,8
Forbrugerudstyr	1,9	1,9	0,7	2,2
Belysningsudstyr	0,6		0,6	0,6
EE-værktøj	0,0		0,05	0,09
Legetøj, fritid, sport	0,0		0,01	0,14
Medicinsk udstyr	0,0	0,0	0,02	0,05
Overvågning og regulering	0,0		0,00	0,0
Salgsautomater	0,0		0,01	0,01
I alt	8,8	11,1	4,39	13,09

Statistikken for El-Kretsen (Sverige) er påvirket af, at køle- og frysemøbler ikke indgår.

A.4 Økonomien i de svenske og norske kollektive selskaber

De svenske og norske kollektive selskaber, som har været i drift i nogle år, vil i et vist omfang varetage samme type opgaver, som WEEE-management gør i DI's oplæg.

Tre forskellige modeller

De tre selskaber har organiseret deres drift og forretningsforudsætninger forskelligt.

Det svenske selskab er skattepligtigt, og da selskabet har overskud, betales der betydelige selskabsskatter. De norske selskaber har fået tilladelse til at være skattefri.

Det svenske selskab har valgt at kræve så store gebyrer, at der opstår relativt store overskud. Dette betyder, at der er opbygget en betydelig egenkapital i selskabet. Samtidig har selskabet opkrævet betydelige forudbetalinger fra producenterne, så der som gæld er afsat betydelige beløb til fremtidige miljøforpligtelser. Det betyder, at selskabet er meget likvidt og har trecifrede millionbeløb som bankindestående.

Det ene norske selskab, Hvidevareretur AS, har valgt en model, hvor der tilsyneladende opkræves større gebyrer, end der er nødvendigt for at dække oparbejdningssomkostningerne det enkelte år. I stedet for at vise dette som et overskud bogføres det som "Andre driftskostnad" og hensættes til fremtidige miljøforpligtelser. Det betyder, at hvert år viser et overskud på 0 kr., og at der nu er opbygget en hensættelse til fremtidige miljøforpligtelser på et trecifret millionbeløb. Det betyder samtidig, at der er et bankindestående på et trecifret millionbeløb. Den valgte praksis gør, at det er vanskeligt for udenforstående at vurdere, hvor dygtig ledelsen har været til at styre underleverandørerne vedrørende affaldshåndteringen.

Det andet norske selskab, Elektronikkretur AS, har valgt en anden model. Ud over at opkræve miljøgebyrer er der andre indtægter på næsten 10 mio.DKK, tilsyneladende vedrørende administrativ service for to brancheselskaber og en særlig aftale om indsamling af batterier. Selskabet har efter regnskaberne at dømme valgt, at producenterne ikke skal betale mere ind i miljøgebyrer end til at dække affaldsomkostningerne det enkelte år. For at imødegå fremtidige forpligtelser har de tre brancheforeninger, der ejer selskabet, ydet lån til selskabet, som svarer til tre måneders løbende drift. Der er således ikke opbygget store reserver til at modstå fremtidige miljøkrav. Bankindestændet er i denne virksomhed kun et tocifret millionbeløb.

Resume af regnskaber

Regnskaberne for 2002 og 2003 for de tre selskaber kan i hovedtal resume-
 res således.

EI-Kretsen AB

EI-Kretsen AB, mio.DKK	2002	2003
Resultatopgørelse		
Miljøgebyrindtægter	252,5	234,1
Returomkostninger	-219,7	-200,5
Personaleomkostninger	-5,7	-5,8
Andre eksterne omkostninger	-5,0	-4,5
Afskrivninger	-0,5	-0,5
Overskud før renter og skat	21,6	22,8
Renteindtægter, netto	0,8	2,0
Overskud før skat	22,4	24,8
Skat	-6,9	-6,6
Nettooverskud	15,5	18,2

EI-kretsen AB, mio.DKK	2002	2003
Balance		
Aktiver		
Maskiner og inventar	1,3	0,9
Kundedebitorer	47,7	41,3
Andre tilgodehavender	7,3	7,1
Likvide beholdninger m.v.	53,9	94,8
Aktiver i alt	110,2	144,1
Passiver		
Egenkapital	19,8	37,5
Udskudt skat	2,1	4,0
Periodiserede miljøgebyrer	56,4	74,9
Leverandørgæld	25,0	19,9
Skyldig selskabsskat	4,7	4,4
Anden gæld	2,2	3,4
Passiver i alt	110,2	144,1

Hvitevareretur AS

Hvitevareretur AS, mio.DKK	2002	2003
Resultatopgørelse		
Miljøgebyrindtægter	69,8	92,3
Returomkostninger	-72,9	-92,9
Personaleomkostninger	-2,1	-2,3
Andre eksterne omkostninger	-1,8	-1,7
Overskud før renter og skat	-7,0	-4,6
Renteindtægter, netto	7,0	7,0
Overskud før skat	0	0
Skat	0	0
Nettooverskud	0	0

Hvitevareretur AS, mio.DKK	2002	2003
Balance		
Aktiver		
Kundedebitorer	6,3	9,6
Andre tilgodehavender	27,6	17,9
Likvide beholdninger m.v.	105,9	119,1
Aktiver i alt	139,8	146,6
Passiver		
Egenkapital	0,1	0,1
Periodiserede miljøgebyrer	114,9	129,4
Leverandørgæld	12,5	7,8
Anden gæld	12,3	9,3
Passiver i alt	139,8	146,6

Elektronikkretur AS

Elektronikkretur AS, mio.DKK	2002	2003
Resultatopgørelse		
Miljøgebyrindtægter	63,3	62,2
Andre indtægter	9,5	9,9
Returomkostninger	-67,4	-63,8
Personaleomkostninger	-3,0	-3,3
Informationskampagner	-2,0	-2,2
Andre eksterne omkostninger	-1,1	-2,6
Afskrivninger	-	-0,1
Overskud før renter og skat	-0,7	0,1
Renteindtægter, netto	0,8	0,2
Overskud før skat	0,1	0,3
Skat	0	0
Nettooverskud	0,1	0,3

Elektronikkretur AS, mio.DKK	2002	2003
Balance		
Aktiver		
Maskiner og inventar	0,0	0,2
Kundedebitorer	10,0	12,1
Andre tilgodehavender	1,0	1,7
Likvide beholdninger m.v.	24,0	21,5
Aktiver i alt	35,0	35,5
Passiver		
Egenkapital	3,6	3,0
Langfristede aktionærlån	20,7	16,7
Leverandørgæld	9,9	13,3
Anden gæld	0,8	2,5
Passiver i alt	35,0	35,5

A.5 Eksempler på affaldsgebyrer i Sverige og Norge

De kollektive ordninger har været i kraft nogle år i Sverige og Norge, og der begynder at tegne sig en praksis for affaldsgebyrerne.

I Sverige har man fastsat gebyrer i en prisliste, der indeholder knap 60 varegrupper. Derudover er der for ti varegrupper en afregning hver måned, baseret på de faktiske oparbejdningssomkostninger, der så varierer fra måned til måned.

I Norge indeholder de to prislister i alt ca. 215 varegrupper.

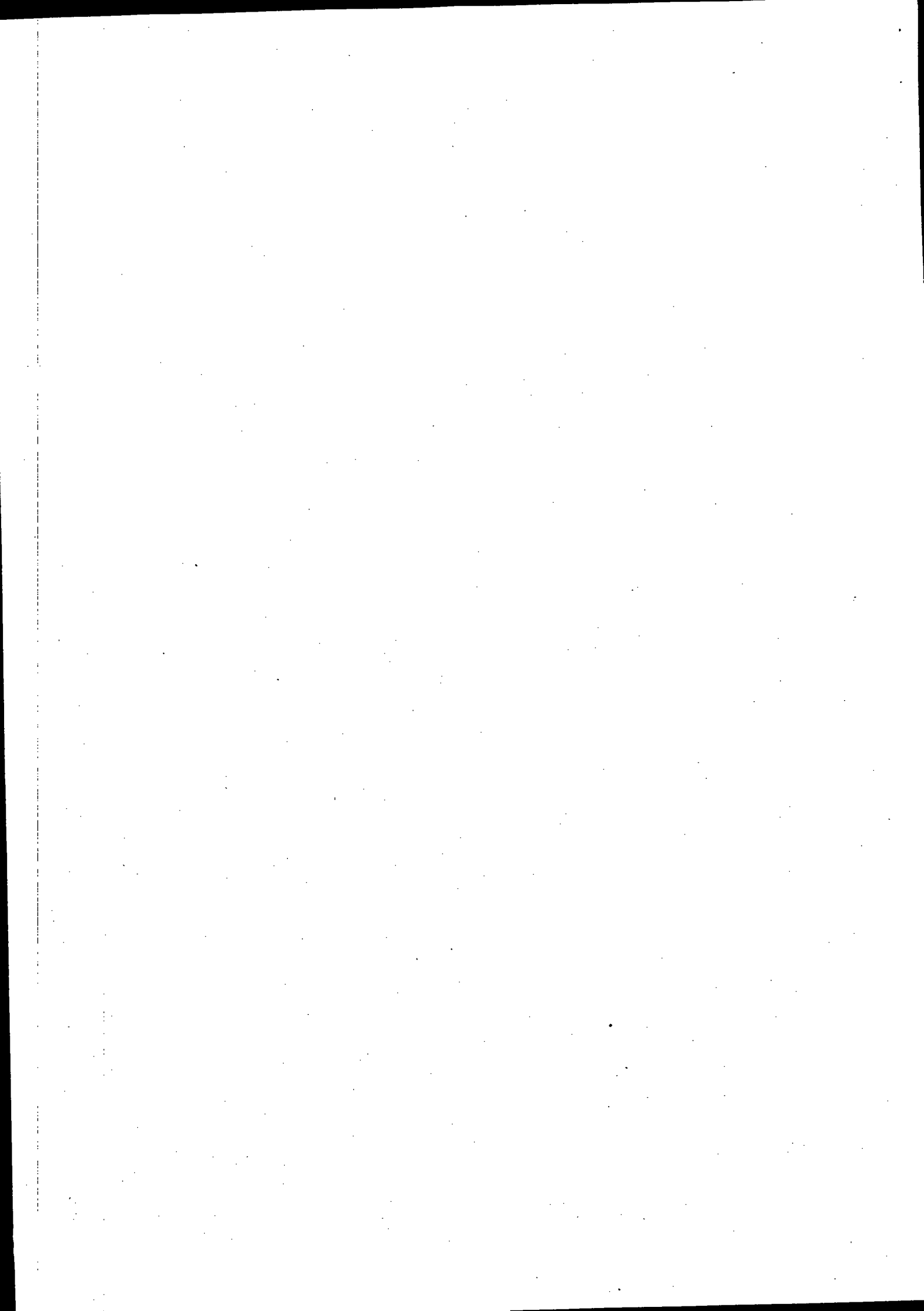
Forventning om gennem-sigtighed i miljøgebyrer

Det må antages, at den gennemsigtighed, der vil være i miljøgebyr pr. varetype for hvert land, vil medvirke til, at der opnås priser, der udtrykker den mest effektive affaldshåndtering, da det vil være nærliggende for producenter, der opererer i flere lande, hvis der er store afvigelser i miljøgebyrerne. Der er dog mellem Sverige og Norge stadig relativ stor forskel i miljøgebyrerne, jf. bl.a. de tilfældigt valgte eksempler nedenfor

I nærværende tabel gives eksempler på miljøgebyrer i de to lande.

Varetype	Sverige, DKK	Norge, DKK
Symaskiner til husholdninger	16,21	3,58
Mobiltelefoner	0,16	1,80
Tv, ca. 20-30 tommer	32,42	86,05
Radio, video, cd-spiller, pladespiller osv.	2,43	7,17

B. Koncept for implementering af WEEE-direktivet i Danmark

Koncept for Implementering af WEEE-direktivet i Danmark

1. Indledning

Erhvervslivet ønsker samlet løsning

Dette notat beskriver et forslag til model for implementering af WEEE-direktivet i Danmark. Notatet er udarbejdet af DH&S, HTS, ITEK, FABA/FAFGE, FEHA, BFE og DI.

Erhvervsorganisationerne lægger vægt på, at direktivet implementeres, så det bliver muligt for producenter og importører at løfte sit producentansvar kollektivt og individuelt, og i respekt for de modeller som implementeres i det øvrige EU. Organisationerne ønsker en implementering af WEEE direktivet, som muliggør etablering af administrativt simple og økonomisk effektive kollektive ordninger. Endvidere ønskes et system som kan kontrolleres så problemer med snyd og free-riders minimeres.

Erhvervslivet vil gerne bidrage til processen

Erhvervsorganisationerne er samtidig indstillet på at tage et væsentligt medansvar for at få udviklet en effektiv dansk model for indførelse af WEEE-producentansvar.

I korte træk peges på en organisering;

- hvor staten fastholdes som klageinstans og politisk ansvarlig for, at det samlede system fungerer effektivt, hvor statens sikres indsigt, der muliggør, at de fastsatte miljømål nås samtidig med, at så meget som muligt af den konkrete håndtering af producentansvaret overlades til de berørte producenter og importører.
- hvor der etableres et lovgrundlag, der reelt giver producenter og importører mulighed for frit at vælge, om de vil løse deres producentansvar individuelt eller som deltage-re i en kollektiv ordning, herunder en kombination heraf.

Det er dog afgørende, at omkostninger relateret til den enkelte ordning - den kollektive eller den individuelle - faktisk betales af ordningens bruger.

- hvor der via lovgivning skabes hjemmel til at oprette en systemansvarlig funktion i privat regi, der får ansvaret for, at producenter og importører kan vælge mellem en kollektiv og en individuel ordning. Herefter kaldet "*WEEE-system*". *WEEE-system* får via lovgivning pålagt en række systemopgaver, såsom producentregistrering og produktsalgregister, opstilling af krav til sikkerhedsstillelse iht. lovgivningsmæssige fastsatte retningslinier for virksomheder som vælger en individuel løsning, generelle informationsaktiviteter, udarbejdelse af statistik til myndighederne, kontrol og evt. sanktioner overfor virksomheder, der ikke varetager deres ansvar lovligt mv. Endvidere skal *WEEE-system* godkende gebyrer, der beregnes af *WEEE-management* ud fra faktiske behandlingsomkostninger, og over for de individuelle fastsatte garantistillelse i hht. dette. Institutionen skal oprettes som en non-profit privatretlig organisation, hvor vedtægterne godkendes af staten. Institutionen bør styres af en bestyrelse bestående af repræsentanter fra ovenstående organisationer samt repræsentanter fra uafhængige medlemmer. *WEEE-system* skal kunne indgå aftaler med private leverandører om levering af bestemte ydelser (fx Told og Skat om opkrævning).
- hvor erhvervsorganisationerne opretter en privat organisation til varetagelse af de operationelle opgaver relateret til producentansvaret. Organisationen kaldes *WEEE-management*, som på frivillig basis tilbyder alle producenter og importører, som sælger *WEEE*-produkter, at varetage deres producentansvar. Mod betaling tilbyder den kollektive ordning at indsamle og behandle alt *WEEE*-affald i Danmark, samt formidle de nødvendige oplysninger videre til myndighederne via *WEEE-system*. Konkret skal selskabet modtage betaling fra de tilmeldte virksomheder og efterfølgende indgå kontrakt med private transportører og behandlingsvirksomheder om håndtering af affaldet. Opbygningen af ordningen skal godkendes hos *WEEE-system*. Hvilket også bør gælde for alle andre, der ønsker at etablere en kollektiv eller individuel ordning.

Dette notat beskriver konceptet mere detaljeret. Det skal samtidigt understreges, at tankerne i dette konceptnotat skal gennemarbejdes yderligere, ligesom der ikke er taget endelig politisk stilling til modellen hos erhvervsorganisati-

onerne. Med dette notat har organisationerne således ikke forpligtet sig til at etablere *WEEE-management*.

2. Opgave og ansvarsfordeling

Producenter og importører

Organisationerne forudsætter, at direktivets tekst implementeres i Danmark, og det vil derfor påhvile importører og producenter at betale og organisere bortskaffelsen af:

- deres proportionale andel af det historiske affald (markedsført før 13/8-2005) fastsat efter deres markedsandel på det tidspunkt, hvor de nye produkter sælges.
- de produkter, som markedsføres efter 13/8-2005

Endvidere skal producenter og importører stille en række oplysninger til rådighed for myndighederne og information over for forbrugerne.

Individuelt eller kollektiv varetage af ansvaret.

Direktivet opstiller samtidigt, at producenter og importører kan varetage deres ansvar individuelt eller via deltagelse i en kollektiv ordning. Fordelen ved etablering af en kollektiv ordning ligger i, at der skal sorteres mindre, og det giver en række stordriftsfordele på grund af billigere transport, behandlingspriser og rationel fordeling af administrativt overhead.

Ingen huller for free ridere og snydere

Afgørende for at systemet kan virke, er lovgivningsmæssige rammer, som muliggør etablering af kollektive ordninger. Og at muligheder for snyd og free-ridere minimeres.

Nedenfor er beskrevet de foreløbige krav, som kan stilles til producenter og importører i hhv. en individuel ordning og en kollektiv ordning. Det skal bemærkes, at der nedenfor henvises til *WEEE-management*, men at disse krav og beskrivelser gælder og kan udføres i konkurrence af alle godkendte kollektive ordninger.

Krav til den individuelle ordning, anmeldes og aftales med *WEEE-system*

Vælger virksomhederne at løse deres producentansvar *individuel* skal de, når de sælger et produkt:

- anmelde sig hos *WEEE-system* med oplysning om at virksomheden vil løse sit producentansvar individuelt.
- løbende betale deres proportionale andel af det historiske affald. Den andel skal fastlægges af *WEEE-system* og overføres til *WEEE-management*, som står for den konkrete håndtering.
- stille en bankgaranti for bortskaffelse af de nye produkter. Garantien løber i en periode passende i forhold til det enkelte produktområdes middel levetid. Inden for den

WEEE-management tilbyder håndtering af producentansvaret til alle virksomheder og produkter

periode skal producenter dokumentere mængder, de har tilbagetaget. Såfremt at producent/importør ikke kan dokumenter, at have tilbagetaget alle produkter, overføres de sidste deponerede penge til WEEE-management, idet affaldet må formodes at være bortskaffet gennem de generelle affaldsstrømme, som WEEE-management har betalt. Disse midler levetider fastsættes af WEEE-system baseret på et beregnet gennemsnit inden for den enkelte produktkategori.

- løbende individuelt at indberette de nødvendige oplysninger til WEEE-system og myndighederne
- betale for omkostninger til kontrol og godkendelse af den individuelle ordning

Vælger virksomheden at løse sit producentansvar ved hjælp af *WEEE-management* skal den:

- indgå en privatretlig aftale om betaling baseret på en "betaling ved salg" model - altså et løbende gebyr på produktet, der omfatter prisen for både håndtering af det historiske og nye affald baseret på de faktiske omkostninger det pågældende år. WEEE-management formidler oplysninger om de virksomheder, der tilmelder sig til WEEE-system.
- indgå en aftale om levering af oplysninger der muliggør formidling af videre informationer til WEEE-system.

WEEE-system sikrer kontrol og etablering af effektive systemer

2.2 WEEE-system

I relation til WEEE-direktivet knytter der sig en række myndighedslignende opgaver, som skal placeres via lovgivningen. Organisationerne foreslår, at det sker inden for rammerne af en ny organisation - en systemansvarlig - som sikrer, at det samlede system fungerer hensigtsmæssigt. Den systemansvarlige skal blandt andet varetage følgende opgaver:

- føre tilsyn med, at virksomhederne overholder deres forpligtelse og om nødvendigt anmelder dem til myndighederne.
- oprette et producent- og produktregister over de virksomheder og produkter, som er omfattet af direktivet. En effektiv tilslutning kan eventuelt sikres, såfremt det er muligt, at staten ud fra deres viden (register) om producenter/importører kan udarbejde en liste over virksomheder, der burde melde sig. Disse producenter/importører kan WEEE-systemet henvende sig til mhb. på information om, at virksomheden omfattes af WEEE-direktivet. Spørgsmålet om register og kontrol skal analyseres yderligere.

- godkende virksomhedernes individuelle ordninger, herunder beregne proportional andel af historisk affald og krav om bankgaranti for nyt affald, for at de der vil løfte producentansvaret individuelt.
- godkende og føre tilsyn med de kollektive ordninger
- formidle de lovgivningsmæssigt fastsatte oplysninger videre til staten, herunder statistik.
- formidle informationer om WEEE-direktivet til borgere og virksomheder

WEEE systemansvarlig organiseret i privat regi

Den systemansvarlige kan etableres af staten i form af en non-profit erhvervsdrivende fond med en bestyrelse bestående af organisationer der repræsenterer producenter og importører. Fonden skal agere på et klart lovgrundlag. Det gælder især på de områder hvor der løses myndighedsligende opgaver. Fondens aktiviteter forudsættes betalt via finansloven fsva. de opgaver, der vedrører aktiviteter som medlemslandene - jvf. direktivet - er forpligtiget til at stille til rådighed. Øvrige aktiviteter finansieres af producenter og importører. Det kunne fx være i form af et gebyr, som betales for kontrol og godkendelse af kollektive og individuelle ordninger.

Vedtægterne forudsættes godkendt af staten, der også fører det løbende tilsyn med WEEE-system. Staten vil være klageinstans i relation til den systemansvarliges håndtering af sin opgave.

Erhvervsorganisationerne mener, at en privatretlig organisation vil give mange fordele. For det første sikrer det en reaktionshastighed og fleksibilitet, som er afgørende for, at det samlede system kan fungere. For det andet sikrer inddragelsen af producenter og importører, at systemet kan trække på deres viden om markedsandele, behandlingspriser osv. For det tredje muliggør konstruktionen, at den systemansvarlige over tid kan udvikle sit virkefelt i takt med, at nye behov opstår. Fx at iværksætte ekstraordinære informationsopgaver på bestilling af erhvervet. Og endelig - for det fjerde - sikre, at økonomien holdes adskilt fra øvrige offentlige og private aktiviteter, og at de som skal betale har passende indflydelse på opgavevaretagelsen.

WEEE-management er en kost effektiv måde at løse sit producentansvar

2.3 WEEE-management

I erhvervsorganisationernes koncept indgår en aktiv medvirken til etablering af WEEE-management, som skal tilbyde alle virksomheder, hvis produkter bliver omfattet af WEEE direktivet, mulighed for at løse deres producentansvar via deltagelse i en kollektiv ordning. Managementselskabets forudsættes dannet på initiativ af organisationerne på et rent privatretligt grundlag.

Virksomhederne kan mod betaling få management selskabet til at stå for:

- organisering af indsamling og oparbejdning af WEEE-affaldet (både historisk og nyt)
- formidling af information videre til myndighederne - altså alle indberetningsopgaver

WEEE-management skal sikre, at dens aktiviteter lever op til lovgivningens krav til producenterne, hvad enten de udspringer af direktivet, miljøregler, konkurrenceregler eller anden lovgivning.

Et tilbud til alle producenter og importører

Alle producenter/importører kan vælge den kollektive ordningen, de måtte ønske at deltage i - uanset om de er medlem af de erhvervsorganisationer, som opretter WEEE-management.

Al indsamling og oparbejdning af skrot out-sources

WEEE-management løser sine opgave med en ganske lille stab, der alene har til opgave at fastsætte en pris for historisk og nyt affald, opsamle og videreformidle oplysninger til myndighederne og gennemføre forhandling af og indgå konkurrencedygtige aftaler omkring den praktiske håndtering (transport og oparbejdning) af WEEE-affaldet.

Kunderne - altså de tilmeldte producenter og importører - betaler en pris fastsat efter den proportionale andel af de faktiske omkostninger i deres produktkategori ud fra en "betaling ved salg" model (uddybes nedenfor).

Produktkategorier følger direktivet

I udgangspunktet etableres der 10 produktkategorier jvf. opdelingen i direktivet. Inden for hver kategori kan der fastsættes et antal forskellige priser afhængigt af sammensætningen af produkter. Principperne for betaling - fx pr. kilo eller pr. stk. - kan variere fra kategori til kategori. Dog er det afgørende, at ingen produktkategori må fastsætte en prisstruktur, der skævvrider konkurrencen på det enkelte produktområde, og det enkelte produktområde må ikke påføre andre brugere af den kollektive ordning omkostninger til fx yderligere udsortering, stikprøvekontrol og lignende. Der skal endvidere være åbenhed overfor at indgå individuelle aftaler med producenter og importører. Det kan fx komme på tale, hvor der er tale om meget specielle produkter, eller hvor importører og producenter kun ønsker, at management selskabet skal varetage enkelte elementer af deres producentansvar. Der planlægges nedsat et rådgivende panel til hver produktkategori, som inddrager de centrale interessenter blandt producenter og importører eller via deres erhvervsorganisationer.

Der nedsættes et rådgivende panel pr. produktkategori

Systemet baseres på en betaling ved salg model

En "betaling ved salg" model betyder, at brugerne af den kollektive ordning straks når de sælger et produkt betaler for de faktiske oparbejdningsomkostninger det pågældende år. Derved undgås det, at skelne mellem nyt og historisk affald, idet man løbende betaler for de faktiske behandlingsomkostninger. Dette giver store økonomiske fordele, da man undgår en sortering af affaldet i en ny og historisk del. Endvidere muliggør det en tilrettelæggelse af driften, hvor det ikke bliver nødvendigt at lave en kapitalophobning i selskabet og ingen - eller minimal - garantistillelse fra producenter og importører.

WEEE management håndterer alt historisk affald, både fra erhverv og husholdninger

WEEE management påtager at håndtere alt historisk affald i Danmark. Selskabet skal derfor løbende modtage betaling fra de virksomheder som vælger en individuel løsning for deres andel af det historiske affald. Det påhviler WEEE-system at beregne den andel og at håndhæve kravet overfor producenter og importører.

Retten til at tilbyde en kollektiv varetagelse af producentansvaret skal for alle kollektive ordninger godkendes hos WEEE-system.

Klager over WEEE management skal i første omgang rettes til WEEE-system og herefter til de relevante myndigheder som fx konkurrencestyrelsen.

Delvis individuel løsning i aftale med WEEE-management

WEEE-management og producenter/importører kan vælge at indgå en aftale, hvor producenter vælger at tilbagetage en del af sine produkter via den kollektive ordning; dvs. undgå en deponering af penge og blive del af "betaling ved salg" modellen. Virksomheden kan således anvende den kollektive ordning for så vidt angår det affald, som den ikke ønskede eller ikke formåede at tilbagetage, og som derved må befinde sig i de generelle hovedmaterialestrømme, som varetages af kollektivet.

Der skal desuden udvikles klare regler for, hvordan producenter og importører kan vælge at forlade WEEE-management og tilslutte sig en anden kollektiv ordning eller varetage sit ansvar individuelt.

Staten

Statens løbende opgaver i relation til området vil i organisationernes model afgrænses til overordnet tilsyn med WEEE-system.

Staten er også klageinstans overfor beslutninger truffet af WEEE-system.

Staten skal samtidig sikre et effektivt set-up omkring indrivelse af manglende betaling fra producenter og importører.

rer, der ikke lever op til deres producentansvar. Det bør derfor undersøges om staten efter indstilling fra WEEE-system administrativt kan pålægge virksomhederne betaling til dækning af deres producentansvar. Alternativt, om den ret kan tildeles WEEE-system.

Det skal naturligvis altid være muligt for producenter og importører at få prøvet sin sag hos domstolene.

3. Sammenfatning af erhvervsorganisationernes foreløbige ønsker til den kommende lovgivning

Erhvervsorganisationerne ønsker på baggrund af ovenstående koncept at fortsætte dialogen med regeringen om fastsættelse af de nærmere regler i lovgivningen, og i sammenhæng hermed ansvars- og opgaveplaceringen.

I relation til den kommende lovgivning vil erhvervsorganisationerne pege på vigtigheden af, at det kommende lovgrundlag sikre:

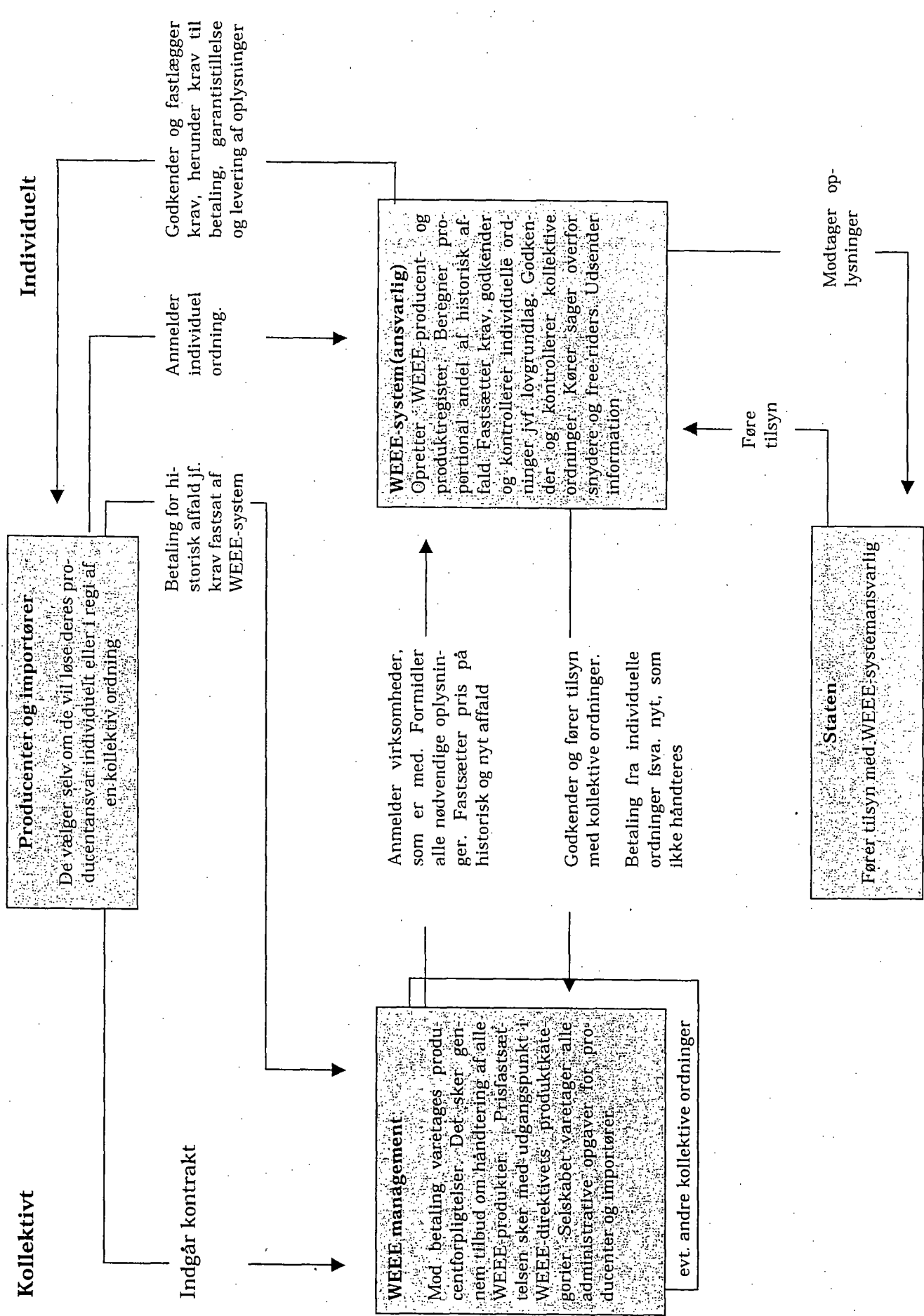
- klarhed omkring de forpligtigelser, der påhviler producenter og importører og hvilke produkter, der er omfattet af direktivet.
- at lovgivningen sikre, at kommunerne for husholdningsaffald er forpligtet til at stille indsamlingssystem gratis til rådighed, og stiller et passende antal containere til rådighed, således at kapaciteten svarer til det nødvendige behov.
- regler for beregning og betaling af det historiske affald, der muliggør en "betaling ved salg" model for så vidt angår deltagerne i en kollektiv ordning.
- passende klage og ankesmuligheder samt strafsanktioner.

Erhvervsorganisationerne henstille til, at der ikke indføres strenge krav til individuel mærkning af produkter udover det i direktivet fastsatte piktogram. Et krav om individuel mærkning bør i givet fald alene påføres producenter og importører, der vælger at løse deres produktansvar individuelt.

I forbindelse med konstruktion af modellen skal det afklares, om der kan stilles krav til detailhandlen og distributører om at sikre sig, at deres leverandører er registreret hos WEEE-system.

Endvidere lægger organisationerne vægt på, at det bliver muligt at synliggøre WEEE-omkostningerne separat overfor forbrugerne.

Bilag 1: Overordnet koncept

4. Den videre proces

Ovenstående koncept skal yderligere gennemarbejdes. Erhvervsorganisationerne ønsker derfor i samarbejde med staten at gå videre i et samarbejde omkring en konkretisering. Konkretisering kræver en ressourceindsats, som mest effektivt vil kunne gennemføres med inddragelse af ekspertise udenfor organisationernes rækker.

Organisationerne ønsker derfor at gå i dialog med Miljøministeriet om igangsættelse af et projekt, som med tilknytning af eksterne konsulenter skal opstille anbefalinger til:

- den grundlæggende organisering herunder opgaver og ansvar for producenter og importører, staten og den systemansvarlige. Heri indgår også en vurdering af om opgaverne, knyttet til den systemansvarlige, skal placeres hos staten eller i et privatretligt set-up.
- de krav, som skal stilles til virksomheder, som ønsker håndhævelse via en individuelle ordning.
- de krav, som skal stilles til kollektive ordninger.
- de vedtægter og den forretningsmodel, som den kollektive ordning skal baseres på.

Organisationerne skal samtidig henstille til, at Miljøstyrelsen nedsætter en styregruppe for implementering af WEEE-direktivet i Danmark med deltagelse af de ovenfor nævnte organisationer.

Bilag 2. Koncept for WEEE management selskab

